

ΒΙΚΤΩΡΟΣ Δ. ΚΡΗΤΙΚΟΥ - ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ ΤΣΕΛΙΟΥ

ΔΡΧΑΙΟΙ
ΕΛΛΗΝΕΣ
ΛΥΡΙΚΟΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

Μ.Σ. ΣΑΒΙΔΕΡΟΣ
ΣΤΑΔΙΟΥ Κ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΑ - ΚΑΡΤΙΣΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ Ε' ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΘΗΝΑΙ 1960

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΑΡΧΑΙΟΙ
ΕΛΛΗΝΕΣ
ΛΥΡΙΚΟΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΒΙΚΤΩΡΟΣ Δ. ΚΡΗΤΙΚΟΥ
ΜΙΑΤΙΑΔΟΥ ΤΣΕΛΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΙ
ΕΛΛΗΝΕΣ
ΛΥΡΙΚΟΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΔΙΑ ΤΗΝ Ε΄ ΤΑΞΙΝ
ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΘΗΝΑΙ 1960

ΕΙΣ ΑΓΩΓΗ

Ο ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι ἐκαλλιέργησαν θαυμασίως ὅλα τὰ εἶδη τοῦ γραπτοῦ λόγου. Τὰ ἀθάνατα ἔργα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων δεικνύουν, ὅτι καὶ ἡ ποίησις καὶ ὁ πεζὸς λόγος ἔφθασαν εἰς ὕψιστον βαθμὸν ἀναπτύξεως.

Καὶ ἡ μὲν ποίησις γενικῶς προσηγήθη τοῦ πεζοῦ λόγου,

διότι αὕτη εἶναι προῖον φαντασίας, τὴν ὁποίαν εἶχε πλουσιαν ὁ ἑλληνικὸς λαός, ἐνῶ ὁ πεζὸς λόγος ἀπαιτεῖ ὀριμότητα σκέψεως καὶ ἀκριβείαν ἐκφράσεων.

Εἰδικώτερον δὲ ἡ ἐπικὴ ποίησις εἶναι τὸ ἀρχαιότερον εἶδος, ἀναπτυχθὲν πρὸ τῆς λυρικῆς καὶ τῆς δραματικῆς, διότι οἱ Ἕλληνες, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐπεκράτουν ἀκόμη αἱ παλαιαὶ βασιλεῖαι, ἐτέρποντο ἀκούοντας τὰς μυθικὰς παραδόσεις περὶ τῶν πράξεων καὶ τῶν κατορθωμάτων τῶν ἡρώων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνῆγγον τὸ γένος των οἱ ἄνακτες.

Ἡ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΗΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

Ἡ λυρικὴ ποίησις ἀνεπτύχθη βραδύτερον τῆς ἐπικῆς. Καὶ εἶχε μὲν καὶ αὐτὴ τὴν ἀρχὴν παλαιότατα εἰς τὰ ἄσματα τοῦ λαοῦ ἐν ἀτέχνῳ ἢ δημώδει ποιήσει (ιδίως εἰς ὀρησκειτικὰ ἄσματα πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ Ἀπόλλωνος). Ἄλλ' ὡς ἔντεχνον εἶδος ἡ λυρικὴ ποίησις ἤρχισεν ἀναφαινομένη ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Η' π. Χ. αἰῶνος, ἤτοι πολὺ μετὰ τὴν ἐπικὴν.

Ἡ ἐκδηλώσις καὶ αὐτῆς ἔγινεν εἰς προσήκοντα τόπον καὶ χρόνον. Κάτω ἀπὸ τὸν λαμπρὸν οὐρανὸν τῆς Ἰωνίας (μὲ τὸ γλυκύτερον κλίμα τοῦ κόσμου), οἱ Ἕλληνες εἶχον ἰδρῦσαι μεγάλας καὶ πλουσίας πόλεις. Εἰς ἐλευθέραις καὶ ἀκμαζούσαις πολιτείας οἱ ποιητικοὶ Ἴωνες ἐπλημμυρίζοντο ἀπὸ συναισθήματα, τὰ ὅποια ἐζήτουν νὰ ἐξωτερικευθοῦν. Ἡσθάνοντο βαρῦτατα τὴν ἀνάγκην καὶ εἶχον πλήρη τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐκδηλώσεως τοῦ πλουσίου ψυχικοῦ των κόσμου.

Κατὰ τὴν μεγάλην αὐτὴν δημιουργικὴν ἐποχὴν εὐρέθησαν ἄνδρες ἔχοντες τὴν ἰκανότητα ν' ἀνταποκριθῶν εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτὴν καὶ ἤρχισαν οὕτω τὴν πρώτην ἔντεχνον λυρικὴν δημιουργίαν. Ἀπὸ τότε βαθμηδὸν ἡ λυρικὴ ποίησις προήχθη μέχρι τῶν μέσων τοῦ Ε' π. Χ. αἰῶνος, ὅτε ἐφθασεν εἰς ὑψίστην ἀκμὴν, διαδοθεῖσα εἰς ὅλας τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος.

ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

Ὁ ἐσωτερικὸς ψυχικὸς κόσμος, τὸν ὁποῖον ἐκφράζει ἡ λυρική ποίησις, εἶναι ποικίλος. Σκέψεις, ἰδέαι, συναισθήματα, πάθη διάφορα, χαρά, λύπη, ἐνθουσιασμοί, ἀπογοήτευσις, ὁρμή πρὸς δρᾶσιν, ἀπελπισία, θαυμασμός, ἀγάπη, ἔχθρα, τόλμη, φόβος καὶ τόσα ἄλλα πλημμυρίζουν τὴν ψυχὴν τοῦ ποιητοῦ καὶ ἐξωτερικεῦνται διὰ τῶν προϊόντων τῆς ποιήσεώς του. Ἐπειτα καὶ οἱ τρόποι τῆς ἐξωτερικεύσεως ποικίλλουν. Τὰ μέτρα, οἱ ῥυθμοί, ἡ γλῶσσα, ἡ ἀπαγγελία ἢ ἡ μετὰ μουσικῆς ἔκφρασις τῶν λυρικῶν ποιημάτων ποικίλλουν ἐπίσης.

Τοιοῦτοτρόπως ἀναλόγως τοῦ περιεχομένου καὶ τῆς μορφῆς, διὰ τῆς ὁποίας ἐκφράζεται ἡ λυρική ποίησις, διακρίνεται εἰς τέσσαρα κύρια εἶδη : εἰς τὴν **ἐλεγειακὴν**, τὴν **ιαμβικὴν**, τὴν **μελικὴν** καὶ τὴν **χορικὴν**. Τὰ εἶδη ταῦτα διεμορφώθησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν ἀλληλοδιαδόχως, ἕκαστον δ' ἐξ αὐτῶν προῆλθεν ἐκ τοῦ προηγουμένου κατὰ φυσικὴν καὶ κανονικὴν πρὸδον μὲ τὴν ἐπέκτασιν καὶ τοῦ νοήματος καὶ ἰδίως τοῦ μέτρου. Διότι τὸ μέτρον, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ κυριώτερον στοιχεῖον εἰς τὴν ἑλληνικὴν ποίησιν, διαδοχικῶς μεταβαλλόμενον καὶ πλατυνόμενον ἔφθασεν ἀπὸ τὸν ἀπλούστατον ἐλεγειακὸν τύπον εἰς τὰ τεχνικώτατα καὶ ποικιλώτατα συστήματα τῆς χορικῆς ποιήσεως.

Α'. ΕΛΕΓΕΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Τὸ πρῶτον προϊόν τῆς λυρικῆς ποιήσεως εἶναι ἡ **ἐλεγεία**, ἐξ ἧς καὶ ἡ ποίησις λέγεται **ἐλεγειακὴ**.

Ἡ ἐλεγεία εἶναι δημιούργημα τῶν Ἰώνων καὶ ἐμφανίζεται κατὰ τὸ 700-600 π. Χ. Ἐλαβε δὲ τὸ ὄνομά της ἐκ τῆς λέξεως **ἔλεγος**, ἡ ὁποία ἐσήμαινεν ἄσμα θρηνώδες, ἀδόμενον πρὸς αὐλόν. Ἐπομένως ὁ ἀρχικὸς χαρακτήρ τῆς ποιήσεως ταύτης ἦτο μᾶλλον θρηνώδης. Βραδύτερον ὅμως ὁ κύκλος τῆς ἐλεγείας ἐπεξετάθη καὶ δὲν ἐξέφραζεν αὐτὴ μόνον

ὄργην, ἀλλὰ καὶ οἰανδήποτε σφοδρὰν ψυχικὴν συγκίνησιν, ἢτοι χαρὰν, λύπην, ἔρωτα, ἐνθουσιασμὸν καὶ ἄλλα.

Ἐπίσης εἰς τὴν ἑλεγείαν ὑπάγεται καὶ τὸ λεγόμενον **ἐπίγραμμα**, τὸ ὁποῖον εἶναι σύντομος ἑλεγεία, ἀποτελουμένη ἀπὸ ἓν δίστιχον, σπανίως δὲ ἀπὸ περισσότερα.

Γλῶσσα τῆς ἑλελείας εἶναι ἡ **ἰωνικὴ διάλεκτος**, ὅπως καὶ τοῦ ἔπους, μὲ πολλοὺς αἰολισμοὺς καὶ δωρισμοὺς. Κυριώτεροι δὲ ἀντιπρόσωποι τῆς ἑλελείας ποιήσεως εἶναι ὁ Καλλῖνος, ὁ Τυρταῖος, ὁ Μίμνερμος, ὁ Σύλων, ὁ Ξενοφάνης, ὁ Θέογνις, εἰδικῶς δὲ εἰς τὸ ἐπίγραμμα ὁ Σιμωνίδης ὁ Κεῖος. (Περὶ τοῦ βίου αὐτῶν βλέπε εἰς τὰς ἐρμηνευτικὰς σημειώσεις).

Β'. ΙΑΜΒΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Συγχρόνως πρὸς τὴν ἑλελείαν διεμορφώθη εἰς χωριστὸν εἶδος καὶ ἡ **ιαμβικὴ ποίησις**, ὀνομασθεῖσα ἀπὸ τὸν **Ἰαμβον**, ὁ ὁποῖος ἐσήμαινε σκῶμμα καὶ σκωπτικὸν στίχον. Ὡστε ἀρχικῶς ἡ ἰαμβικὴ ποίησις ἦτο καθαρῶς σκωπτικὴ, χλευαστικὴ καὶ εἰρωνικὴ, προσελθοῦσα ἀπὸ παλαιότατα δημώδη σκωπτικὰ ἄσματα, ἀνταλλασσόμενα μεταξὺ τῶν ἐορταστικῶν τῆς Δήμητρος καὶ τοῦ Διονύσου, οἱ ὁποῖοι ἐπετρέπετο νὰ σκώπτουν ἐλευθέρως ἀλλήλους.

Βραδύτερον ὅμως προσέλαβε μεγαλυτέραν εὐρύτητα. Καὶ εἶχε μὲν ὡς βᾶσιν τὸ σκῶμμα, διὰ τοῦ ὁποῖου ἀπέβλεπεν εἰς τὴν διόρθωσιν ἀτομικῶν ἐλαττωμάτων, ἡσχολεῖτο ὅμως καὶ μὲ κοινωνικὰ ἢ πολιτικὰ θέματα, λαμβάνουσα ἀφορμὴν ἀπὸ τὰς ταραχὰς καὶ τὰς ἐριδας, ἀπὸ τὸν σάλον καὶ τὴν τρικυμίαν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Καὶ ἡ ἰαμβικὴ ποίησις, ὅπως καὶ ἡ ἑλεγεία, ἀνεπτύχθη εἰς τὴν Ἰωνίαν. Ἐνῶ ὅμως ἡ ἑλεγεία, ὅπως προηγουμένως τὸ ἔπος, διεδόθη καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἑλληνικὰ φῶλα καὶ μετερρουθίσθη κατὰ τὴν ἰδιοφυίαν ἐκάστου τούτων, ἡ ἰαμβικὴ ποίησις παρέμεινε κυρίως ὡς χαρακτηριστικὸν ἰωνικὸν εἶδος, μὴ δυνάμενον ν' ἀναπτύχθῃ παρὰ μόνον εἰς τοὺς ἐλευθεριάζοντας Ἴωνας.

Γλῶσσα καὶ τῆς ἰαμβικῆς ποιήσεως εἶναι ἡ ἰωνικὴ

διάλεκτος, διάφορος ὅμως τῆς ἐπικῆς καὶ τῆς ἐλεγειακῆς ὡς μᾶλλον ἐγγυτέρω πρὸς τὴν ἀττικὴν διάλεκτον. Σπουδαιότεροι δὲ ἀντιπρόσωποι τῆς ἰαμβικῆς ποιήσεως εἶναι ὁ Ἄρχιλόχος καὶ ὁ Σημωνίδης (ὁ Ἄμωργῖνος), περὶ τοῦ βίου τῶν ὁποίων βλέπε εἰς τὰς ἐρμηνευτικὰς σημειώσεις.

Γ'. ΜΕΛΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Ἡ ἐλεγειακὴ καὶ ἡ ἰαμβικὴ ποιήσις προπαρεσκευάσαν τὴν ἐμρᾶνισιν τῆς **μελικῆς ποιήσεως**, ἡ ὁποία μετὰ τῆς χορικῆς ἀποτελεῖ τὴν κυρίως λυρικὴν ποιήσιν. Σὺν τῷ χρόνῳ δηλαδὴ συνεδυάσθη ἡ ποιήσις μετὰ τῆς ὁλοῦν προαγομένης μουσικῆς καὶ τοιουτοτρόπως ἐδημιουργήθη ποιήσις συνοδευομένη ὑπὸ τῆς λύρας ἢ ἄλλου μουσικοῦ ὄργάνου. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως ἐκαλλιεργήθη ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ Αἰολέων, δι' ὃ καὶ καλεῖται **αἰολικὴ μελικὴ ποιήσις** (ἢ **αἰολικὸν μέλος**). Μὲ τὸ νέον τοῦτο εἶδος ἡ ποιήσις ἀνυψώθη πολὺ, ηὔρυνθη ἔτι περισσότερον ὁ κύκλος τῶν θεμάτων τῆς καὶ τὸ μέτρον ἔλαβε μεγάλην ποικιλίαν.

Γλῶσσα τῆς μελικῆς ποιήσεως εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ **αἰολικὴ διάλεκτος**. Ἐπιφανέστεροι δὲ ἀντιπρόσωποι αὐτῆς εἶναι ὁ Ἄλκαϊος, ἡ Σαπφὸ καὶ ὁ Ἄνακρέων.

Δ'. ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Παραλλήλως πρὸς τὴν μελικὴν ποιήσιν ἀνεπτύχθη καὶ ἡ λεγομένη **χορικὴ ποιήσις**, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἄσμα ἤθετο συνοδεῖα καὶ μουσικοῦ ὄργάνου καὶ χοροῦ ὀρχουμένου. Ἀποτελεῖ δηλαδὴ συνδυασμὸν ποιήσεως, μουσικῆς καὶ ὀρχήσεως. Εἶναι ἐπομένως ἔτι τελειότερον εἶδος τῶν προηγουμένων καὶ ἐκφράζει συνθετώτερα συναισθήματα. Ἡ δὲ συνοδεῖα χοροῦ προσδίδει εἰς τὴν ποιήσιν ὀμαδικώτερον χαρακτῆρα.

Ὡστε, ἐνῶ ἡ μελικὴ ποιήσις ἐξωτερικεῖ τὸ περιεχόμενον τῆς ψυχῆς ἐνὸς ἀτόμου, τοῦ ποιητοῦ, ἡ χορικὴ ποιήσις ἐκφράζει σκέψεις, συναισθήματα, πάθη καὶ πόθους τοῦ πλῆθους, λαμβάνουσα κυρίως ὡς θέματα τὴν ἐξύμνησιν θεῶν,

ήρώων, νικητῶν καὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν, εἰς ἐορτὰς καὶ πανηγυρικὰς ἐκδηλώσεις.

Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως ἐκαλλιεργήθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Δωριέων, οἱ ὅποιοι ἐκ χαρακτῆρος ὑπέτασσον τὸ ἄτομον εἰς τὴν ὀλόγητα, καὶ προῆλθεν ἀπὸ ἐορτὰς καὶ πανηγύρεις πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν. Ἐκ τῆς προελεύσεώς του δὲ ταύτης ὀνομάσθη καὶ **δωρική μελική ποίησις** ἢ **δωρικὸν μέλος**.

Γλῶσσα τῆς χορικῆς ποιήσεως εἶναι κυρίως ἡ **δωρική διάλεκτος**, ὀνομαστότεροι δὲ ἐκπρόσωποι ταύτης εἶναι ὁ Σιμωνίδης (ὁ Κεῖος), ὁ Βακχυλίδης καὶ ὁ Πίνδαρος.

ΔΙΑΔΕΚΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ

Ὁ ἀναγνώστης τῶν περιεχομένων εἰς τὴν συλλογὴν ταύτην ποιημάτων θὰ προσκόψῃ ἐκ πρώτης ὄψεως εἰς τὰς ποικίλας διαφορὰς, τὰς ὁποίας παρουσιάζουν αἱ ἄλλαι διαλέκτοι ἀπὸ τὴν ἄττικὴν. Δύναται ὅμως νὰ ἐξοικειωθῇ εἰς αὐτάς, ἐὰν λάβῃ ὡς βᾶσιν τὴν ἄττικὴν διάλεκτον καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ἐρμηνευτικῶν σημειώσεων προσέξῃ τὰ σημεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα παρουσιάζονται αἱ διαφοραὶ αὐταί. Πρὸς διευκόλυνσίν του σημειώνομεν τὰς σπουδαιότερας τῶν διαφορῶν τούτων ὡς πρὸς τὴν ἄττικὴν.

Ἡ **ἰωνικὴ διάλεκτος** α) συνηθίζει νὰ τρέπη τὸ **α** εἰς **η** : **ἡμέρη** (ἀντὶ **ἡμέρα**), **λίην** (ἀντὶ **λίαν**), **πενίη** (ἀντὶ **πενία**) κλπ. — β) συναιρεῖ συχνὰ τὸ **εο** εἰς **ευ** καὶ **ὄχι** εἰς **ου** : **μέχρι τεῦ** (ἀντὶ **μέχρι τοῦ**, δηλ. **μέχρι τίνος**), **ἐποίευν** (ἀντὶ **ἐποίουν**) κλπ. — γ) ἀφήνει πολλακίς ἀσυναίρετα τὰ φωνήεντα : **φάος** (ἀντὶ **φῶς**), **νόον** (ἀντὶ **νοῦν**), **τῶν δυσμενέων** (ἀντὶ **τῶν δυσμενῶν**) κλπ. — δ) προτιμᾷ τὰ ψιλὰ σύμφωνα : **ἀπίκετο** (ἀντὶ **ἀφίκετο**), **δέχομαι** (ἀντὶ **δέχομαι**) κλπ.

Ἡ **αἰολικὴ διάλεκτος** α) ἔχει ψιλὴν εἰς ὅλα τὰ φωνήεντα : **ὀ, ἦ, ὕδωρ**, ὑπὸ κτλ. — β) ἀναβιβάζει τὸν τόνον ὑπεράνω τῆς ληγούσης : **χείμων, μέγαλαι, ἄσπιδες, θῦμος**. — γ) σχηματίζει τὰ συνηρημένα βήματα εἰς- **μι** : **ὄρημι**

(ἀντί ὄρῳ), φίλημι (ἀντί φιλῶ) κλπ. — δ) χρησιμοποιεῖ συχνά τὰ δίγαμμα : **Φέργον, Φίδω, Φέαγε** κλπ. — ε) ἐναλλάσσει τὰ φωνήεντα : **κρέτος** (ἀντί κράτος), **ὠρανός** (ἀντί οὐρανός), **κῆνος** (ἀντί ἐκεῖνος) καὶ ἐπίσης τὰ σύμφωνα : **κότε, ὀκότε** (ἀντί πότε, ὀπότε), **ὄκκατα** (ἀντί ὄμματα) κλπ.

Ἡ δωρική διάλεκτος α) ἔχει τὸ α ἀντὶ τοῦ η : **ἀμέρα, σελάνα** (ἀντί ἡμέρα, σελήνη). — β) συναϊρεῖ τὸ αω εἰς α : **πολιτᾶν, μουσᾶν** (ἀντί πολιτῶν, μουσῶν). — γ) ἔχει ῥηματικὰς καταλήξεις παρηλλαγμένας, ὥστε σχηματίζει τύπους : **λέγομες** (ἀντί λέγομεν), **τίθητι** (ἀντί τίθησι), **φατι** (ἀντί φησί), **φαντι** (ἀντί φασί), **διδόμεν** (ἀντί διδόναι) κλπ. — δ) ἔχει πολλοὺς συνηρημένους μέλλοντας : **δωσῶ, θεραπευσῶ, ἰξοῦμαι** (ἀντί δώσω, θεραπεύσω, ἴξομαι) κλπ.

Μ Ε Ρ Ο Σ Π Ρ Ω Τ Ο Ν
Κ Ε Ι Μ Ε Ν Ο Ν

Α'

Ε Λ Ε Γ Ε Ι Δ Α Κ Η Π Ο Ι Η Σ Ι Σ

1. Η ΕΛΕΓΕΙΑ

Κ Α Λ Λ Ι Ν Ο Σ

1. ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΣΑΛΠΙΣΜΑ

Μέχρις τεῦ κατάκεισθε ; κότ' ἄλκιμον ἔξετε θυμόν,
ὦ νέοι ; οὐδ' αἰδεῖσθ' ἀμφιπερικτίονας,
ὦδε λίην μεθιέντες ; ἐν εἰρήνῃ δὲ δοκεῖτε
ἦσθαι, ἀτὰρ πόλεμος γαῖαν ἅπασαν ἔχει...
καὶ τις ἀποθνήσκων ὕστατ' ἀκοντισάτω.

τιμῆν τε γάρ ἐστι καὶ ἀγλαὸν ἀνδρὶ μάχεσθαι
γῆς πέρι καὶ παίδων κουριδίης τ' ἀλόχου
δυσμενέσιν· θάνατος δὲ τότ' ἔσσεται, ὀκνότε κεν δὴ
Μοῖραι ἐπικλώσωσ'· ἀλλὰ τις ἰθὺς ἴτω
ἔγχεος ἀνασχόμενος καὶ ὑπ' ἀσπίδος ἄλκιμον ἦτορ
ἔλσας, τὸ πρῶτον μειγνυμένου πολέμου.

οὐ γάρ κως θάνατόν γε φυγεῖν εἰμαρμένον ἐστὶν
ἄνδρ', οὐδ' εἰ προγόνων ἦ γένος ἀθανάτων.
πολλάκι δημοτῆτα φυγῶν καὶ δοῦπον ἀκόντων
ἔρχεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου.

ἄλλ' ὁ μὲν οὐκ ἔμπης δήμῳ φίλος οὐδὲ παθεινός,
τόν δ' ὀλίγος στενάχει καὶ μέγας, ἦν τι πάθῃ·

- λαῶ γάρ σύμπαντι πόθος κρατερύφρονος ἀνδρός
 θνήσκοντος, ζῶων δ' ἄξιος ἡμιθέων·
 20 ὥσπερ γάρ μιν πύργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄρωσιν·
 ἔρδει γάρ πολλῶν ἄξια μούνος ἑών.

Τ Υ Ρ Τ Α Ι Ο Σ

2 (1). ΥΠΟΘΗΚΗ

- Τεθνάμεναι γάρ καλὸν ἐνὶ προμάχοισι πεσόντα
 ἀνδρ' ἀγαθὸν περὶ ἧ πατρίδι μικράμενον.
 τὴν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πύργου ἀγρούς
 πτωχεύειν πάντων ἔστ' ἀνηρότατον,
 5 πλαζόμενον σὺν μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ γέροντι
 παισὶ τε σὺν μικροῖς κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ.
 ἐχθρὸς μὲν γὰρ τοῖσι μετέσσειται, οὐς κεν ἴκηται,
 χρησιμοσύνη τ' εἰκὼν καὶ στυγερῆ πενίη,
 αἰσχύνει τε γένος, κατὰ τ' ἀγλαὸν εἶδος ἐλέγχει,
 10 πᾶσα δ' ἀτιμίη καὶ κακότης ἔπεται.

εἰ δ' οὕτως ἀνδρός ται ἀλωμένου οὐδεμί' ὄρη
 γίγνεται, οὐτ' αἰδῶς οὐτ' ὄπις οὐτ' ἔλεος,
 θυμῷ γῆς πέρι τῆσδε μαχώμεθα καὶ περὶ παίδων

θνήσκωμεν ψυχέων μηκέτι φειδόμενοι.
ὦ νέοι, ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες, 15
μηδὲ φυγῆς αἰσχυρῆς ἄρχετε μηδὲ φόβου,
ἀλλὰ μέγαν ποιεῖσθε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν,
μηδὲ φιλοψυχεῖτ' ἀνδράσι μαρνάμενοι·
τοὺς δὲ παλαιότερους, ὧν οὐκέτι γούνατ' ἔλαφρά,
μὴ καταλείποντες φεύγετε, τοὺς γεραιοὺς. 20

αἰσχυρὸν γὰρ δὴ τοῦτο, μετὰ προμάχοισι πεσόντα
καῖσθαι πρόσθε νέων ἄνδρα παλαιότερον,
ἤδη λευκὸν ἔχοντα κάρη πολίων τε γένειον,
θυμὸν ἀποπνεύοντ' ἄλκιμον ἐν κονίῃ,
καὶ χροὰ γυμνωθέντα· νέοισι δὲ πάντ' ἐπέοικεν, 25
ὄφρ' ἐρατῆς ἤβης ἀγλαὸν ἄνθος ἔχη·
ἀνδράσι μὲν θηητὸς ἰδεῖν, ἐρατὸς δὲ γυναιξίν,
ζωὸς ἐὼν, καλὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσών.

ἀλλὰ τις εὖ διαβάς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισιν
στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὁδοῦσι δακνών. 30

3 (2). ΥΠΟΘΗΚΗ

Οὗτ' ἂν μνησαίμην οὗτ' ἐν λόγῳ ἄνδρα τιθείμην
οὔτε ποδῶν ἀρετῆς οὔτε παλαισμοσύνης,
οὐδ' εἰ Κυκλώπων μὲν ἔχοι μέγεθός τε βίην τε,
νικῶν δὲ θεῶν Θρηγίκιον Βορέην,
οὐδ' εἰ Τιθωνοῖο φυὴν χαριέστερος εἶη, 5
πλουτοίη δὲ Μίδεω καὶ Κινύρῳ μάλιον,
οὐδ' εἰ Τανταλίδεω Πέλοπος βασιλεύτερος εἶη,
γλωῶσαν δ' Ἀδρήστου μειλιχόγηρον ἔχοι,

οὐδ' εἰ πᾶσαν ἔχοι δόξαν, πλὴν Θούριδος ἀλικῆς,
10 —οὐ γὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ—
εἰ μὴ τετλαίῃ μὲν ὄρων φόνον αἱματόεντα
καὶ δηίων ὀρέγοιτ' ἐργυῖθεν ἰστάμενος.

ἦδ' ἀρετῇ, τὸδ' ἄεθλον ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστον
κάλλιστόν τε φέρειν γίγνεται ἀνδρὶ νέῳ.
15 ξυνὸν δ' ἐσθλὸν τοῦτο πόλῃ τε παντί τε δήμῳ,
ὅστις ἀνὴρ διαβὰς ἐν προμάχοισι μὲν
νωλεμέως, αἰσχυρῆς δὲ φυγῆς ἐπὶ πάγχυ λάθῃται,
ψυχὴν καὶ θυμὸν τλήμονα παρθέμενος,
θαρσύνῃ δ' ἔπεςιν τὸν πλησίον ἀνδρα παρεστῶς·
20 οὗτος ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ·
αἰψα δὲ δυσμενέων ἀνδρῶν ἔτρεψε φάλαγγας
τρηχείας, σπουδῇ τ' ἔσχεθε κῆμα μάχης·

αὐτὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσὼν φίλον ὄλεσε θυμὸν,
ἄστῃ τε καὶ λαοὺς καὶ πατέρ' εὐκλεῖστας,
25 πολλὰ διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης
καὶ διὰ θώρηκος πρόσθεν ἐληλαμένος.
τὸν δ' ὀλοφύρονται μὲν ὁμῶς νέοι ἠδὲ γέροντες,
ἀργαλέῳ τε πύθῳ πᾶσα κέκηθε πόλις·
καὶ τύμβος καὶ παῖδες ἐν ἀνθρώποισ' ἀρίστημοι
30 καὶ παιδῶν παῖδες καὶ γένος ἐξοπίσω,
οὐδὲ ποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται οὐδ' ὄνομ' αὐτοῦ,
ἀλλ' ὑπὸ γῆς περ ἐὼν γίγνεται ἀθάνατος,
ὄντιν' ἀριστεύοντα μένοντά τε μαρνάμενόν τε
γῆς πέρι καὶ παιδῶν θοῦρος Ἄρης ὀλέσῃ.

35 εἰ δὲ φύγῃ μὲν κῆρα τανηλεγέος θανάτοιο,
νικήσας δ' αἰχμῆς ἀγλαὸν εὖχος ἔλιθ,

πάντες μὲν τιμῶσιν ὁμῶς νέοι ἤδὲ παλαιοί,
πολλὰ δὲ τερπνὰ παθῶν ἔρχεται εἰς Ἄϊδην·
γηράσκων ἀστοῖσι μεταπρέπει, οὐδέ τις αὐτὸν
βλάπτειν οὔτ' αἰδοῦς οὔτε δίκης ἐθέλει,
πάντες δ' ἐν θώκοισιν ὁμῶς νέοι οἷ τε κατ' αὐτὸν
εἴκουσ' ἐκ χόρης οἷ τε παλαιότεροι.

40

ταύτης νῦν τις ἀνὴρ ἀρετῆς εἰς ἄκρον ἰκέσθαι
πειράσθω θυμῷ, μὴ μεθιεῖς πολέμου.

4 (3). EMBATHPION

Ἄγετ', ὦ Σπάρτας εὐάνδρῳ
κῶροι πατέρων πολιατᾶν,
λαιᾶ μὲν ἵτυν προβάλεσθε,
δόρυ δ' εὐτόλμως ἄνσχεσθε
μὴ φειδόμενοι τᾶς ζωᾶς
οὐ γὰρ πάτριον τᾶ Σπάρτα.

5

Δ Ρ Χ Ι Λ Ο Χ Ο Σ

5 (1). Η ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣΑ ΑΣΠΙΣ

Ἄσπιδι μὲν Σαίων τις ἀγάλλεται, ἣν παρὰ θάμνῳ
ἔντος ἀμώμητον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων·

αὐτὸς δ' ἐξέφυγον θανάτου τέλος· ἀσπίς ἐκείνη
ἐρρέτω· ἐξαὔτις κτήσομαι οὐ κακίω.

6 (2). ΔΕΝ ΩΦΕΛΟΥΝ ΟΙ ΘΡΗΝΟΙ

Κήδεα μὲν στονόεντα, Περικλέες, οὔτε τις ἀστῶν
μεμφόμενος θαλίης τέρψεται οὐδὲ πόλις·
τοίους γὰρ κατὰ κῦμα πολυφλοίσβιο θαλάσσης
ἔκλυσεν· οἰδαλέους δ' ἄμφ' ὀδύνησ' ἔχομεν
5 πνεύμονας· ἀλλὰ θεοὶ γὰρ ἀνηκέστοισι κακοῖσιν,
ὦ φίλ', ἐπὶ κρατερῆν τλημοσύνην ἔθεσαν
φάρμακον· ἄλλοτε δ' ἄλλος ἔχει τάδε· νῦν μὲν ἐς ἡμέας
ἐτρέπεθ', αἱματέην δ' ἔλκος ἀναστένομεν,
ἐξαὔτις δ' ἐτέρους ἐπαμείψεται· ἀλλὰ τάχιστα
10 τλήτε γυναικεῖον πένθος ἀπωσάμενοι.

Μ Ι Μ Ν Ε Ρ Μ Ο Σ

7 (1). Η ΝΕΟΤΗΣ

Ἡμεῖς δ' οἶά τε φύλλα φέει πολυάνθεμος ὄρη
ἕαρος, ὅτ' αἰψ' ἀγῆσ' αὖξεται ἡελίου,
τοῖσ' ἔκειλοι πήχυιον ἐπὶ χρόνον ἀνθεσιν ἤβης

τερπόμεθα, πρὸς θεῶν εἰδότες οὔτε κακὸν
οὔτ' ἀγαθόν. Κῆρες δὲ παρεστήκασι μέλαιναι,
ἣ μὲν ἔχουσα τέλος γήρατος ἀργαλέου,
ἣ δ' ἑτέρη θανάτῳ· μίνυθα δὲ γίγνεται ἥβης
καρπύς, ὅσον τ' ἐπὶ γῆν κίδναται ἥελιος.

5

αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τοῦτο τέλος παραμείψεται ὄρης,
αὐτίκα τεθνάμεναι βέλτιον ἢ βίσιος·
πολλὰ γὰρ ἐν θυμῷ κακὰ γίγνεται· ἄλλοτε οἴκος
τρυχοῦται, πενίης δ' ἔργ' ὀδυνηρὰ πέλει·
ἄλλος δ' αὖ παίδων ἐπιδευέεται, ὧν τε μάλιστα
ἱμείρων κατὰ γῆς ἔρχεται εἰς Ἀΐδην·
ἄλλος νοῦσον ἔχει θυμοφθόρον· οὐδέ τις ἔστιν
ἀνθρώπων, ᾧ Ζεὺς μὴ κακὰ πολλὰ διδοῖ.

10

15

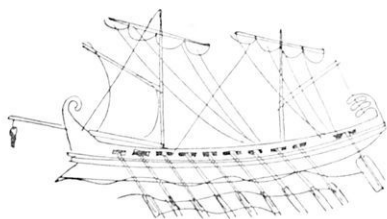
8 (2). ΤΟ ΓΗΡΑΣ

Αὐτίκα μοι κατὰ μὲν χροίην ῥέει ἄσπετος ἰδρώς,
πτοιῶμαι δ' ἐσορῶν ἄνθος ὀμηλικίης
τερπνὸν ὁμῶς καὶ καλόν, ἐπεὶ πλέον ὄφελον εἶναι·
ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον γίγνεται ὥσπερ ὄναρ
ἥβη τιμήεσσα· τὸ δ' ἀργαλέον καὶ ἄμορφον
γῆρας ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτίχ' ὑπερκρέμαται,
ἐχθρὸν ὁμῶς καὶ ἄτιμον, ὅ τ' ἀγνωστον τιθεῖ ἄνδρα,
βλάπτει δ' ὀφθαλμούς καὶ νόον ἀμφιχυθέν.

5

Ξ Ο Λ Ω Ν

9 (1). ΣΑΛΑΜΙΣ

Αὐτὸς κήρυξ ἦλθον ἀφ' ἡμερτῆς Σαλαμῖνος
κόσμον ἐπέων ᾠδὴν ἀντ' ἀγορῆς θέμενος...

εἶην δὴ τότε' ἐγὼ Φολεγάνδριος ἢ Σικινήτης
ἀντί γ' Ἀθηναίου πατρὶδ' ἀμειψάμενος·
5 αἶψα γὰρ ἂν φάτις ἦδε μετ' ἀνθρώποισι γένοιτο·
«Ἀττικὸς οὗτος ἀνὴρ τῶν Σαλαμιναφετῶν!»...

ἴομεν ἐς Σαλαμῖνα, μαχισόμενοι περὶ νήσου
ἡμερτῆς, χλαπὸν τ' αἰσχὸς ἀπωσόμενοι.

10 (2). ΥΠΟΘΗΚΗ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ

Ἡμετέρη δὲ πόλις κατὰ μὲν Διὸς οὐ ποτ' ὀλεῖται
αἶσαν καὶ μακάρων θεῶν φρένας ἀθανάτων·
τοίη γὰρ μεγάλθυμος ἐπίσκοπος ὕβριμοπάτρη
Παλλὰς Ἀθηναίη χειρὰς ὑπερθεῖν ἔχει·

5 αὐτοὶ δὲ φθείρειν μεγάλην πόλιν ἀφραδίησιν
ἄστοι βούλονται χρέμασι πειθόμενοι,
δήμου θ' ἡγεμόνων ἄδικος νόος, οἷσιν ἐτοῖμον

ὕβριος ἐκ μεγάλης ἄλγεα πολλὰ παθεῖν·
 οὐ γὰρ ἐπίστανται κατέχειν κόρον οὐδὲ παρούσας
 εὐφροσύνας κοσμεῖν δαιτὸς ἐν ἡσυχίῃ... 10
 πλουτοῦσιν δ' ἀδίκουσ' ἔργμασι πειθόμενοι...
 οὐθ' ἱερῶν κτεάνων οὔτε τι δημοσίων
 φειδόμενοι κλέπτουσιν ἐφ' ἀρπαγῇ ἄλλοθεν ἄλλος,
 οὐδὲ φυλάσσονται σεμνὰ θέμεθλα Δίκης,
 ἢ σιγῶσα σύνοιδε τὰ γιγνόμενα πρό τ' ἔοντα, 15
 τῷ δὲ χρόνῳ πάντως ἦλθ' ἀποτεισομένη.

τοῦτ' ἤδη πάσῃ πόλει ἔρχεται ἔλικος ἀφυκτον·
 ἐς δὲ κακὴν ταχέως ἤλυθε δουλοσύνην,
 ἢ στάσιν ἔμφυλον πόλεμόν θ' εὐδοντ' ἐπεγείρει,
 ὅς πολλῶν ἐρατὴν ὤλεσεν ἡλικίην· 20
 ἐκ γὰρ δυσμενέων ταχέως πολυήρατον ἄστν
 τρύχεται ἐν συνόδοις τοῖσ' ἀδικοῦσι φίλαις.

ταῦτα μὲν ἐν δήμῳ στρέφεται κακὰ τῶν δὲ πενιχρῶν
 ἰκνοῦνται πολλοὶ γαῖαν ἐς ἄλλοδαπήν
 πραθέντες δεσμοῦσί τ' ἀεικελίοισι δεθέντες, 25
 καὶ κακὰ δουλοσύνης στυγνὰ φέρουσι βίᾳ.
 οὕτω δημόσιον κακὸν ἔρχεται οἴκαδ' ἐκάστω,
 αὐλίοι δ' ἔτ' ἔχειν οὐκ ἐθέλουσι θύραι,
 ὑψηλὸν δ' ὑπὲρ ἔρκος ὑπέρθορον, εὔρε δὲ πάντως,
 εἰ καὶ τις φεύγων ἐν μυχῶ ἢ θαλάμου. 30

ταῦτα διδάξει θυμὸς Ἀθηναίους με κελεύει,
 ὡς κακὰ πλεῖστα πόλει δυσνομίη παρέχει,
 εὐνομίη δ' εὐκοσμία καὶ ἄρτια πάντ' ἀποφαίνει
 καὶ θ' ἅμα τοῖσ' ἀδίκουσ' ἀμφιτίθησι πέδας·
 τραχέα λειάνει, παύει κόρον, ὕβριν ἀμαυροῖ, 35

αὐαίνει ἄτης ἄνθεα φύομενα,
εὐθύνει δὲ δίκας σκολιάς ὑπερήφανά τ' ἔργα
πραῦνει, παύει δ' ἔργα διχοστασίης,
παύει δ' ἀργαλέης ἔριδος χόλον, ἔστι δ' ὑπ' αὐτῆς
40 πάντα κατ' ἀνθρώπους ἄρτια καὶ πινυτά.

11 (3). ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΕΑΥΤΟΝ

Μνημοσύνης καὶ Ζηρός Ὀλυμπίου ἀγλαὰ τέκνα,
Μοῦσαι Πιερίδες, κλυτὲ μοι εὐχομένω·
ὄλβον μοι πρὸς θεῶν μακάρων δότε καὶ πρὸς ἀπάντων
ἀνθρώπων αἰεὶ δόξαν ἔχειν ἀγαθῆν·
5 εἶναι δὲ γλυκὺν ὧδε φίλοισ', ἐχθροῖσι δὲ πικρὸν,
τοῖσι μὲν αἰδοῖον, τοῖσι δὲ δεινὸν ἰδεῖν.

χρήματα δ' ἱμείρω μὲν ἔχειν, ἀδίκως δὲ πεπᾶσθαι
οὐκ ἐθέλω· πάντως ὕστερον ἦλθε δίκη.
πλοῦτον δ', ὃν μὲν δῶσι θεοί, παραγίγνεται ἀνδρὶ
10 ἔμπεδος ἐκ νεάτου πυθμένος ἐς κορυφήν·
ὃν δ' ἄνδρες μετίωσιν ὑπ' ὕβριος, οὐ κατὰ κόσμον
ἔργεται, ἀλλ' ἀδίκοισ' ἔργμασι πειθόμενος
οὐκ ἐθέλων ἔπεται, ταχέως δ' ἀναμίσγεται ἄτῃ·
ἀρχὴ δ' ἐξ ὀλίγου γίγνεται ὥστε πυρός,
15 φλαύρη μὲν τὸ πρῶτον, ἀνηγή δὲ τελευτᾷ.
οὐ γὰρ δὴν θνητοῖσ' ὕβριος ἔργα πέλει·

ἀλλὰ Ζεὺς πάντων ἐφορᾷ τέλος, ἐξαπίνης δὲ
ὥστ' ἀνεμος νεφέλας αἴψα διεσκέδασεν

ἡρινός, ὃς πόντου πολυχύμονος ἀτρυγέτιο
 πυθμένα κινήσας, γῆν κατά πυροφόρον 20
 δηώσας καλὰ ἔργα, θεῶν ἔδος αἰπὺν ἰκάνει
 οὐρανόν, αἰθρίην δ' αὖτις ἔθηκεν ἰδεῖν·
 λάμπει δ' ἡελίοιο μένος κατὰ πίοια γαῖαν
 καλόν, ἀτὰρ νεφέων οὐδὲν ἔτ' ἐστὶν ἰδεῖν·
 τοιαύτη Ζηνὸς πέλεται τίσις, οὐδ' ἐφ' ἐκάστῳ, 25
 ὥσπερ θνητὸς ἀνὴρ, γίγνεται ὀξύχολος·
 αἰεὶ δ' οὐ ἐλέληθε διαμπερές, ὅστις ἀλιτρὸν
 θυμὸν ἔχει, πάντως δ' ἐς τέλος ἐξεφάνη·
 ἀλλ' ὃ μὲν αὐτίκ' ἔτεισεν, ὃ δ' ὕστερον· οἳ δὲ φύγωσιν
 αὐτοὶ μηδὲ θεῶν μοῖρ' ἐπιούσα κίχῃ, 30
 ἤλυθε πάντως αὖτις· ἀνάτιοι ἔργα τίνουσιν,
 ἧ παῖδες τούτων ἢ γένος ἐξοπίσω.

Ξ Ε Ν Ο Φ Α Ν Η Ξ

12 (1). ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ

Νῦν γὰρ δὴ ζάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἀπάντων
 καὶ κύλικες· πλεκτοὺς δ' ἀμφιτιθεῖ στεφάνους
 ἄλλοι· ὃ δ' εὐῶδες μύρον ἐν φιάλῃ παρατείνει

κρητήρ δ' ἔστηκεν μεστός εὐφροσύνης·
5 ἄλλος δ' οἶνος ἐτοῖμος, ὃς οὐ ποτε φησὶ προδώσειν,
 μείλιχος ἐν κεράμοισ', ἄνθος ὀσδόμενος·
 ἐν δὲ μέσοισ' ἀργὴν ὀδμήν λιβανωτὸς ἔησιν·
 ψυχρὸν δ' ἔστιν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρὸν·
 πάρκεινται δ' ἄρτοι ξανθοὶ γεραρῆ τε τράπεζα
10 τυροῦ καὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη·
 βωμὸς δ' ἄνθεισιν ἂν τὸ μέσον πάντη πεπύκασται,
 μολπή δ' ἀμφὶς ἔχει δώματα καὶ θαλίη.

χρὴ δὴ πρῶτον μὲν θεὸν ὑμνεῖν εὐφρονας ἄνδρας
 εὐφήμεῖς μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις·
15 σπείσαντας δὲ καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι
 πρήσσειν — ταῦτα γὰρ ὧν ἔστι προχειρότερον —
 οὐχ ὕβρις πίνειν ὅπόσον κεν ἔχων ἀφίκοιο
 οἴκαδ' ἄνευ προπύλου, μὴ πάνυ γηραλέος·
 ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον, ὃς ἐσθλὰ πιδὼν ἀναφαίνει,
20 ὥς οἱ μνημοσύνη καὶ πόνος ἀμφ' ἀρετῆς,
 οὔτι μάχης διέπειν Τιτῆνων οὐδὲ Γιγάντων,
 οὐδ' αὖ Κενταύρων, πλάσματα τῶν προτέρων,
 ἢ στάσιας σφεδανὰς· τοῖς' οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστιν·
 θεῶν δὲ προμηθεῖην αἰὲν ἔχειν ἀγαθόν.

Θ Ε Ο Γ Ν Ι Σ

13 (1). ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

ὦ ἄνα, Λητοῦς υἱέ, Διὸς τέκος, οὔποτε σεῖο
λήσομαι ἀρχόμενος, οὐδ' ἀποπαύμενος,
ἀλλ' αἰεὶ πρῶτον σέ καὶ ὕστατον ἔν τε μέσοισιν
αἰείσω· σὺ δέ μοι κλύθι καὶ ἐσθλά δίδου.

Φοῖβε ἀνάξ, ὅτε μὲν σε θεὰ τέκε πότνια Λητώ,
φοίνικος βραδινῆς χερσὶν ἐφαψαμένη,
ἀθανάτων κάλλιστον, ἐπὶ τροχοειδέι λίμνῃ,
πᾶσα μὲν ἐπλήσθη Δῆλος ἀπειρεσίῃ
ὀδμῆς ἀμβροσίης, ἐγέλασσε δὲ γαῖα πελώρη,
γῆθησεν δὲ βαθύς πόντος ἄλός πολιῆς.

10

ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΚΥΡΝΟΝ

I

14 (2). ΟΥΔΕΝ ΦΙΛΑΤΕΡΟΝ ΠΑΤΡΗΣ

Ἦλθον μὲν γὰρ ἔγωγε καὶ ἐς Σικελίην ποτε γαῖαν,
ἦλθον δ' Εὐβοίης ἀμπελόεν πεδίον
Σπάρτην τ' Εὐρώτα δονακοτρόφου ἀγλαὸν ἄστν

- καί μ' ἐφίλειεν προσφρόνως πάντες ἐπερχόμενον·
5 ἄλλ' οὔτις μοι τέρψις ἐπὶ φρένας ἤλθεν ἐκείνων.
οὔτως οὐδὲν ἄρ' ἦν φίλτερον ἄλλο πάτρης.

II

15 (3). ΗΝ ΔΕ ΚΑΚΟΙΣΙΝ ΣΥΜΜΙΣΓΗΣ...

- Ταῦτα μὲν οὔτως ἴσθι· κακοῖσι δὲ μὴ προσομίλει
ἀνδράσιν, ἀλλ' αἰεὶ τῶν ἀγαθῶν ἔχεο·
ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἄπ' ἐσθλά μαθήσεται· ἦν δὲ κακοῖσιν
συμμίσγης, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον.
5 τοὶ κακοὶ οὐ πάντως κακοὶ ἐκ γαστροῦ γεγονάσιν,
ἀλλ' ἄνδρεςσι κακοῖς συνθέμενοι φιλήν
ἔργα τε δεῖλ' ἔμαθον καὶ ἔπη δύσφημα καὶ ὕβριν,
ἐλπόμενοι κείνους πάντα λέγειν ἔτυμα.

III

16 (4). Ο ΔΙΠΡΟΣΩΠΙΟΣ ΦΙΛΟΣ

- Εἴ τις ἐπαινῆσθαι σε τόσον χρόνον, ὅσον ὀράφης,
νοσφισθεῖς δ' ἄλλη γλώσσαν ἰῆσι κακὴν,
τοιούτος τοι ἑταῖρος ἀνὴρ φίλος οὔτι μάλ' ἐσθλός,
ὅς κ' εἶπε γλώσση λῶια, φρονῆ δ' ἔτερα.
5 ἄλλ' εἶη τοιούτος ἐμοὶ φίλος, ὃς τὸν ἑταῖρον
γινώσκων ὀργὴν καὶ βαρὺν ὄντα φέρει
ἀντὶ κασιγνήτου· σὺ δὲ μοι, φίλε, ταῦτ' ἐνὶ θυμῷ
φράζεο, καὶ ποτέ μευ μνήσεται ἐξοπίσω.

IV

17 (5). ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ

- Μὴ μ' ἔπεσιν μὲν στέργε, νόον δ' ἔχε καὶ φρένας ἄλλας,
εἴ με φιλεῖς καὶ σοι πιστὸς ἔνεστι νόος,

ἀλλὰ φίλει καθαρὸν θέμενος νόον, ἢ μ' ἀποσιπῶν
ἔχθαιρ', ἀμφραδίην νεῖκος ἀειράμενος.
ὅς δὲ μιῇ γλώσση δίχ' ἔχει νόον, οὗτος ἑταῖρος 5
δειλός, Κύρν', ἐχθρὸς βέλτερος ἢ φίλος ὢν.

V

18 (6). ΣΠΑΝΙΟΣ Ο ΠΙΣΤΟΣ ΦΙΛΟΣ

Παύρους δ' εὐρήσεις, Πολυπαίδη, ἄνδρας ἑταίρους
πιστοὺς ἐν χαλεποῖς πρήγμασι γιγνομένους,
οἵτινες ἂν τολμῶεν, ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντες,
ἴσον τῶν ἀγαθῶν τῶν τε κακῶν μετέχειν.
τόσσους δ' οὐ χ' εὐροῖς διζήμενος οὐδ' ἐπὶ πάντας 5
ἀνθρώπους, οὐς ναῦς μὴ μία πάντας ἄγοι,
οἷσιν ἐπὶ γλώσση τε καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἔπεστιν
αἰδώς, οὐδ' αἰσχρὸν χρῆμ' ἐπι κέρδος ἄγει.

VI

19 (7). Η ΠΕΝΙΑ

Μήποτέ τοι πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ χολωθεῖς
μηδ' ἀχρημοσύνην οὐλομένην πρόφερε·
Ζεὺς γάρ τοι τὸ τάλαντον ἐπιρρέπει ἄλλοτε ἄλλως,
ἄλλοτε μὲν πλουτεῖν, ἄλλοτε μηδὲν ἔχειν.

VII

20 (8). Η ΕΛΠΙΣ

Ἐλπίς ἐν ἀνθρώποις μούνη θεὸς ἐσθλή ἐνεστιν,
ἄλλοι δ' Οὐλύμπόνδ' ἐκπρολιπόντες ἔβαν.
ὦχετο μὲν Πίστις, μεγάλη θεός, ὦχετο δ' ἀνδρῶν

Σωφροσύνη· Χάριτές τ', ὦ φίλε, γῆν ἔλιπον.
 5 εὐσεβέων δ' ἀνδρῶν γένος ἔφθιτο, οὐδὲ θέμιστας
 οὐκέτι γιγνώσκουσ', οὐδὲ μὲν εὐνομίας.
 ἀλλ' ὄφρα τις ζῶει καὶ ὄρᾳ φάος ἡλείσιο,
 εὐσεβέων περὶ θεοὺς Ἐλπίδα προσμενέτω,
 εὐχόμενος δὲ θεοῖσι καὶ ἀγλαὰ μηρία καίων
 10 Ἐλπίδι τε πρώτῃ καὶ πυμάτῃ θυέτω.

Σ Ι Μ Ω Ν Ι Δ Η Σ
 (Ο Κ Ε Ι Ο Σ)

21 (1). ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΝΕΟΝ

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι μένει χρῆμ' ἔμπεδον αἰεὶ·
 ἐν δέ, τὸ κάλλιστον, Χῆος ἔειπεν ἀνὴρ·
 « οἴη περ φύλλων γενεή, τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν ».
 παῦροι μὲν θνητῶν οὐάσι δεξάμενοι
 5 στέρνοισ' ἐγκατέθεντο· πάρεστι γὰρ ἔλπις ἐκάστῳ
 ἀνδρῶν, ἣ τε νέων στήθεσιν ἐμφύεται.
 θνητῶν δ' ὄφρα τις ἄνθος ἔχη πολυηράτου ἥβης,
 κοῦφον ἔχων θυμὸν πόλλ' ἀτέλεστα νοεῖ.

οὔτε γὰρ ἐλπίδ' ἔχει γηρασέμεν οὐδὲ θανεῖσθαι,
10 οὔθ', ὕγιῆς ὕταν ἦ, φροντίδ' ἔχει καμάτου.

νήπιοι, οἷς ταύτη κεῖται νόος, οὐδὲ ἴσασιν
ὡς χρόνος ἔσθ' ἥβης καὶ βιότοι' ὀλίγος
θνητοῖς· ἀλλὰ σὺ ταῦτα μαθὼν βιότου ποτὶ τέρμα
φυγῆ τῶν ἀγαθῶν τλήθῃ χαριζόμενος.

2. ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ
ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ

22 (1). ΕΙΣ ΤΟΥΣ
ΜΑΡΑΘΩΝΟΜΑΧΟΥΣ
ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ

Ἑλλήνων προμαχοῦντες Ἀθηναῖσι Μαραθῶνι
χρυσοφόρων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν.

23 (2). ΕΙΣ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΣ

Μυριάσιν ποτὲ τῆδε τριακοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννήσου χιλιάδες τέτορες.

24 (3). ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ
ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ
ΕΝ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙΣ

ᾧ ξεῖν' ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῆδε
κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.

25 (4). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ
ΜΕΤΑ ΛΕΩΝΙΔΟΥ

Εὐκλέας αἴᾶ κέκευθε, Λεωνίδα, σὶ μετὰ σεῖο
τῆδ' ἔθανον, Σπάρτης εὐρυχόρου βασιλεῦ,
πλείστων δὴ τόξων τε καὶ ὤκυπόδων σθένος ἵππων
Μηδείων τ' ἀνδρῶν δεξάμενοι πολέμῳ.

26 (5). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ
ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ

᾽Ω ξεῖν' εὐδρον ποτ' ἐναίομεν ἄστῳ Κορίνθου,
νῦν δ' ἄμ' Αἴαντος νᾶσος ἔχει Σαλαμίς·
ἐνθάδε Φοινίσσας νῆας καὶ Πέρσας ἐλόντες
καὶ Μήδους ἱερὰν Ἑλλάδα ρυσάμεθα.

27 (6). ΕΙΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ ΗΡΩΑΣ

Ἄσβεστον κλέος οἶδε φίλῃ περὶ πατρίδι θέντες
κυάνεον θανάτου ἀμπεβάλοντο νέφος·
οὐδὲ τεθνᾶσι θανόντες, ἐπεὶ σφ' ἀρετῆ καθύπερθε
κυδαίνουσ' ἀνάγει δώματος ἐξ Αἴδεω.

28 (7). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΜΗΔΙΚΩΝ
ΠΕΣΟΝΤΑΣ ΗΡΩΑΣ

Εἰ τὸ καλῶς θνήσκειν ἀρετῆς μέρος ἐστὶ μέγιστον,

ἡμῖν ἐκ πάντων τοῦτ' ἀπένειμε τύχη·
Ἐλλάδι γὰρ σπεύδοντες ἐλευθερίην περιθεῖναι
κείμεθ' ἀγῆραντῳ χρώμενοι εὐλογίῃ.

29 (8). ΣΚΩΠΤΙΚΟΝ
ΕΙΣ ΤΙΜΟΚΡΕΟΝΤΑ ΡΟΔΙΟΝ

Πολλὰ φυχῶν καὶ πολλὰ πιδῶν καὶ πολλὰ κάκ' εἰπὼν
ἀνθρώπους κεῖμαι Τιμακρέων Ῥόδιος.

30 (9). ΕΥΤΡΑΠΕΛΟΝ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Σῶσος καὶ Σωσώ, Σῶτερ, σοὶ τόνδ' ἀνέθηκαν,
Σῶσος μὲν σωθεῖς, Σωσώ δ' ὅτι Σῶσος ἐσώθη.

Π Λ Α Τ Ω Ν

31 (1). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΑΚΡΑΝ
ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΝΤΑΣ
ΕΡΕΤΡΙΕΙΣ

Εὐβοίης γένος ἐσμεν Ἐρετριχόν, ἄγχι δὲ Σούσων
κείμεθα, φεῦ, γαίης ὕσσων ἀφ' ἡμετέρης!

32 (2). ΕΙΣ ΦΙΛΟΝ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΙΟΔΙΦΗΝ
ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ

Ἄστῆρ πρὶν ἔλαμπες ἐνὶ ζωοῖσιν Ἐῷος,
νῦν δὲ θανῶν λάμπεις Ἐσπερος ἐν φθιμένοις.

33 (3). ΕΙΣ ΣΑΠΦΩ

Ἐννέα τὰς Μούσας φασὶν τινες ὡς ὀλιγώρως!
ἤνιδε καὶ Σαπφῶ Λεσβόθεν ἡ δεκάτη.

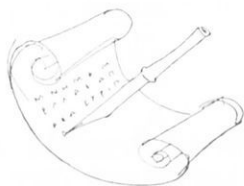

34 (4). ΕΙΣ ΑΠΟΛΕΣΑΝΤΑ ΧΡΥΣΟΝ
ΚΑΙ ΕΥΡΟΝΤΑ ΒΡΟΧΟΝ

Χρυσὸν ἀνὴρ εὐρών ἔλιπε βρόχον· αὐτὰρ ὁ χρυσόν,
ὃν λίπεν, οὐχ εὐρών ἤψεν, ὃν εὔρε, βρόχον.

Θ ο γ κ γ Δ Ι Δ Η Σ

35. ΕΙΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΝ

Μνηῆμα μὲν Ἑλλάς ἅπασ' Εὐριπίδου, ὅστέα δ' ἴσχει
γῆ Μακεδῶν· τῇ γὰρ δέξατο τέρμα βίου.

πατρὶς δ' Ἑλλάδος Ἑλλάς, Ἀθῆναι· πλεῖστα δὲ μούσαις
τέρψας, ἐκ πολλῶν καὶ τὸν ἔπαινον ἔχει.

Α Ν Α Κ Ρ Ε Ω Ν

36. Η ΜΥΚΩΜΕΝΗ ΒΟΥΣ

Βουκόλε, τὴν ἀγέλαν πόρρω νέμε, μὴ τὸ Μύρωνος
βοίδιον ὡς ἔμπνουσιν βουσί συνεξελάσῃς.

Φ Ι Λ Ι Π Π Ο Ξ

37. ΕΙΣ ΦΕΙΔΙΑΝ ΠΟΗΣΑΝΤΑ ΤΟΝ ΟΛΥΜΠΙΟΝ ΔΙΑ

Ἦ θεὸς ἦλθ' ἐπὶ γῆν ἐξ οὐρανοῦ, εἰκόνα δείξων,
Φειδία, ἧ σὺ γ' ἔβης τὸν θεὸν ὀψόμενος.

Π Α Λ Λ Α Δ Δ Ξ

38. ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΠΡΟΣ ΥΠΟΜΟΝΗΝ

Εἰ τὸ φέρον σε φέρει, φέρε καὶ φέρου· εἰ δ' ἀγανακτεῖς
καὶ σ' αὐτὸν λυπεῖς, καὶ τὸ φέρον σὲ φέρει.

Δ Δ Ε Σ Γ Ο Τ Δ

39. ΕΙΣ ΝΕΑΡΑΝ ΠΑΡΘΕΝΟΝ

Παρθένος οὔσα τέθνηκα Λεοντώ ὡς νέον ἄνθος
ὄρης παντοθαλοῦς πρωτοφανῆς καλύκων·
καὶ μέλλουσα γάμῳ δεκαπενταετῆς μείγνυσθαι
ἐν φθιμένοις κεῖμαι ὕπνον ἔχουσα μακρόν.

40. ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΑΚΡΟΒΙΟΝ
ΚΑΙ ΠΟΛΥΤΕΚΝΟΝ
ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑΝ

Εἴκοσι Καλλικράτεια καὶ ἐννέα τέκνα τεκοῦσα
οὐδ' ἑνὸς οὐδὲ μιῆς ἐδρακόμην θάνατον,
ἀλλ' ἑκατὸν καὶ πέντε διγνυσάμην ἐνιαυτοῦς,
σάιπωνι τρομερὰν οὐκ ἐπιθεῖσα χεῖρα.

41. ΕΙΣ ΑΓΓΑΛΜΑ ΝΙΟΒΗΣ
ΥΠΟ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ
ΠΟΙΗΘΕΝ

Ἐκ ζωῆς με θεοὶ τεύξαν λίθον· ἐκ δὲ λίθοιο
ζωὴν Πραξιτέλης ἔμπαλιν ἠργάσατο.

42. ΕΙΣ ΑΓΑΛΜΑ ΣΑΤΥΡΟΥ
ΥΠΟ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ
ΠΟΙΗΘΕΝ

Ἡ Σάτυρος τὸν χαλκὸν ὑπέδραμεν ἢ διὰ τέχνης
χαλκὸς ἀναγκασθεὶς ἀμυρεῖσθαι Σατύρω.

43. ΕΠΙ ΑΝΔΡΙΑΝΤΟΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Εἶπερ ἴσῃν γνώμη βόρμη, Δημόσθενες, εἶχες,
οὐ ποτ' ἂν Ἑλλήνων ἤρξεν Ἀρης Μακεδόν.

Β'

Ι Δ Μ Β Ι Κ Η Π Ο Ι Η Ξ Ι Ξ

Α Ρ Χ Ι Λ Ο Χ Ο Σ

Α'. ΤΡΙΜΕΤΡΑ

44 (1). ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΘΑΣΟΥ

... ἦδε δ' ὥστ' ὄνου βράχης
ἔστηκεν ὕλης ἀγρίης ἐπιστεφής·
οὐ γάρ τι καλὸς χῶρος οὐδ' ἐπίμερος
οὐδ' ἐρατὸς, οἷος ἀμφὶ Σίριος βόας.

45 (2). ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ ΔΙΑ ΤΑ ΕΓΚΟΣΜΙΑ

Οὐ μοι τὰ Γύγῳ τοῦ πολυχρύσου μέλει,
οὐδ' εἶλέ πώ με ζῆλος, οὐδ' ἀγαίομαι
θεῶν ἔργα, μεγάλης δ' οὐκ ἐρέω τυραννίδος·
ἀπόπροθεν γάρ ἐστιν ὀφθαλμῶν ἐμῶν.

Β'. ΤΕΤΡΑΜΕΤΡΑ

46 (3). Η ΜΕΓΑΛΑΥΧΙΑ

Οὐ φιλέω μέγαν στρατηγὸν οὐδὲ διαπεπλιγμένον
οὐδὲ βοστρύχοισι γαῦρον οὐδ' ὑπεξυρημένον,
ἀλλὰ μοι σμικρὸς τις εἶη καὶ περὶ κνήμας ἰδεῖν
βροϊκός, ἀσφαλῆως βεβηκῶς ποσσὶ, καρδίης πλέως.

47 (4). ΕΚ ΘΕΩΝ ΤΑ ΠΑΝΤΑ

Τοῖς θεοῖς τίθει τὰ πάντα· πολλάκις μὲν ἐκ κακῶν
 ἄνδρας ὀρθοῦσιν μελαίνῃ κειμένους ἐπὶ χθονί,
 πολλάκις δ' ἀνατρέπουσι καὶ μάλ' εὖ βεβηκότας
 ὑπτίους κλίνουσ'· ἔπειτα πολλὰ γίγνεται κακὰ
 5 καὶ βίου χρέμη πλανᾶται καὶ νόου παρήφορος.

48 (5). ΘΑΡΡΟΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ

Θυμέ, Θύμ', ἀμυγῶνοισι κήδεσιν κυκώμενε,
 ἀνάδου, δυσμενῶν δ' ἀλέξου προσβαλὼν ἐναντίον
 στέρνον, ἐν δοκοῖσιν ἐχθρῶν πλησίον κατασταθεὶς
 ἀσφαλέως· καὶ μήτε νικῶν ἀμφάδην ἀγᾶλλεο,
 5 μήτε νικηθεὶς ἐν οἴκῳ καταπεσὼν ὑδύρεο
 ἀλλὰ χερταῖσιν τε χεῖρε καὶ κακοῖσιν ἀσγάλα
 μὴ λίην· γίνωσκε δ' οἷος ῥυσμὸς ἀνθρώπου ἔχει.

49 (6). ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΠΙΘΑΝΑ

Χρημάτων ἄελπτον οὐδὲν ἔστιν οὐδ' ἀπόμοτον,
 οὐδὲ θαυμάσιον, ἐπειδὴ Ζεὺς πατήρ Ὀλυμπίων
 ἐκ μεσημβρίας ἔθηκε νύκτ' ἀποκρούσας φάος
 ἡλίου λάμποντος· λυγρὸν δ' ἦλθ' ἐπ' ἀνθρώπους δέος.
 5 ἐκ δὲ τοῦ καὶ πιστὰ πάντα κἀτίελπτα γίγνεται
 ἀνδράσιν· μηδεὶς ἔθ' ὑμέων εἰσορῶν θαυμαζέτο,
 μηδ' ὅταν δελφῶσι θῆρες ἀνταμείψονται νομὸν
 ἐνάλιον καὶ σφιν θαλάσσης ἠχέοντα κύματα
 φίλτερ' ἠπέρου γένηται, τοῖσι δ' ἠδύῃσιν ὄρος.

Ξ Ο Λ Η Ν

Α'. ΤΡΙΜΕΤΡΑ

50 (1). Ο ΣΚΟΠΟΣ
ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΟΥ

Ἐγὼ δέ, τῶν μὲν οὖνεκα ξυνήγαγον
 δῆμον, τί τούτων πρὶν τυχεῖν ἐπαυσάμην ;
 συμμαρτυροίη ταῦτ' ἂν ἐν δίκῃ χρόνου
 μήτηρ μέγιστη δαιμόνων Ὀλυμπίων
 ἄριστα, Γῆ μέλαινα, τῆς ἐγὼ ποτε
 ὕρους ἀνεῖλον πολλαχῆ πεπηγότας
 πρόσθεν δὲ δουλεύουσα νῦν ἐλευθέρα.
 πολλοὺς δ' Ἀθήνας πατρίδ' εἰς θεόκτιτον
 ἀνήγαγον πραθέντας, ἄλλον ἐκδικίως,
 ἄλλον δικαίως, τοὺς δ' ἀναγκαίης ὑπο
 χρεοῦς φυγόντας, γλῶσσαν οὐκέτ' Ἀττικῆν
 ἰέντας, ὡς ἂν πολλαχῆ πλανωμένους.
 τοὺς δ' ἐνθάδ' αὐτοῦ δουλίην ἀεικέα
 ἔχοντας, ἦθη δεσποτῶν τρομευμένους,
 ἐλευθέρους ἔθηκα. ταῦτα μὲν κράτει
 νόμου βίην τε καὶ δίκην συναρμόσας,
 ἔρεξα καὶ διῆλθον, ὡς ὑπεσχόμην.
 Θεσμοὺς δ' ὁμοίως τῶ κακῶ τε κάγαθῶ,

- εὐθεῖαν εἰς ἕκαστον ἀρμόσας δίκην,
 20 ἔγραψα. κέντρον δ' ἄλλος ὡς ἐγὼ λαβὼν,
 κακοφραδῆς τε καὶ φιλοκτῆμων ἀνὴρ,
 οὐκ ἂν κατέσχε δῆμον· εἰ γὰρ ἤθελον
 ἂ τοῖς ἐναντίοισιν ἦνδανεν τότε,
 αὔθις δ' ἂ τοῖσιν οὔτεροι φρασάιατο,
 25 πολλῶν ἂν ἀνδρῶν ἤδ' ἐχηρώθη πόλις.
 τῶν οὔνεκ' ἀλκὴν πάντοθεν ποιούμενος
 ὡς ἐν κυσὶν πολλῆσιν ἐστράφηγν λύκος.

Β'. ΤΕΤΡΑΜΕΤΡΑ

51 (2). ΑΦΙΛΟΚΕΡΔΕΙΑ

(Κερδοσκοπός)

- «Οὐκ ἔφην Σόλων βαθύφρων οὐδὲ βουλήεις ἀνὴρ·
 ἐσθλὰ γὰρ θεοῦ διδόντος αὐτὸς οὐκ ἐδέξατο·
 περιβαλὼν δ' ἄγρην, ἀγασθεὶς οὐκ ἐπέσπασε μέγα
 δίκτυον, θυμοῦ θ' ἀμαρτῆ καὶ φρενῶν ἀποσφαιεῖς·
 5 ἤθελον γὰρ κεν κρατήσας, πλοῦτον ἄφθονον λαβὼν
 καὶ τυραννεύσας Ἀθηνῶν μῦνον ἡμέραν μίαν,
 ἀσχετὸς ὕστερον δεδάρθαι κάπιτετρῖφθαι γένος».

(Σόλων)

- Εἰ δὲ γῆς ἐφεισάμην
 πατρίδος, τυραννίδος δὲ καὶ βίης ἀμειλίχου
 10 οὐ καθηψάμην μίανας καὶ καταισχνύνας κλέος,
 οὐδὲν αἰδεῦμαι· πλεόν γὰρ ὧδε νικήσειν δοκέω
 πάντας ἀνθρώπους.

Ξ Η Μ Ω Ν Ι Δ Η Ξ
 (Δ Μ Ο Ρ Γ Ι Ν Ο Ξ)

52 (1). ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ

ᾠ παῖ, τέλος μὲν Ζεὺς ἔχει βαρύκυτος
 πάντων, ὅσ' ἔστι, καὶ τίθησ' ὅκη θέλει·
 νοῦς δ' οὐκ ἐπ' ἀνθρώποισιν· ἀλλ' ἐπήμεροι
 ἅ δ' ἄβροτὰ ζώουσιν, οὐδὲν εἰδότες,
 ὅπως ἕκαστον ἐκτελευτήσει θεός.

ἐλπίς δὲ πάντα κάπιπειθειή τρέφει
 ἀπρηκτον ὀρμαίνοντας· οἱ μὲν ἡμέρη
 μένουσιν ἐλθεῖν, οἱ δ' ἐτέων περιτροπὰς·
 νέωτα δ' οὐδεὶς ὅστις οὐ δοκεῖ βροτῶν
 πλούτῳ τε κάγαθοῖσιν ἕξεσθαι φλῶν.

φθάνει δὲ τὸν μὲν γῆρας ἄζηλον λαβόν,
 πρὶν τέρμ' ἱκηται· τοὺς δὲ δύστηνοι νόσοι
 φθείρουσι θνητῶν· τοὺς δ' Ἄρει δεδμημένους
 πέμπει μελαίνης Ἀΐδης ὑπὸ χθονός·
 οἱ δ' ἐν θαλάσῃ λαίλαπι κλονεύμενοι
 καὶ κύμασιν πολλοῖσι παρφυρέης ἄλῃς
 θνήσκουσιν, εὖτ' ἂν ἡδὺ νώσωνται ζόειν·
 οἱ δ' ἀγχόνην ἄψαντο δυστήνῳ μόρῳ

καυτάγρεται λείπουσιν ἡλίου φάος.

- 20 Οὕτω κακῶν ἅπ' οὐδέν· ἀλλὰ μυρίαί
βροτοῖσι κῆρες κἀνεπίφραστοι δῦαι
καὶ πῆματ' ἐστίν· εἰ δ' ἐμοὶ πιθοίατο,
οὐκ' ἂν κακῶν ἐρῶμεν οὐδ' ἐπ' ἄλγεσιν
κακοῖσ' ἔχοντες θυμὸν αἰκίζοίμεθα.

53 (2). ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

- Χωρὶς γυναικὸς θεὸς ἐποίησεν νόον
τὰ πρῶτα· τὴν μὲν ἐξ ὕδός τε καὶ τριχός,
τῇ πάντ' ἄν' οἶκον βορβόρῳ πεφυρμένα
ἄκασμα κεῖται, καὶ κυλινδεῖται χαμαί·
5 αὐτὴ δ' ἄλουτος ἀπλύτοις τ' ἐν εἴμασιν
ἐν κοπρίῃσιν ἡμένῃ πιαίνεται.

- τὴν δ' ἐξ ἀλιτρῆς θεὸς ἔθηκ' ἀλώπεκος
γυναῖκα, πάντων ἴδριν· οὐδέ μιν κακῶν
λέληθεν οὐδέν, οὐδὲ τῶν ἀμεινόνων.
10 τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν εἶπε πολλάκις κακόν,
τὸ δ' ἐσθλόν· ὀργὴν δ' ἄλλοτ' ἄλλοίην ἔχει.

- τὴν δ' ἐκ θαλάσσης, ἣ δὲ ἐν φρεσὶν νοεῖ.
τὴν μὲν γελᾷ τε καὶ γέγηθεν ἡμέρην·
ἐπαινέσει μιν ξεῖνος ἐν δόμοισ' ἰδών·
15 «Οὐκ ἔστιν ἄλλη τῆσδε λωίων γυνή
ἐν πᾶσιν ἀνθρώποισιν οὐδὲ καλλίων».
τὴν δ' οὐκ ἀνεκτὸς οὔτ' ἐν ὀφθαλμοῖσ' ἰδεῖν
οὔτ' ἄσσον ἐλθεῖν, ἀλλὰ μάλιστα τότε
ἄπλητον, ὥσπερ ἀμφὶ τέκνοισιν κῦον,

ἀμείλιχος δὲ πᾶσι κάποθυμή
ἐχθοροῖσιν ἴσα καὶ φίλοισι γίγνεται·
ὥσπερ θάλασσα πολλάκις μὲν ἀτρεμῆς
ἔστηκε, ἀπήμων, χάρμα ναύτησιν μέγα,
θέρους ἐν ὄρη, πολλάκις δὲ μάνεται
βαρυκτύποισι κύμασιν φορευμένη·
ταύτη μάλιστ' ἔοικε τοιαύτη γυνή.

τὴν δ' ἵππος ἀβροῇ χαιτέεσσ' ἐγείνατο
ἢ δούλι' ἔργα καὶ δύνη περιτρέπει·
καὐτ' ἀν μύλης ψάσειεν, οὔτε κόσκινον
ἄρειεν, οὔτε κόπρον ἐξ οἴκου βάλοι...
λοῦται δὲ πάσης ἡμέρας ἄπο φύπον
δίσ, ἄλλοτε τρίς, καὶ μύροισ' ἀλείφεται·
ἀεὶ δὲ χαίτην ἐκτενισμένην φορεῖ
βαθεῖαν, ἀνθέμοισιν ἐσκιασμένην.
καλὸν μὲν ὦν θέημα τοιαύτη γυνή
ἄλλοισι, τῷ δ' ἔχοντι γίγνεται κακόν,
ἦν μή τις ἢ τύραννος ἢ σκηπτοῦχος ᾗ,
ὅστις τοιούτοις θυμὸν ἀγλαΐζεται.

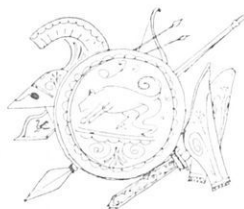
τὴν δ' ἐκ μελίσσης· τὴν τις εὐτυχεῖ λαβών·
κείνη γὰρ οὔη μῶμος οὐδ' προσιζάνει,
θάλλει δ' ἀπ' αὐτῆς ἀπαέξεται βίος·
φίλη δὲ σὺν φιλεῦντι γηράσκει πόσι,
τεκοῦσα καλὸν κούνομάκλυτον γένος·
κάριπρεπῆς μὲν ἐν γυναιξὶ γίγνεται
πάσῃσι, θεῖη δ' ἀμφιδέδρομεν χάρις.

Γ'

Μ Ε Λ Ι Κ Η Π Ο Ι Η Σ Ι Σ

Δ Λ κ Δ Ι ο ξ

54 (1). Η ΛΙΘΟΥΣΑ ΤΩΝ ΟΠΛΩΝ

Μαρμαίρει δὲ μέγας δόμος χάλκῳ· παῖσα δ' Ἄρη κεκόσμηται στέγα
λάμπραισιν κύνιασι, κατ' τῶν λεῦκοι κατύπερθεν ἵππιοι λόφοι
νεύοισιν, κεφάλαισιν ἄνδρων ἀγάλματα· χάλκισι δὲ πασσάλοις
κρύπτουσι περικείμεναι λάμπραι κνάμιδες, ἄρκος ἰσχύρω βέλεις,
θώρακές τε νέω λίνω κούλιαι τε κατ' ἄσπιδες βεβλήμεναι·⁵
πάρ δὲ Χαλκίδικαι σπάθαι, πάρ δὲ ζώματα πόλλα καὶ κυπάσσιδες·
τῶν οὐκ ἔστι λάθεσθ', ἐπειδὴ πρόωτιστ' ὑπὸ Φέργον ἕσταμεν τότε.

55 (2). Η ΠΟΛΙΣ ΕΝ ΤΡΙΚΥΜΙΑ

Ἄσυνέτημι τῶν ἀνέμων στάσιν·
τὸ μὲν γὰρ ἔνθεν κῦμα κυλίνδεται,
τὸ δ' ἔνθεν· ἄμμες δ' ὄν τὸ μέσσον
ναῖ φορήμεθα σὺν μελαίνα,
χείμωνι μοχθεῦντες μεγάλῳ μάλα·⁵
πὲρ μὲν γὰρ ἄντλος ἰστοπέδαυ ἔχει,
λαῖφος δὲ πᾶν ζάδηλον ἤδη
καὶ λάκιδες μεγάλαι κατ' αὐτο·
χόλαισι δ' ἄγκυλαι. . .

56 (3). ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΟΣ

Ἦτοι μὲν ὁ Ζεὺς, ἐκ δ' ὀράνω μέγας
 χεῖμων, πεπάγασιν δ' ὑδάτων ῥόαι...
 κάββαλλε τὸν χεῖμων', ἐπὶ μὲν τίθεις
 πῦρ, ἐν δὲ κέρναις οἶνον ἀφριδέως
 5 μέλιχρον, αὐτὰρ ἀμφὶ κόρσα
 μάλακον ἀμφιβάλων γνόφωλλον.

57 (4). ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΟΝ ᾄΣΜΑ

Πίνωμεν τί τὰ λύγν' ὑμμένομεν ; δάκτυλος ἀμέρα.
 καδ δ' ἄερρε κυλίχναις μεγάλαις, αἴτα, ποικίλαις
 οἶνον γὰρ Σεμέλας καὶ Δίος υἱας λαθικάδεα
 ἀνθρώποισιν ἔδωκ' ἔγγχε κέρναις ἓνα καὶ δύο
 5 πλέαις κακ κεφάλαις, ἃ δ' ἑτέρα τὰν ἑτέραν κύλιξ
 ὠθήτω...

58 (5). ΧΑΙΡΕΚΑΚΙΑ

Νῶν χρῆ μεθύσθην καὶ τινα πρὸς βίαν
 πόνων, ἐπειδὴ κάτθηνε Μύρσιλος.

Ξ Λ Π Φ Ω

59 (1). ΩΔΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ

Ποικιλόθρον', ἀθάνατ' Ἀφρόδιτα,
 παῖ Δίος, δολόπλοκε, λίσσομαί σε,

μή μ' ἄσαισι μηδ' ὀνίαισι δάμνα,
 πότνια, θῦμον·
 ἀλλὰ τυῖδ' ἔλω', αἶ ποτα κἀτέρωτα 5
 τᾶς ἔμας αὖδωσ ἀίοισα πῆλυι
 ἔκλυες, πάτρος δὲ δόμον λίποισα
 χρύσιον ἤλθες
 ἄρμ' ὑπασδεύξαισα· κάλοι δέ σ' ἄγον
 ὤκεες στρωῦθοι περὶ γᾶς μελαίνας 10
 πύκνα δίνεντες πτέρ' ἀπ' ὠράνω αἴθε-
 ρος διὰ μέσσω.
 αἶψα δ' ἐξίκοντο· τὸ δ', ὦ μάκκιρα,
 μειδιάσαισ' ἀθανάτω προσώπῳ
 ἤρε', ὅττι δηῦτε πέπονθα κώττι 15
 δηῦτε κάλημι,
 κώττι ἔμφ μάλιστα θέλω γένεσθαι
 μαινόλα θύμῳ· «Τίνα δηῦτε Πείθῳ
 μαῖσ' ἄγην ἐς σὴν φιλότατα, τίς σ', ὦ 20
 Ψάπφ', ἀδικήει ;
 καὶ γὰρ αἶ φεύγει, ταχέως διώξει,
 αἶ δὲ δῶρα μὴ δέκετ', ἀλλὰ δώσει,
 αἶ δὲ μὴ φίλει, ταχέως φιλήσει
 κῶνκ ἐθέλοισαν».

ἔλθε μοι καὶ νῦν, χαλεπᾶν δὲ λῦσον 25
 ἐκ μεριμνᾶν, ὅσσα δέ μοι τέλεσσαι
 θῦμος ἱμέρρει, τέλεσσον· σὺ δ' αὐτα
 σύμμαχος ἔσσο.

60 (2). Η ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΗ ΦΙΛΗ

"Απυ Σαρδίω

πόλλ'ακι τυῖδε νῶν ἔχρισα
ὡς πεδεζόμεν, βεβῶως ἔχεν
σὲ θεῶν ἰκέλαν Ἄρι-

5 γνώτα, σῆ δὲ μάλιστα ἔχριρε μόλιπα.

νῶν δὲ Λύδαισιν ἐμπρέπεται γυναι-
κεσσιν, ὡς ποτ' ἀελίο

δύντος ἀ βροδοδάκτυλος σελάννα
πάντα περρέχουσ' ἄστρα, φάος δ' ἐπί-
10 σχει θάλασσαν ἐπ' ἀλμύραν
ἴσως καὶ πολυανθέμιας ἀρούραις.

ἀ δ' ἔέρσα κάλα κέχνηται, τεθά-
λαισι δὲ βρόδα κάπ'αλ' ἀν-
θρυσκα καὶ μελίλωτος ἀνθεμώδης.

15 πόλλα δὲ ζαροίταισ' ἀγάνας ἐπι-
μνάσθεις ἌΑθιδος, ἰμέρω
λέπτων ποι φρένα, κῆρ δ' ἄσπ βόρηται.

κῆθι δ' ἔλθην ἄμμ' ὕξυ βοῶ· τὰ δ' οὐ
νῶν τᾶπυστα νύξ πολύως

20 γαρύει δι' ἄλος. . .

61 (3). ΕΙΣ ΓΥΝΑΙΚΑ ΑΜΟΥΣΩΝ

Κατ'ἀνοίσα δὲ κείσαι οὐδέ ποτα μναμοσύνα σέθεν
ἔσσετ' οὐδ' ἔρος εἰς ὕστερον· οὐ γὰρ πεδέχεις βρόδων

τῶν ἐκ Πιερίας· ἀλλ' ἀράνης κήν Ἴδιδα δόμοις
φοιτάσῃ πεδ' ἀμαύρων νεκύων ἐκπεποταμένα.

62 (4). ΕΙΣ ΩΡΑΙΑΝ ΚΟΡΗΝ,
ΑΚΟΜΗ ΑΝΥΨΗΑΝΔΡΟΝ

Οἶον τὸ γλυκύμαλον ἐρεύθεται ἄκρω ἐπ' ὕσδω,
ἄκρον ἐπ' ἀκροτάτῳ, λελάθοντο δὲ μαλοδρόπῃες,
οὐ μὰν ἐκλελάθοντ', ἀλλ' οὐκ ἐδύναντ' ἐπίκεσθαι.

63 (5). «ΥΠΕΡΟΧΗ»

Ἄσπερες μὲν ἀμφὶ κάλαν σελάνναν
ἄψ ἀπυκρύπτουσι φάεννον εἶδος,
ἔπποτα πλήθουσα μάλιστα λάμπη
γᾶν ἐπὶ παῖσαν
ἀργυρέα.

64 (6). ΡΕΜΒΗ

...ἀμφὶ δ' ὕδωρ
ἴψοθεν ψῦχρον κελάδει δι' ὕσδων
μαλίνων, αἰθυσσομένων δὲ φύλλων
κῶμα καταρρεῖ.

65 (7). ΓΑΜΒΡΟΣ

Ἵψι τὸ μέλαθρον
— Ἵμῆναον —
ἀέρρετε τέκτονες ἄνδρες·
— Ἵμῆναον —
γάμβρος ἐσέρχεται ἴσσοις Ἄρει,
— Ἵμῆναον —
ἄνδρος μεγάλῳ πόλῳ μείζων.

66 (8). Ο ΘΥΡΩΡΟΣ

Θυρώρῳ πόδες ἐπτορόγγυλοι,
τὰ δὲ σάμβαλα πεντεβόηα,
πίσυγγοι δὲ δέκ' ἐξεπόνασαν.

Α Ν Δ Κ Ρ Ε Ω Ν

67 (1). ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΙ
ΔΙΑ ΤΟ ΣΥΜΗΘΙΟΝ

Ἄγε δὴ φέρ' ἡμῖν, ὦ παῖ,
κελέβην, ὅπως ἄμυστιν
προπίω, τὰ μὲν δέκ' ἐγγέας

ὕδατος, τὰ πέντε δ' οἴνου
κυάθους, ὡς ἀνυβρίστως
ἀνά δηῦτε βασσαρήσω. . . 5

ἄγε δηῦτε μηκέθ' οὔτω
πατάγω τε κάλαλητῶ
Σκυθικὴν πόσιν παρ' οἴνω
μελετῶμεν, ἀλλὰ καλοῖς 10
ὑποπίνοντες ἐν ὕμνοις.

68 (2). ΣΤΕΝΑΓΜΟΙ ΓΗΡΑΤΟΣ

Πολιοὶ μὲν ἡμῖν ἤδη κρόταφοι κάρη τε λευκόν,
χαρίεσσα δ' οὐκέθ' ἤβη πάρα, γηραλέοι δ' ὀδόντες.
γλυκεροῦ δ' οὐκέτι πολλὸς βιότου χρόνος λέλειπται.
διὰ ταῦτ' ἀνασταλῶζω θαμὰ Τάρταρον δεδοικώς·
'Αἶδεω γάρ ἐστι δεινὸς μυχός, ἀργαλέη δ' ἐς αὐτὸν 5
κάθοδος· καὶ γὰρ ἐτοῖμον καταβάντι μὴ ἀναβῆναι.

69 (3). ΓΕΡΟΝΤΙΚΑ ΠΑΡΑΠΟΝΑ

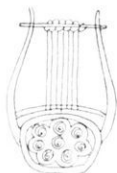
Σφαίρη δηῦτε με πορφυρέη
βάλλων χρυσοκόμης Ἔρωσ
νήνι ποικιλοσαμβάλω
συμπαίξειν προκαλεῖται·
ἦ δ', ἔστιν γὰρ ἀπ' εὐκρίτου 5
Λέσβου, τὴν μὲν ἐμὴν κόμην,
λευκὴ γάρ, καταμέμφεται,
πρὸς δ' ἄλλην τινὰ χάσκει.

Δ'

Χ Ο Ρ Ι Κ Η Π Ο Ι Η Σ Ι Σ

Τ Ε Ρ Γ Α Ν Δ Ρ Ο Ξ

70. ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

Ἄπ. 1.

Ζεῦ, πάντων ἀρχά, πάντων ἀγήτωρ,
Ζεῦ, σοὶ πέμπω ταύταν ὕμνων ἀρχάν.

Ἄπ. 2.

Ἐνθ' αἰχμά τε νέων θάλλει καὶ μῶσα λίγεια
καὶ δίκαια εὐρυάγεια, καλῶν ἐπιτάρροθος ἔργων.

Ἄπ. 3.

Σοὶ δ' ἡμεῖς τετράγηνρον ἀποστέρξαντες αἰοιδᾶν
ἐπτατόνω φέρμιγγι νέους κελαδήσομεν ὕμνους.

Α Λ Κ Μ Α Ν

71 (1). ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΗΡΕΜΙΑ

Εὐδουσιν δ' ὄρεων κορυφαί τε καὶ φάραγγες
πρώονές τε καὶ χαράδραι,

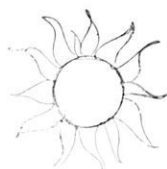
φῦλα θ' ἔρπετά, τόσσα τρέφει μέλαινα γαῖα,
 θῆρές τ' ὄρεσσι καὶ γένος μελισσῶν
 5 καὶ κνώδαλ' ἐν βένθεσσι πορφυρέας ἄλγος·
 εὔδουσιν δ' οἰωνῶν
 φῦλα πανυπτέρυγων.

72 (2). ΤΟ ΓΗΡΑΣ

Οὐ μ' ἔτι, παρθενικὰ μελιγάρυες ἱμερόφωνοι,
 γυῖα φέρειν δύναται· βάλε δὴ βάλε κηρύλος εἶην,
 ὅστ' ἐπὶ κύματος ἄνθος ἄμ' ἀλκυόνεσσι ποτῆται
 νηδεὲς ἤτορ ἔχων, ἀλιπρόφυρος εἶαρος ὄρνις.

Ξ Τ Η Ξ Ι Χ Ο Ρ Ο Σ

73. ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Ἄελιος δ' Ὑπεριόνας δέπας ἐσκατέβαινε
 χρύσειον, ὄφρα δι' Ὀκεανοῦ περάσας
 ἀφίκοιθ' ἱερᾶς ποτὶ βένθεα νυκτὸς ἐρεμνᾶς
 ποτὶ ματέρα κουριδίην τ' ἄλοχον πάιδάς τε φίλους,
 5 ὃ δ' ἐς ἄλλος ἔβα δάφναισι κατάσκιον
 ποσσὶ πάϊς Διός.

Ξ Ι Μ Ω Ν Ι Δ Η Ξ
 (Ο Κ Ε Ι Ο Ξ)

74 (1). ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ
 ΕΝ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙΣ

Τῶν ἐν Θερμοπύλαισι θανόντων
 εὐκλεῆς μὲν ἂ τύχα, καλὸς δ' ὁ πότμος,
 βωμὸς δ' ὁ τάφος, πρὸ γόων δὲ μνάστις, ὁ δ' οἴκητος
 ἐντάφιον δὲ τοιοῦτον οὐτ' εὐρώς [ἔπαινος·
 οὔθ' ὁ πανδαμάτωρ ἀμυρώσει χρόνος·
 ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔδε σακὸς οἰκέταν εὐδοξίαν
 Ἑλλάδος εἴλετο· μαρτυρεῖ δὲ καὶ Λεωνίδας,
 ὁ Σπάρτας βασιλεὺς, ἀρετᾶς μέγαν λειοπίδως
 κόσμον ἀνάβν τε κλέος.

75 (2). ΛΣΤΑΘΗ ΤΑ ΑΘΡΩΠΙΝΑ

Ἄνθρωπος ἐὼν μὴ ποτε φάσῃς ὅ,τι γίνεται αὔριον
 μηδ' ἄνδρα ἰδὼν ὄλβιον, ὅσσον χρόνον ἔσσεται·
 ὠκεῖα γὰρ οὐδὲ ταυνοπτερύγου μυίας
 οὕτως ἂ μεταστάσις.

76 (3). Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

- Ἀνθρώπων ὀλίγον μὲν κάρτος, ἄπρακτοι δὲ μελιθόνες,
 αἰῶνι δὲ παύρῳ πόνος ἀμφὶ πόνῳ·
 ὁ δ' ἄφρυκτος ὁμῶς ἐπιπρέμαται θάνατος·
 κείνου γὰρ ἴσον λάχον μέρος οἷ τ' ἀγαθοῖ
 5 ὅστις τε κακός.

77 (4). Η ΑΡΕΤΗ

- Ἔστι τις λόγος
 τᾶν Ἀρετᾶν ναίνειν δυσσαμβάτοις ἐπὶ πέτραις·
 ἀγνὴν δὲ μιν θεᾶν χῶρον ἀγνὸν ἀμφέπειν.
 οὐδὲ πάντων βλεφάροις θνατῶν ἔσσηπτος,
 5 ᾧ μὴ δακέθυμος ἰδρῶς ἔνδοθεν μόλη
 ἵκη τ' ἐς ἄκρον ἀνδρείας.

78 (5). ΕΠΙΚΡΙΣΙΣ ΕΠΗΓΥΜΒΙΟΥ
 ΕΠΗΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- Τίς κεν αἰνήσειε νόφ πίσυρος Λίνδου νάεταν Κλεόβουλον
 ἀενάοις ποταμοῖσιν ἄνθεσί τ' εἰαρινοῖς
 ἀελίου τε φλογὶ χρυσέας τε σελάνας
 καὶ θαλασσαίαισι δύναις ἀντία θέντα μένος στάλας ;
 5 ἅπαντα γὰρ ἔστι θεῶν ἥσσω· λίθον δὲ
 καὶ βρότεοι παλάμαι θραύοντι· μωροῦ φωτὸς ἄδε βουλά.

Β Δ Κ Χ Υ Λ Ι Δ Η Ξ

79 (1). ΠΑΙΑΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗΝ

Τίττει δέ τε θνατοῖσιν εἰρήνην μεγάλην
 πλουῦτον καὶ μελιγλώσσων ἀοιδᾶν ἄνθεα,
 δαιδαλέων τ' ἐπὶ βωμῶν θεοῖσιν αἶθεσθαι βοῶν
 ξανθῆ φλογὶ μῆρα τανυτρίχων τε μήλων,
 γυμνασίων τε νέοις ἀδλῶν τε καὶ κόμων μέλειν. 5

ἐν δὲ σιδαροδέτοις πόρπαξιν αἰθᾶν
 ἀραχνᾶν ἴστοι πέλονται·
 ἔγχεά τε λογχωτὰ ξίφεά τ' ἀμφάκεα δάμναται εὐρώς·

χαλκεᾶν δ' οὐκ ἔστι σαλπίγγων κτύπος·
 οὐδὲ συλάται μελίφρων ὕπνος ἀπὸ βλεφάρων, 10
 ἀῶος ὅς θάλπει κέαρ.
 συμποσίων δ' ἔρατῶν
 βρίθοντ' ἀγυαί, παιδικοὶ θ' ὕμνοι φλέγονται.

80 (2). ΜΙΑ Η ΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

Εἷς ὄρος, μία βροτοῖσιν ἔστιν εὐτυχίας ὁδός,
 θυμὸν εἴ τις ἔχων ἀπενθῆ διατελεῖν δύναται βίον·
 ὅς δὲ μυρία μὲν ἀμφιπολεῖ φρενί,
 τὸ δὲ παρ' ἄμαρ τε καὶ νύκτα μελλόντων χάριν
 ἐὸν ἰάπτεται κέαρ, ἄκαρπον ἔχει πόνον. 5

Στρ. α'. Χορός.

- Βασιλεῦ τῶν ἱερῶν Ἀθωνῶν,
 τῶν ἀβροβίων ἄναξ Ἴώνων,
 τί νέον ἔκλαγε χιλκοκόδων
 σάλπιγγ' πολεμητῆραν αἰοιδᾶν ;
 5 ἦ τις ἀμετέρας χθονὸς
 δυσμενῆς ἕρι' ἀμφιβάλλει
 στραταγέτας ἀνήρ ;
 ἦ λησται κακομάχωνοι
 ποιμένων ἀέκατι μῆλων
 10 σέοντ' ἀγέλας βία ;
 ἦ τί τοι κραδίαν ἀμύσσει ;
 φθέγγευ· δοκέω γάρ εἴ τιμι βροτῶν
 ἀλκίμων ἐπικουρίαν
 καὶ τὴν ἔμμεναι νέων,
 15 ὦ Πανδίωνος υἱὲ καὶ Κρεούσας.

Στρ. β'. Κορυφαῖος.

Νέον ἦλθεν δολιχᾶν ἀμείψας
 κάρουξ ποσὶν Ἴσθμίαν κέλευθον·

ἄφατα δ' ἔργα λέγει κραταιοῦ
 φωτός· τὸν ὑπέρβιον τ' ἔπεφνεν
 Σίνιν, ὃς ἰσχύι φέρτατος 20
 θνατῶν ἦν, Κρονίδα Λυταίου
 σεισίχθονος τέκος·
 σὺν τ' ἀνδροκτόνον ἐν νάπαις
 Κρεμμυῶνος, ἀτάσθαλόν τε
 Σκίρωνα κατέκτανεν, 25
 τάν τε Κερκυῶνος παλαιόστραν
 ἔσχεν, Πολυπήμονός τε καρτερὰν
 σφῦραν ἐξέβαλεν Προκό-
 πτας, ἀρείονος τυχῶν
 φωτός· ταῦτα δέδοιχ' ὕπα τελεῖται. 30

Στρ. γ'. Χορός.

Τίνα δ' ἔμμεν, πόθεν ἄνδρα τοῦτον
 λέγει, τίνα τε σπολὰν ἔχοντα ;
 πότερα σὺν πολεμηίοις ὄ-
 πλοισι στρατιὰν ἄγοντα πολλὰν ;
 ἢ μούνον σὺν ὀπάσιν 35
 στείχειν ἔμπορον οἷ' ἀλάταν
 ἐπ' ἄλλοδαμίαν
 ἰσχυρόν τε καὶ ἄλκιμον
 ὦδε καὶ θρασύν, ὃς τοσοῦτων
 ἀνδρῶν κρατερόν σθένος 40
 ἔσχεν ; ἦ θεὸς αὐτὸν ὄρμαῖ,
 δίχας ἀδίκοισιν ὄφρα μήσεται·
 οὐ γὰρ ῥάδιον αἰὲν ἔρ-
 δοντα μὴ ἵντυχεῖν κακῶ.
 πάντ' ἐν τῷ δολιχῶ χρόνῳ τελεῖται. 45

Στρ. δ'. Κορυφαῖος.

Δύο οἱ φῶτε μόνους ἀμχρτεῖν
λέγει, περὶ φαιδίμοισι δ' ὅμοιοι
ξίφος ἔχειν ἐλεφαντόκοπον·
ξεστοὺς δὲ δὴ ἐν χέρεσσ' ἄκοντας
50 κήρυκτον κυνέαν Λάκαι-
ναν κρατὸς πέρι πυρσοχίτου.
χιτῶνα πορφύρεον
σπέρνοιοι τ' ἀμφί, καὶ οὖλιον
Θεσσαλῶν γλαμῦδ' ὀμμάτων δὲ
55 στίλβειν ἄπο Λαμνίαν
φοίνισσαν φλόγα· παῖδα δ' ἔμμεν
πρώθηβον, ἀρήϊον δ' ἀθυρμάτων
μεμνᾶσθαι πολέμου τε καὶ
γαλκεοκτύπου μάχης·
60 διζήσθαι δὲ φιλαγλάους Ἀθάνας.

82 (4). ΕΠΗΝΙΚΟΣ ΑΡΓΕΙΩ ΚΕΙΩ ΠΑΙΔΙ
ΠΥΚΤΗ ΙΣΘΜΙΑ

Στρ. Ἄξιον, ὦ σεμνοδότειρα Φήμη,
ἔς Κέον ἱεράν, χαριτώ-

νυμον φέρουσ' ἀγγελίαν,
ὅτι μάχης θρασύχειρος Ἄρ-
γεῖος ἄρατο νίκαν·

5

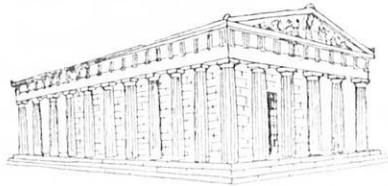
Ἄντιστρ. καλῶν δ' ἀνέμνασεν, ὅσ' ἐν κλειεννῶ
αὐχένι Φισθοῦ ζαθέαν
λιπόντες Εὐξαντίδα νᾶ-
σον ἐπεδείξαμεν ἑβδομή-
κοντα σὺν στεφάνοισιν.

10

Ἐπωδός. καλεῖ δὲ Μοῦσ' αὐθιγενῆς
γλυκεῖαν αὐλῶν καναχάν,
γεραίρους' ἐπινικίους
Πανθείδα φίλον υἱόν.

Π Ι Ν Δ Δ Ρ Ο Σ

83 (). ΠΡΟΣΟΔΙΟΝ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΑΟΝ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ

Στροφή. Χαῖρ', ὦ θεοδμάτα, λιπαροπλοκάμου παί-
δεσσι Λατοῦς ἡμεροέστατον ἔρνος,
πάντου θύγατερ, χθονὸς εὐρείας ἀκί-
νητον τέρας, ἄν τε βροτοὶ

5 Δἄλλον κικλήσκουσιν, μάκκαρες δ' ἐν Ὀλύμπῳ
τηλέφαντον κυανέας χθονὸς ἄστρον. . .

Ἐντιστρ. ἦν γὰρ τὸ πάροιθε φορητὰ κυμάτεσσιν
παντοδαπῶν τ' ἀνέμων
ῥιπαῖσιν· ἀλλ' ἅ Κοιογενῆς ὑπότ' ὠδί-
10 νεσσι θύοισ' ἀγγιτόκοις ἐπέβα νιν,
δὴ τότε τέσσαρες ὄρθαι
πρέμων ἀπώρουσαν χθονίων,
ἂν δ' ἐπικράνοις σγέθον πέτρων ἀδαμυνοπέδιλοι
κίονες· ἔνθα τεκοῖσ' εὐδαίμων' ἐπόψατο γέννα.

84 (2). ΔΙΘΥΡΑΜΒΟΣ
(ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ)

Ἴδετ' ἐν χορόν, Ὀλύμπιοι,
ἐπὶ τε κλυτὰν πέμπετε χάριν, θεοί,
πολύβατον οἷ τ' ἄστεας ὀμφαλὸν θυόεντα
ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἀθάναις
5 οἰχνεῖτε πανδαίδαλόν τ' εὐκλέ' ἀγοράν·
ἰοδέτων λάχετε στεφάνων τὰν ἐαρίδρεπτον
λοιβάν· Διόθεν τέ με σὺν ἀγλαῖα
ἴδετε πορευθέντ' αἰοιδᾶν

δεύτερον ἐπὶ κισσοδέταν Θεόν,
Βρόμιον ὄν τ' Ἐριβόαν τε βροτοὶ καλέομεν, 10
γόνον ὑπάτων μὲν πατέρων μελπέμεν
γυναικῶν τε Καδμεῖ᾽ ἄν.

ἐναργέα τελέων σάματ' οὐ λανθάνει,
φοινικισάνων ὑπότ' οἰχθέντος Ὀρᾶν θαλάμου
εὐοδμῶν ἐπάγγελσιν ἕαρ' φυτὰ νεκτάρεια. 15

τότε βάλλεται, τότ' ἐπ' ἀμβρόταν χθόν' ἐραταί
ἴων φόβαι ῥόδα τε κόμαισι μείγνυται.
ἀχειῖτ', ὀμφαί μελέων σὺν αὐλοῖς,
ἀχειῖτε Σεμέλαν ἑλικάμπυκα, χοροί.

85 (3). ΔΙΘΥΡΑΜΒΟΣ
(ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ)

ᾠ τὰι λιπαραὶ καὶ ἰοστέφανοι καὶ αἰοίδιμοι,
Ἑλλάδος ἔρεισμα, κλειναὶ Ἀθῶναι,
δαιμόνιον πτολίεθρον...
... ὄθι παῖδες Ἀθηναίων ἐβάλλοντο φαεννὰν
κρηπίδ' ἐλευθερίας.

86 (4). ΠΑΙΑΝ
(ΕΠΙ Τῆ ΕΚΚΛΕΙΨΕΙ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ)

Στρ. Ἀκτὶς ἀελίου, τί, πολὺσκοπε, μήσσει,
ὦ μᾶτερ ὀμμάτων, ἄστρον ὑπέρτατον,

ἐν ἀμέρᾳ κλεπτόμενον ; τί δ' ἔθιγας ἀμάχανον
ἰσχὺν τ' ἀνδράσιν καὶ σοφίας ὁδόν,
5 ἐπίσκοτον ἀτραπὸν ἐσσυμένα ;
ἐλαύνεις τι νεώτερον ἢ πάρος ;

ἀλλὰ σε πρὸς Διός, ἵπποσάα θοάς,
ἱκετεύω, ἀπήμονα
εἰς ὄλβον τινὰ τράπαισθ' ἠθήβαις,
10 ὦ πότνια, πάγκοινον τέρας.

ἦρ' ἀποθαλίαισι κοτεσσαμένα βροτῶν
πάμπαν μὲν οὐ θέλεις ἐξελέμεν φάος
αἰῶνος ἀγνόν, πολέμοιο δὲ σάμα φέρεις τινός,
ἢ καρποῦ φθίσιν, ἢ νιφετοῦ σθένος
15 ὑπέρφρατον, ἢ στάσιν οὐλομένα,
ἢ πόντου κενέωσιν ἄρ' ἀμ' πέδον
ἢ παγετὸν χθονός, ἢ νότιον θέρους
ὑδατι ζακώτω ῥέον ;
ἢ γαῖαν κατακλύσαισα θήσεις
20 ἀνδρῶν νέον ἐξ ἀρχᾶς γένος ;
ὀλοφύρομαι οὐδέν, ὅ,τι πάντων μέτα πείσομαι.

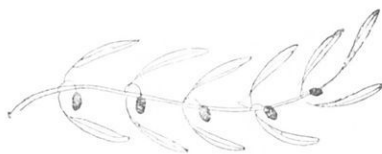

87 (5). ΕΠΗΝΙΚΟΣ ΕΙΣ ΟΛΥΜΠΗΙΟΝΙΚΗΝ
ΑΣΩΗΙΧΩ, ΟΡΧΟΜΕΝΙΩ ΠΑΙΔΙ
ΣΤΑΔΙΕΙ (476 π. Χ.)

Στρ. α'. Καρυσίων ὑδάτων λαχοῖσαι
ταί τε νάετε καλλίπολον ἔδραν,
ὦ λιπαρᾶς ἀοίδιμοι βασίλειαι

Χάριτες Ἐρχομενοῦ, παλαιγόνων Μινυῶν ἐπίσκοποι, 5
 κλυτ', ἐπεὶ εὐχομαι σὺν γὰρ ὑμῖν τὰ τερπνὰ καὶ
 τὰ γλυκῆ' ἀνεταί πάντα βροτοῖς,
 εἰ σοφές, εἰ καλές, εἴ τις ἀγλαὸς ἀνήρ. 10
 οὐδὲ γὰρ θεοὶ σεμνῶν Χαρίτων ἄτερ
 κοιρανέοντι χοροῦς οὔτε δαΐτας· ἀλλὰ πάντων ταμίαι
 ἔργων ἐν οὐρανῷ, χρυσότοξον θέμεναι πάρα 15
 Πύθιον Ἀπόλλωνα Θρόνους,
 αἰέναν σέβοντι πατρὸς Ὀλυμπίου τιμάν.

Στρ. β'. ὦ πότνι' Ἀγλαΐα φιλησί-
 μολπέ τ' Εὐφροσύνα, θεῶν κρατίστου 20
 παῖδες, ἐπακοῦτέ νυν, Θαλία τε
 ἐρασίμολπε, Φιδοῖσα τόνδε κῶμον ἐπ' εὐμενεῖ τύχῃ
 κοῦφα βιβῶντα· Λυδοῖ γὰρ Ἀσώπιχον τρόπῳ 25
 ἐν μελέταις τ' αἰείδων ἔμολον,
 οὐνεκ' Ὀλυμπιόνικος ἂ Μινύεια
 σεῦ Φέκατι. μελαντειχέα νῦν δόμον
 Φερσεφόνας ἴθι Φαγοῖ, πατρὶ κλυτὰν φέρισ' ἀγγελίαν, 30
 Κλειδάμων ἕφρ' ἰδοῖς', υἷὸν εἵπηγς ὅτι Φοι νέαν
 κόλπῳι παρ' εὐδύξοις Πίσας
 ἐστεφάνωσε κυδίμων ἀέθλων πτεροῦσι χρίταν. 35

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(α=γλωσσικαὶ καὶ σημασιολογικαὶ παρατηρήσεις·
β=πραγματικαὶ παρατηρήσεις).

Α'. ΕΛΕΓΕΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

1. ΕΛΕΓΕΙΑ

ΚΑΛΛΙΝΟΣ

Ὁ Καλλίνος εἶναι ὁ ἀρχαιότερος τῶν σοφισμένων ἐλεγειακῶν ποιητῶν καὶ λέγεται διὰ τοῦτο πατήρ τῆς ἐλεγειακῆς ποιήσεως, ὅπως ὁ Ὅμηρος πατήρ τῆς ἐπικῆς. Πατὴρ αὐτοῦ ἦτο ἡ μεγάλη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Ἰωνίας Ἐφεσος. Ἠκμασε περὶ τὸ 650 π. Χ. Ἄλλα στοιχεῖα τοῦ βίου του εἶναι ἄγνωστα.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ ποιητοῦ ἡ πατρίς του ἠπειλήθη σοβαρῶς ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν βαρβάρων Κιμμερίων. Οὗτοι κατόικουν ἀρχικῶς εἰς τὴν Ταυρικὴν χερσόνησον (Κριμαίαν), διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ἀπέναντι ἀκτῆς πορθμὸς λέγεται Κιμμέριος Βόσπορος. Ἐξωσθέντες ὅμως οἱ Κιμμέριοι ὑπὸ τῶν ἄλλων Σκυθῶν ἐπέδραμον εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν λεηλατοῦντες καὶ ἐρημοῦντες τὰ πάντα. Ἐπειτα ἐστράφησαν καὶ ἐναντίον τῆς πλουσίας Ἐφέσου, ἣ ὁποία τότε διέτρεξε μέγαν κίνδυνον. Εἰς τὴν κρίσιμον αὐτὴν περίστασιν τῆς πατρίδος του ὁ ποιητὴς ἐγραψε πολεμικὴν ἐλεγείαν, διὰ τῆς ὁποίας παρῶρα τοὺς συμπατριώτας του εἰς ἀντίστασιν κατὰ τῶν εἰσβολέων. Τῆς ἐλεγείας ταύτης ἐσώθη μόνον τὸ παρατιθέμενον ἐδῶ ἀπόσπασμα. Ἄλλα ποιήματα τοῦ Καλλίνου δὲν ἔχομεν.

1. Πολεμικὸν σάλπισμα.

α) **Στ. 1 - 5. μέχρι τεῦ** ἕως πότε (τεῦ=τοῦ, τίνας· ἐκ τοῦ τέο κατὰ ἰων. συναίρ.).— **κατάκειμαι** μένω κατάκοιτος, ἀδρανῶ.— **κότε** (ἰων.) πότε.— **ἀμφιπερικτίονες** = ἀμφικτίονες, περίοικοι, γείτονες (ρίζα: **κτι-**, **κτίζω**).— **μεθήμι** (ἐμαυτὸν) ἀφήνομαι ἀδρανῆς, ἀμελῶ.— **ᾧδε λίην** (= λίαν) τόσον πολὺ.— **ἤμαι** κάθημαι, εὐρίσκομαι.— **ἀτάρ** (ἰων.) ἀλλά.— **ὑστατ(α)** διὰ τελευταίαν φορὰν, πρὶν ἐκπνεύσῃ.

Στ. 6 - 11. περί (= περι) ὑπέρ.— ἄλοχος σύζυγος.— κουρίδιος νόμιμος, ἐκείνη τὴν ὁποίαν κόρη οὖσαν νομφεύεται τις (ἐπίθετον συνοδευόν κανονικῶς τὸ ἄλοχος καὶ συναποτελεῖ μετ' αὐτοῦ μίαν ἔθνησαν, ὥστε κατὰ τὴν ἐρμηνείαν δύναται νὰ παραλειφθῇ· προῆλθεν ἐκ τοῦ κούρη-κόρη).— δυσμενέσιν, εἰς τὸ μάχεσθαι· δυσμενῆς ἐχθρός.— ὀκκότε (ἰων.) = ὀπότε (ὁ διπλ. τοῦ κ χάριν τοῦ μέτρου).— ἐπικλώθω ὀρίζω, προσωρίζω· μετὰ φ ο ρ ἄ ἐκ τοῦ : κλώθω (τὸ νῆμα τῆς ζωῆς) ἐπίτινος, ἐξ οὗ καὶ Κλωθὴ μία τῶν Μοιρῶν.— ἀλλὰ (παρακει.) ἐμπρός λοιπόν.— ἰθύς εὐθύς (ἐδῶ εἶναι ἐπίρρ.).— ἔγχος δόρυ.— ἀνέχομαι ὑψώνω.— ὑπ' ἀσπίδος = ὑπ' ἀσπίδα.— ἦτορ καρδία.— ἔλασας, τοῦ β. εἴλω συνθλίβω, σφίγγω (πρβλ. « σφίγγω τὴν καρδιά μου ») = κατασιγάζω τὸν φόβον, τὴν ἀνησυχίαν ἢ οἰονδήποτε ἄλλο συναίσθημα, διὰ νὰ συγκεντρώσω ὅλην τὴν ψυχικὴν μου δύναμιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν σοβαροῦ καθήκοντος).— μείγνυται πόλεμος γίνεται πολεμικὴ μεμίξις, ἀρχίζει πολεμικὴ σύρραξις.

Στ. 12 - 15. οὐ κως = οὐ πως κατ' οὐδένα τρόπον.— οὐδ' εἰ ἦ, ποιητ. ἀντὶ οὐδ' ἐάν ἦ.— δηιοτής (γεν. -ῆτος) σφαγή, μάχη.— φυγών (ὑποκμ. ἐνν. ἀνὴρ) ἐγκαταλείψας (ἐκ δειλίας).— δοῦπος λέξις πεποιεμένη.— οἱ ἄκοντες τὰ ἀκόντια.— ἔρχεται ἐπανάρχεται (εἰς τὸν οἶκόν του).— κιχάνω συναντῶ, εὐρίσκω (κίχεν — γνομ. ἀφ.).

Στ. 16 - 21. ἔμπης, ὅμως, μ' ὅλα ταῦτα (ἀν καὶ ἐσώθη).— τὸν δὲ ἐνῶ τοῦτον (τὸν « καρτερόφροντα » στ. 18).— στενάχω (μτβτ.) θρηγῶ κάποιον.— ὀλίγος καὶ μέγας μικροὶ καὶ μεγάλοι.— ζῶω ζῶ (ἡ μτχ. χρον.).— ἔρδω πράττω.— μῶνος ἐών (μτχ. ἐναντ.) μόνος του.— ἄξια πολλῶν ὅσα πολλοὶ μαζί.

β) **Στ. 2.** οὐδ' αἰδεῖσθ' ἀμφιπερικτίονας· πρβλ. Ὀδύσ. β, 65 « ἄλλους τ' αἰδέσθητε περικτίονας ἀνθρώπους ».

Στ. 5. ὁ στ. οὗτος δὲν ἔχει ἄμεσον συνοχὴν πρὸς τὰ προηγούμενα, διότι ἐξέλιπον ἐν τῷ μεταξύ πολλοὶ στίχοι.

Στ. 7. γῆς περί καὶ παίδων κτλ. πρβλ. τὸ τοῦ Αἰσχύλου :

Ἦ παῖδες Ἑλλήνων ἴτε
ἐλευθεροῦτε πατρίδα, ἐλευθεροῦτε δὲ

παῖδας, γυναῖκας, θεῶν τε πατρώων ἔδη
θήκας τε προγόνων· νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγών.

(Ήρσαι, στίχ. 401 - 4)

Στ. 9. Μοῖραι. Κυρίως διὰ τῆς λέξεως **Μοῖρα** ἐκφράζεται ἡ ἀφηρημένη ἰδέα τῆς εἰμαρμένης καὶ δηλοῦται δι' αὐτῆς τὸ ἀναπόφευκτον μερίδιον ἐκάστου ἀνθρώπου εἰς τὸν κόσμον. Ἡ ἰδέα τῆς **Μοίρας** ἀντιπαρασταθῆ διὰ μιᾶς θεότητος, ἀποσυνετέθη σὺν τῷ χρόνῳ ἐν τῇ φαντασίᾳ τῶν ἀρχαίων εἰς τρία πρόσωπα, σχηματίσαντα οὕτω σύμπλεγμα τριῶν ἀδελφῶν. Αὗται ἦσαν ἡ Κλωθώ, ἡ Λάχεσις καὶ ἡ Ἄτροπος. Ἡ Κλωθώ (ἡ κλώθουσα) ἐκφράζει τὴν πλοκὴν τῶν γεγονότων τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς· ἡ Λάχεσις τὸν λαχόν, ὁ ὁποῖος προσρίζεται δι' ἕκαστον ἀνθρώπον· ἡ Ἄτροπος τὴν ἀδυσώπητον ἀνάγκην τοῦ πεπερωμένου θανάτου. Ἐπειδὴ τοιοῦτοτρόπως προσωποποιοῦν τὴν ἰδέαν τῆς τάξεως καὶ τοῦ νόμου ἐν τῷ κόσμῳ, ἐταυτίσθη ἡ βούλησις αὐτῶν μὲ τὴν βούλησιν τοῦ ὑπερτάτου τῶν θεῶν καὶ ἐθεωρήθησαν αὗται ἀφ' ἑνὸς μὲν θυγατέρες τοῦ Διός, ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη «Μοιραγέτης», ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀδελφαὶ τῆς Εὐνομίας, τῆς Δίκης καὶ τῆς Εἰρήνης. Αἱ τρεῖς Μοῖραι ἐπὶ τῶν μνημείων τῆς ἑλληνικῆς τέχνης σχηματίζουσι σύμπλεγμα τριῶν ἀδελφῶν καὶ εἰκονίζονται ἄλλοτε μὲν ὑπὸ μορφῆν γραιῶν, ἄλλοτε δὲ ὡς ὄρμιαι γυναῖκες μὲ σοβαρὰν καὶ αὐστηρὰν φυσιογνωμίαν.

Στ. 12 - 13. Καὶ ἐδῶ δηλοῦται ἡ παναρχαία πίστις εἰς τὴν δύναμιν τοῦ πεπερωμένου· βλέπε ἀνωτέρω.

Στ. 14. δοῦπος ἀκόντων· ποιητικὴ ἢ παράστασις τῆς μάχης· πρβλ. τὴν εἰκόνα τῆς μάχης ὅπως τὴν παριστᾷ ὁ Σολωμός: «ἀκούω κόρυφα τὰ τουφέκια.—ἀκούω σμίξιμο σπαθιδῶν.—ἀκούω ξύλα, ἀκούω πελέκια.—ἀκούω τρίξιμο δοντιῶν».

Στ. 19. ἄξιος ἡμιθέων· πρβλ. Ἡσιόδου Ἔργ. 158 «ἀνδρῶν ἠρώων θεῶν γένος, οἳ καλέονται ἡμίθεοι».

— Διὰ τὴν αἰ τρεῖς συνεχεῖς ἐρωτήσεις ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ποιήματος; Ποῖα συναισθήματα διεγείρει ὁ ποιητής; Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεώς του;

Κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ Τυρταῖος κατήγετο ἐξ Ἀριδνῶν τῆς Ἀττικῆς, ἦτο δὲ χωλὸς γραμματοδιδάσκαλος, τὸν ὁποῖον οἱ Ἀθηναῖοι ἔστειλαν εἰς τὴν Σπάρτην, ὅταν οἱ Σπαρτιάται τῇ συμβουλῇ τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν ἐζήτουν στρατηγόν. Κατ' ἄλλην παράδοσιν κατήγετο ἐξ Ἀριδνῶν τῆς Λακωνικῆς. Πιθανώτατα ὅμως ἦτο Μιλήσιος, μετοικήσας εἰς τὴν Σπάρτην καὶ ζῶν ἐπὶ τοῦ δευτέρου Μεσσηνιακοῦ πολέμου (685 - 667).

Οὗτος ἐποίησεν ἐλεγείαν, γνωστὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Εὐνομία». Διὰ ταύτης παρεῖχεν εἰκόνα τοῦ λαμπροῦ πολιτεύματος τοῦ Λυκούργου καὶ συνίστα τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ πολιτεύματος τούτου καὶ τὴν κατάπανσιν πῆς δεινῆς ἐσωτερικῆς ταραχῆς, ἣ ὅποια τότε συνεκλόνιζε τὴν Σπάρτην. Τῆς ἐλεγείας ταύτης ἔχρην μόνον ὀλίγα ἀποσπάσματα. Πλὴν αὐτῆς ἔγραψε καὶ ἄλλας, τὰς λεγομένας «Ὑποθήκας» (= συμβουλάς), διὰ τῶν ὁποίων παρώρμα τοὺς Σπαρτιάτας πολεμοῦντας ἐναντίον τῶν Μεσσηνίων. Τῶν «Ὑποθηκῶν» τούτων ἐσώθησαν τρεῖς μόνον. Ἐπίσης συνέθεσε καὶ ἔμβατήρια εἰς δωρικὴν διάλεκτον καὶ ἀναπαιστικὸν μέτρον.

Ἐδῶ περιελήφθησαν δύο ἐκ τῶν «Ὑποθηκῶν» του καὶ τὸ μόνον περισωθὲν ἔμβατήριον.

2 (1). Ὑποθήκη.

α) Στ. 1 - 10. γὰρ ὄντως, ἀληθῶς.— τεθνάμεναι, ἐνν. ὑποκ. τινά.— μαρνάμενον, μτχ. χρον. εἰς τὸ πεσόντα (μάρναμαι = μάχομαι).— ἀνδρ' ἀγαθόν, κτγμ.— περί = ὑπέρ.— ἦ = ἐῆ.— πίων (θ. πίερα, οὐ. πῖον) παχύς, εὐφρορ.— πτωχεύω ἐπαϊτώ.— ἐχθρὸς μισητός· ἐχθρὸς μὲν γάρ, αἰτιολογεῖ τὸ ἐν στ. 4· τὸ μὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ τε στ. 9.— τοῖσι μετέσσειται = ἔσσειται μετὰ τοῖσι θὰ ζῆ μεταξὺ αὐτῶν.— οὓς = πρὸς οὓς.— χρησιμοσύνη στέρησις, ἀνάγκη (χρή, χρεῖα).— εἴκω ὑπέικω, κύπτω ὑπὸ τὸ βάρος.— στυγερὸς μισητός.— αἰσχύνω καταισχύνω, ἐντροπιάζω (τοῦ αἰσχύνει, ὑποκ. ὁ προλιπὼν ἀνὴρ).— κατελέγχω ἀσχημίζω, κατεξευτελίζω.— ἀγλαός, λαμπρός, ὠραῖος.— εἶδος μορφῆ (ἑαυτοῦ).

Στ. 11 - 20. ὦρη φροντίς («ὀλίγωρος = ὀλιγορῶ, τιμωρός, θυρωρός»).— ἀνδρὸς ἀλωμένου, γεν. ἀντικ. εἰς τὸ ὦρη : κανεῖς δὲν φρον-

τίξει δι' ἄνδρα τοιουτοτρόπως περιπλανώμενον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ· τὸ β. **άλῶμαι** = περιπλανῶμαι («ἀλήτης»).— **ὄπις** (γεν. ὄπιδος) προσοχή, σεβασμός (θ. ὄπ.: ὄπωπα).— **θυμῶ** ἐκθύμως, θαρραλέως.— **ψυχῇ ζώῃ**.— **ἀλλὰ μάχεσθε**· τὸ ἀλλὰ παρακελ. = ἐμπρὸς λοιπόν.— **φιλοψυχῶ** γίνομαι φίλος τῆς ψυχῆς (ζωῆς) μου, φιλοσώματος.— **μαρνάμενοι**, μτχ. χρόν.

Στ. 21 - 30. κείσθαι, ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτο. — **πολιός** ὑπόλευκος, ψαρός.— **χρόα**, αἰτ. τοῦ κατὰ τι = κατὰ τὸ σῶμα· (ὁ **χρώς**, τοῦ **χρωτός** καὶ **χροός**, τῷ **χρωτί** καὶ **χροῖ**, τὸν **χρωτα** καὶ **χροά**· ἀρχική σημ. = δέρμα).— **ἐπέοικε** ἀρμόζουν.— **ὄφρα** (κεν) **ἔχῃ** = ἕως ἂν ἔχῃ ἐφ' ὅσον κατέχει (αὐτούς, τοὺς νέους).— **ἐρατός** ἀξιάραστος, ποθητός.— **θηητός** θεατός.— **θηητός ἰδεῖν**, ἀξιοθέατος, καμαρωμένος (ὑποκ. ὁ νέος).

Στ. 31 - 32. ἀλλά, ὅπως εἰς στ. 15. — **διαβαίνω** διασκελίζω, ἀνοίγω τὰ πόδια μου (διὰ τὰ στηριχθῶ καλὰ).

β) Ἡ ἐλεγεία μετεφράσθη ὑπὸ τοῦ Κοραῖ καὶ τοῦ Σπυριδῶνος Τρικούπη. Ἡ μετάφρασις τοῦ τελευταίου εἶναι ἀρκετὰ γνωστὴ καὶ ἀρχίζει μετὰ τοὺς στίχους «Τί τιμὴ στὸ παλληκάρι, ὅταν πρῶτο στῆ φωτιὰ — σκοτωθῇ γιὰ τὴν πατρίδα μετὰ τὴ σπάθα στῆ δεξιά».

Στ. 3. τὸν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν· ἀντίθεσις πρὸς τὸν ἄνδρ' ἀγαθὸν περὶ ἧ πατρίδι μαρνάμενον· οἱ ἐγκαταλείποντες τὴν πόλιν, οἱ ἀποφεύγοντες τὴν ὑπεράσπισιν αὐτῆς («οἱ τρέσαντες» καὶ «βιψάσπιδες») ἐθεωροῦντο ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ἄξιοι κατασχύνης· διὰ τοὺς τοιούτους οἱ στίχοι 3 - 10.

Στ. 20. μὴ καταλείποντες φεύγετε, τοὺς γεραιούς· ἐκδηλοῦται ὁ βαθύτατος σεβασμὸς τῶν Σπαρτιατῶν πρὸς τοὺς γέροντας· τὸ νόημα ἐκφράζεται ἐντονώτερον εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας στ. 20 - 27.

Στ. 31 - 32. Εἰ κὼν τοῦ ἀποφασιστικοῦ μαχητοῦ, ὁ ὁποῖος μετὰ ἄνοιγμα τῶν ποδῶν ἀποκτᾷ σταθερωτέραν βᾶσιν καὶ καταβάλλει μείζονα δύναμιν· μετὰ τὸ δάγκωμα τῶν χειλέων ἐκφράζει τὴν ἄκαμπτον θέλῃσιν του καὶ τὴν καρτερίαν του.

— Συγκρίνατε τοὺς στ. 3 - 10 τοῦ Τυρταίου περὶ τοῦ ἐγκαταλείπον-

τος τὴν πόλιν πρὸς τοὺς στ. 16 - 17 τοῦ Καλλίνου. Ἐπίσης τοὺς στ. 27 - 30 τοῦ Τυρταίου περὶ τοῦ γενναίου ἀνδρὸς πρὸς τοὺς στ. 18 - 21 τοῦ Καλλίνου.

3 (2). Ὑποθήκη.

α) Στ. 1 - 12. οὐτ' ἂν μνησαίμην (προτασσομένη ἀπόδοσις εἰς τὴν ὑπόθεσιν στ. 13)· μιμνήσκομαι θεωρῶ ἄξιον μνείας. — ἐν λόγῳ τίθεμαι λογαριάζω (συνών. προηγουμένου). — ἀρετῆς παλαιμοσύνης, γεν. τῆς αἰτίας· παλαιμοσύνη παλαιστική δεξιότης (μυϊκὴ δύναμις). — οὐδ' εἰ, ἐνδοτ. προτάσεις. — βίη δύναμις. — φυὴ σωματικὴ διάπλασις. — Μίδεω, γεν. τοῦ Μίδης (-ας). — Κινύρεω, γεν. τοῦ Κινύρης (-ας). — βασιλεύτερος ἰσχυρότερος βασιλεύς. — μελιχόγηρυσ γλυκύφωνος (ἐκ τοῦ μελιχός = γλυκὸς καὶ γῆρυσ, γεν. γήρυσ = φωνή· ὁ καὶ ἡ μελιχόγηρυσ, τὸ μελιχόγηρυ). — θούρος (θγλ. θούρις) ὀρμητικὸς, πολεμικὸς («θούριον»). — τετλαίη τοῦ τέτληκα (μὲ σημασ. ἐνεστ.) ὑπομένο. — μέν, ἀπόδοσις ὁ κατωτέρω καί. — ὀρέγομαί τινος ἐκτείνωμαι, πίπτω ἐπάνω εἰς κάποιον, ὀρμῶ ἐπάνω του. — εἴητος ἐχθρός.

Στ. 13 - 22. ἦδε, καθ' ἑλξιν ἀντὶ τόδε (τὸ ἀνωτέρω). — ἄεθλον ἄθλον, βραβεῖον. — φέρειν (ἀπαρ. τῆς ἀναφορᾶς) εἰς τὸ νὰ φέρῃ (αὐτό). — κάλλιστον φέρειν γίγνεται ἀξίζει πρωτίστως νὰ τὸ ἔχῃ. — ξυνός κοινός (ἐκ τῆς προθ. ξύν, σύν.). — ἐσθλὸν (οὐσ.) κόσμημα. — ὄστις (ἂν) μένη = ἐάν τις μένη (ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτο). — διαβαίνω, βλ. ἀνωτέρω «ὕποθήκη 2», στ. 31. — νωλεμέως διαρκῶς, σταθερῶς. — ἐπί, μετὰ τοῦ λάθηται (πρῆσις). — πάγχυ = πάνυ ἐντελῶς. — τλήμων καρτερικός. — θυμός καρδιά. — παρατίθεμαι διακινυβέω, ῥίψω-κινδυνεύω. — αἴψα ταχέως. — ἔτρεψε, γνωμ. ἀόρ. — ἔσχεθε (παρατεταμένος τύπος τοῦ ἔσχε, γνωμ. ἀόρ.) ἀναχαιτίζω.

Στ. 23 - 34. φίλον θυμὸν τὴν ζωὴν του (τὸ ἐπίθ. φίλος τίθεται συνήθως ἀντὶ τῆς κτητ. ἀντων. γ' προσ., διότι τὸ ἀνῆκαν εἰς τινα εἶναι προσφιλές εἰς αὐτόν). — ὀμφαλόεις ὀμφαλωτός, κωνοειδής. — ἐλληλαμένος τρυπημένος (τοῦ ἐλαύνωμαι διαπερῶμαι). — ὀμῶς ὀμοίως. — κέκηδα (πρκ. μὲ σημ. ἐνεστ. τοῦ κήδομαι) φροντίζω (διὰ τὸν νεκρόν), κηδεύω. — ἀργαλέω πόθω, δοτ. τοῦ αἰτίου. — ἀργαλέος

ὑπερβολικός. — ἀρίσῃμος περίβλεπτος. — γένος ἐξοπίσω ἢ μέλλουσα γενεά, οἱ ἀπόγονοι (τοῦ πεσόντος). — **θοῦρος**, βλ. στ. 9.

Στ. 35 - 42. εἰ φύγη, ποιητ. σύνταξις ἀντὶ ἐὰν φύγη. — κῆρ ἢ μοῖρα. — τανηλεγῆς πικρότατος (: τὰν —, τείνω + ἄλγος). — εὖχος καύχημα, δόξα· εὖχος αἰχμῆς πολεμικὴ δόξα. — μεταπρέπω διαπρέπω. — βλάπτω τινά τινος ἀποκλείω, στερεῶ κάποιον ἀπὸ κάτι. — αἰδῶς σεβασμός. — δίκη δίκαιον, δικαίωμα. — θῶκος ἔδρα, κάθισμα· ἐν θῶκοισιν (ὄντες) καθήμενοι. — οἱ κατ' αὐτὸν οἱ ὀμήλικες. — εἶωα χώρας παραχωρῶ τὴν θέσιν μου.

Στ. 43 - 45. ταύτης... ἀρετῆς τῆς τοιαύτης ἀνδρείας. — νὺν λοιπόν. — τίς πᾶς τις, ὅλοι. — θυμῶ (δοτ. τροπ.) θαρραλέως. — μεθίημι ἀποχωρῶ.

β) **Στ. 2.** ποδῶν - παλαισμοσύνης· ἐννοοῦνται αἱ ἀθλητικαὶ ἱκανότητες τῶν δρομέων καὶ τῶν παλαιστῶν.

Στ. 3. Κύκλωπες· ὁ κατὰ τὸν Ὅμηρον ἄγριος ποιμενικὸς λαὸς (ἐν Σικελίᾳ)· οὗτοι ἤσαν πελώριοι μονόφθαλμοι καὶ ἀκαταβλήτου δυνάμεως (πρβλ. Ὀδυσσ. ι, 106 - 115, 190 - 192).

Στ. 4. Θρηϊκίος Βορέης (-ας)· ὁ ἐκ Θράκης πνέων βορρᾶς (ἐδῶ προσωποποιούμενος) ἔχει τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ὀρμητικῆς ταχύτητος καὶ δυνάμεως· συχνὰ δὲ εἰς τὴν ποίησιν λαμβάνεται ὡς μέτρον παρομοιώσεως τῆς πολεμικῆς ὀρμῆς (πρβλ. Παλαμᾶ : « ἀνάξιος ὅποιος τὰ φτερά του — φτερά ἀπὸ σκέψη ἢ ἀπὸ πράξι — δὲ γορρανοίγει τα, χαρά του, — γιὰ νὰ πετάξῃ — βοριάς θρακιάς, μὲ τοὺς ἀνέμους, — πρὸς τοὺς πολέμους », « Παράκαιρα »).

Στ. 5. Τιθωνός, υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας Λαομέδοντος, περίφημος διὰ τὴν ὀραιότητά του.

Στ. 6. Μίδας, ὁ περίφημος διὰ τὰ πλούτη του βασιλεὺς τῆς Φρυγίας. — Κινύρας, μυθικὸς βασιλεὺς τῆς Κύπρου· τοῦτον ἠγάπησεν ὁ Ἀπόλλων καὶ κατέστησε πᾶμπλουτον.

Στ. 7. Πέλοψ, ὁ υἱὸς τοῦ Ταντάλου. Οὗτος μυθολογεῖται ὅτι σφαγεῖς ἀνοσίως ὑπὸ τοῦ πατρὸς του καὶ ἀναστήθεις ὑπὸ τῶν θεῶν κατέφυγεν εἰς Πίσαν τῆς Ἠλείας, ὅπου ἐνίκησεν ἐν ἀρματοδρομίᾳ τὸν βασι-

λέα αὐτῆς Οἰνόμαον καὶ συνεζεύχθη τὴν κόρην του Ἴπποδάμειαν· λαβὼν δὲ τὸν θρόνον ἐξέτεινε τὴν ἀρχὴν εἰς ἅπασαν τὴν χερσονήσον, κληθεῖσαν ἀπ' αὐτοῦ Πελοπόννησον· ἐγέννησε τὸν Ἀτρέα (πατέρα τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ Μενελάου), τὸν Θυέστην (πατέρα τοῦ Αἰγίσθου) καὶ τὸν Χρῦσιππον· κατέστη παριουμῶδης διὰ τὸ μέγα κράτος του.

Στ. 8. Ἄδραστος· βασιλεὺς τοῦ Ἄργους, ἀρχηγὸς τῆς ἐκστρατείας τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, πενθερὸς δὲ τοῦ Πολυδαίμου· ἐφημιζέτο διὰ τὴν φυσικὴν εὐγλωττίαν του.

Στ. 24. διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος... καὶ διὰ θώρηκος· πρω-
θ ὄ σ τ ε ρ ο ν . — ὀμφαλόεσσα· ἡ ἀσπίς ἔφερεν εἰς τὸ κέντρον τῆς ἐξώ-
τερικῆς ἐπιφανείας τῆς ἐξοχῆν, καλουμένην ὀμφαλόν.

Στ. 26. πρόσθεν ἐληλαμένος· τοῦτο ἦτο τιμητικὸν σημεῖον τῶν ἀνδρείων· τοῦναντίον ὁ φέρων τραύματα ὕπισθεν ἐθάπτετο κατησχυμμέ-
νος ἐν σιγῇ.

Στ. 29. τύμβος· οἱ τάφοι τῶν ἡρωϊκῶς πεσόντων ἦσαν ἐν Σπάρτῃ εἰς περιβλεπτόν μέρος («ἀρίσθημοι») καὶ ἔφερον ἐπιτυμβίους πλάκας μὲ τὰ ὀνόματά των.

Στ. 41 - 42. Καὶ οἱ γέροντες ἀκόμη ἠγεῖροντο πρὸ τῶν ἡρώων καὶ παρεχώρουν τὴν θέσιν των κατὰ τὰς συνεδρίας τῆς ἐκκλησίας, τῆς γε-
ρουσίας κλπ.

— *Ποίας ἀνθρωπίνους ἀρετὰς ἀναφέρει εἰς τοὺς στ. 2 - 12 καὶ ποία ἢ ὑπερτάτη τούτων;*

4 (3). Ἐμβατήριον.

ἀγετε (πρστ. παρακλ.) ἐμπρός. — Σπάρτας (δωρ. τύπ.) Σπάρ-
της. — κῶροι (κωῦροι) τέκνα. — πολιάτας, δωρ., πολιήτης, ἰων. =
πολίτης (πολιατᾶν, γεν. πληθ.)· τὸ πολιτῶν μετ' ἐμφάσεως κατ' ἀντι-
διαστολὴν πρὸς τοὺς περιοίκους. — λαῖᾶ (ἐνν. χειρὶ) μὲ τὴν ἀριστεράν. —
ἴτυς - υος ἡ περιφέρεια τῆς ἀσπίδος, ἡ ἀσπίς. — ἀνσχεσθε, ἀνάσχε-
σθε ἀνυψώσατε, ἀναλάβετε (ἐνν. τῇ δεξιᾷ). — πάτριος πατροπαράδοτος.

— *Ποίας ὁμοιότητος ἔχει ἡ ποιήσις τοῦ Τυρταίου πρὸς τὴν τοῦ Καλ-
λίμου;*

(Περὶ τοῦ βίου τοῦ Ἀρχιλόχου βλέπε εἰς τὸ τμήμα τῆς
 λαμβικῆς ποιήσεως, σελ. 112.)

5 (1). Ἡ ἀπολεσθεῖσα ἀσπίς.

α) ἀγάλλομαι εὐφραίνομαι, καυχῶμαι, κομπάζω. — Σάϊοι ἔθνος
 Θρακικὸν κατοικοῦν παρὰ τὸν Νέστον ποταμὸν. — ἔντος (τὸ) ὄπλον. —
 ἀμώμητος ἄμεμπτος, ἄψογος. — κάλλιπον (κάτ - λίπον) κατέλιπον. —
 αὐτὸς δὲ ἐγὼ ὅμως, ὅπως κ' ἂν ἔχη. — ἔρρῃτω (προστικ. τοῦ ῥ. ἔρρω)
 ὡς πάη στὸ καλό, στ' ἀνάθεμα. — ἔξαῦτις αἰθίαι, πάλιν.

β) Εἰς τοὺς στίχους τούτους ὁ Ἀρχιλόχος μετὰ μεγάλης ἀφελείας
 ἀστεϊάζεται διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἀσπίδος του. Ἐκ τούτου ὅμως δὲν δυ-
 νάμεθα νὰ τοῦ καταλογίσωμεν ἀνανδρίαν, διότι, ἂν πράγματι ἦτο ἀναν-
 δρος, θὰ προσεπάθει νὰ ἀποκρύψῃ τὸ ἀτύχημά του, ἀντὶ νὰ τὸ τιμῆσῃ
 μὲ ἄσμα. Καὶ εἶναι μὲν ἀξιοκατάκριτος, ἀλλὰ πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν
 τὸ ἐλαφρυντικὸν ὅτι, ὅταν ἀπώλεσε τὴν ἀσπίδα του, ἦτο μισθοφόρος,
 ὅτι ὁ ἀγὼν ἐγένετο μεταξὺ μισθοφόρων καὶ βαρβάρων καὶ ὅτι διὰ τὴν
 πατρίδα του ὄχι μόνον δὲν ἐγινε φυγὰς, ἀλλ' ἠγωνίσθη ἥρωϊκῶς καὶ
 ἐθυσίασε καὶ τὴν ζωὴν του. Πάντως διὰ τὸν ἀστεϊσμὸν του αὐτὸν ἀπε-
 πέμφθη ἐκ Σπάρτης, ὅτε κάποτε μετέβη ἐκεῖ.

6 (2). Δὲν ὠφελοῦν οἱ θρήνοι.

α) κήδεα θλίψεις, πένθη (τὸ κῆδος), ἀντικ. εἰς τὸ μεμφόμενος. —
 στονόεντα συνοδευόμενα μὲ γόους, μὲ θρήνους. — μεμφόμενος κατα-
 κρίνων, ἀποδοκιμάζων (μὲ τὸ νὰ ἀποδοκιμάξῃ). — θαλίη συμπόσιον,
 εὐαχία (θαλίης, θαλίαις, δοτ. τοπικὴ ἢ καὶ ὄργαν.). — τοίους τόσον
 σπουδαίους (ἄνδρας). — κατὰ... ἔκλυσεν, κατέκλυσεν (τμήσις) κα-
 τεκάλυψεν. — οἰδαλέος ἐξωγικωμένος, πρησμένος. — ἀνήκεστος ἀθε-
 ράπευτος, ἰλέθριος (ἀφόρητος). — τλημοσύνη καρτερία, ὑπομονή. —
 ἐπὶ... ἔθεσαν, ἐπέθεσαν (τμήσις). — φάρμακον, κατηγορημ. — ἐτρά-
 πεθ', ἐτράπετο ὑποκ. τάδε, δηλ. αἱ ὀδύνη, τὰ κακά. — ἀναστένω
 στενάζω μεγαλοφώνως, θρηνηῶ. — αἱματόεν ἔλκος αἱματομένη πληγῆ,
 μεταφ. μεγάλη καταστροφή. — ἔξαῦτις δ' ἐτέρους ἐπαμείψεται (ὑποκ.
 τὰ κακά) = μὲ τὴν σειρὰν των δὲ ἄλλους θὰ ἐπισκεφθοῦν. — τλήτε (εἰς

ἀχρήστου ἐνεστ. τλάω) = κάμπετε ὑπομονήν, παρηγορηθῆτε. — **γυναι-
κεῖον πένθος** ἐξωτερικεῖσιν πένθους τισαύτη, ὅποια ἀρμόζει εἰς
γυναῖκας.

β) Τὴν ἐλεγείαν ταύτην ἔγραψεν ὁ Ἀρχίλοχος διὰ τὴν ὀργήν μὲν
τὸν πνιγμὸν συμπολιτῶν του εἰς τὴν ναυάγειον, εἰς τὸ ὅποιον ἐπνίγη καὶ
ὁ ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρός του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν παρηγορήσασθαι τὸν ἐν ἀρχῇ
τοῦ ποιήματος ἀναφερόμενον φίλον του Περικλήν.

ΜΙΜΝΕΡΜΟΣ

Μίμνερμος ὁ Κολοφώνιος ἐζήσθη περὶ τὰ τέλη τοῦ Ζ' αἰῶνος π. Χ.
Μέγα μέρος τῆς Ἰωνίας καὶ ἡ πατρίς του Κολοφὼν ὑπέκυψαν ὑπὸ τὸν
ζυγὸν τῶν Λυδῶν, οἱ ὅποιοι διὰ τοῦ βασιλέως των Ἀλυάττου εἶχον
ἀποκτήσει μεγάλην δύναμιν. Ὁ Μίμνερμος προσεπάθησε τότε διὰ πολε-
μικῶν ἐλεγείων τὴν ἐμφυγῶσιν τοῦ συμπατριώτου του ὑπεθυμίζων εἰς
αὐτοὺς τὴν παλαιὰν δόξαν τῆς πατρίδος του. Ἀπὸ τῆς πολεμικῆς του
ἐλεγείας ὅμως ἐλάχιστα ἀποσπάσματα ἔχομεν. Αἱ περισπωθεῖσαι ἐλεγείαι
του ἀνήκουσαι εἰς τὴν συλλογὴν αὐτοῦ, ἡ ὅποια ἐκαλεῖτο «Ναννώ»,
ἐξυμνοῦν τὴν ὀραϊότητα τῆς νεανικῆς ἡλικίας, παριστάνουν τὸ φευγα-
λέον αὐτῆς, ἐκφράζουσιν τὴν λύπην διὰ τὸ γῆρας καὶ τὸν πόνον διὰ τὸν
θάνατον. Ἡ ποιητικὴ του εἶναι καθαρῶς ὑποκειμενικὴ, ἀντικατοπτρίζει
ὅμως τὴν ἐποχὴν του, καθ' ἣν οἱ συμπατριῶται του ἐζήτησαν ν' ἀναπλη-
ρῶσιν τὴν ἀπολεσθεῖσαν πολιτικὴν ἐλευθερίαν μὲ τὴν ἀπόλαυσιν καὶ
τὴν χαρὰν τῆς ζωῆς.

7 (1). Ἡ νεότης.

α) **Στ. 1 - 8.** οἶά τε ἔπος. — αἶψα εὐθύς. — αὐγῆσ(ι), δοτ. ὄργ. —
αὐγαί ἀκτῖνες. — ἴκελος ὁμοιος. — πηχύιος μικρὸς (ὅσον ὁ πῆχυς τῆς
χειρὸς). — εἰδότες οὐτε... μὴ γνωρίζοντες, μὴ δοκιμάσαντες (ἀκόμη),
ἄπειροι. — Κῆρες Μοῖραι. — τέλος γῆρας, περίφρασις = γῆρας, τὸ
βαθὸν γῆρας. — ἀργαλέος, πολύμοχθος, φοικτικός. — μίνυνθα (ἐπίφρ.)
ἐπ' ὀλίγον ἔχει θέσιν κτηρμ. εἰς τὸ καρπὸς ἤβης, ἀντὶ μινυνθά-
διος, ὀλιγοχρόνιος. — κίδναμαι, σκεδάννυμαι, ἐξαπλοῦμαι.

Στ. 9 - 16. αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ἄλλ' ὅταν πλέον. — τέλος ὥρης,
περίφρασις = ὥρα ἢ ἡλικία. — παραμείβομαι παρέρχομαι. — τρυχοῦ-

μαι κατατρόχομαι, ὑποφέρω. — ἔργα ἀποτελέσματα. — ἐπιδευμομ... (ἰων.) = ἐπιδέομαι στεροῦμαι. — ἰμείρω πολῶ.

β) Στ. 1. οἶά τε φύλλα σὺν τὰ φύλλα, σὺν τὰ ἄνθη· ἢ λέξις φύλλα μὲ γενικώτερον νόημα· ἢ κατὰ τὴν ἄνοιξιν βλάστησις φύλλον, ἀνθέων κτλ.· πρβλ. καὶ Ἰλ. Ζ, 146 - 149 « οἷη περ φύλλων γενεῆ τοιήδε καὶ ἀνδρῶν » κτλ.

Στ. 5. Κῆρες μέλαινοι (οἱ μαῦρες Μοῖρες), πρβλ. Καλλίνου, στ. 9.

Στ. 6. τέλος γήραος ἀργαλέου· ἢ μαῦρη μοῖρα τοῦ γήρατος παραστέκει πλησίον τῶν νέων ὡς φρικτὴ ἀπειλή· πρβλ. τὴν εἰκόνα τῆς ὠραίας νέας, ἢ ὁποῖα, ὅπως τὴν παριστάνει ὁ Γρυπάρης, εὐχεται νὰ ἔλθῃ ὁ θάνατος « σὲ ξανθοὺς καὶ ἀζάρωτους κροτάφους... γιατί μὲ πόνος στὰ βαριά τὰ χρόνια, δίχως πόθο, δίχως ἀγάπη, ἀσπρόμαλλη ὁ νοῦς γριά μὲ βλέπει... » (« Φλόρα Μιράμπιλις »).

Στ. 7. ἢ δ' ἐτέρη θανάτοιο· ἐνοεῖ τὸν πρόωρον θάνατον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ τέλος γήραος.

Στ. 14. παίδων ἰμείρων κατὰ γῆς ἔρχεται εἰς Ἀΐδην· οἱ ἄτεκνοι φεύγουν ἀπὸ τὸν κόσμον μὲ πικρίαν διὰ τὸν ἀνεκπλήρωτον πόνον τοῦ νὰ ἴδουν καὶ νὰ χαροῦν τὰ παιδιὰ των· « Ἄν οἱ μαῦροι νὰ ζοῦμε ἄτεκνοι γέροι — ἐπρόσταξε αὐστηρὸ θέλημα θεοῦ — τὸ χέρι ἐνδὸς τ' ἄλλου ἄς βαστάῃ τὸ χέρι — ὅς νὰ τ' ἀκούσῃ ἀναίσθητο καὶ κρύον ». Μακρορᾶς.

— Ποῖαι αἱ παρομοιώσεις, μεταφοραὶ, προσωποποιήσεις εἰς τὸ ποίημα; Πῶς ἐξηγεῖται ἡ ἀπαισιοδοξία τοῦ ποιητοῦ;

8 (2). Τὸ γῆρας.

α) Στ. 1 - 8. χροιή, τὸ δέριμα· κατ' ἐπέκτασιν = τὸ σῶμα. — ἄσπετος ἀνέκφρατος (ἀνεπίπωτος), ἐδῶ· ἀφθονος (ἀπεριγράφτως πολὺς). — πτοιῶμαι (ἰων.) = πτοοῦμαι, τρέμω. — ὀμηλικίης τῶν ὀμηλικίων μου (δηλ. ἔλων τῶν νέων, οἱ ὅποιοι ἔχουν τὴν ἡλικίαν μου). — ὀμῶς ὀμοίως. — πλέον ὠφελεν εἶναι ἔπρεπε νὰ ἦτο μακροτέρας διαρκείας. — τιμήσσα πολύτιμος. — ἀργαλέος, βλ. ἀνωτέρω στ. 6. — ἄτιμον ἀποκρουστικόν. — ὄ τ' (ὄ τε) τὸ ὅποῖον (ἐκτὸς τῶν ἄλλων κακῶν, τὰ ὅποια φέρει). — ἀγνωστος ἀγνωρίστος. — ἀμφιχύνομαι ξεχειλίζω, ἀπλώνομαι.

β) Οἱ ἐξ ἑσὺ πρώτοι στίχοι τοῦ ἀποσπάσματος ἀποδίδονται κατὰ τινὰς ἐκδότας εἰς τὸν Θέοργιν, μεταγενέστερον τοῦ Μιμνέρμου.

Στ. 6. ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτίχ' ὑπερκρέμαται· ἀπειλητικὸν τὸ γῆρας κρέμαται ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τῶν νέων ὡς ἄλλη δαμόκλειος σπάθη.

Στ. 8. ἀμφιχυθέν, μετὰ φ ο ρ ᾶ ἀπὸ τὸ γέμισμα τῆς ὑδρίας· ὅπως βαθμιαίως τὸ νερὸ χυνόμενον ἐντὸς αὐτῆς ἀνέρχεται, ἕως ἔτου ξεχειλίζει καὶ περιχύνεται, ὁμοίως καὶ τὸ γῆρας ἔρχεται σιγὰ σιγὰ ἕως ἔτου ἀπλώνεται τελείως ἐπάνω μας.

—Ποία ἡ διαφορὰ τῆς ποιήσεως τοῦ Μιμνέρμου ἀπὸ τῆς τῶν Τυρταίου καὶ Καλλίνου ;

Σ Ο Λ Ω Ν

Ὁ μέγας νομοθέτης τῶν Ἀθηνῶν (639 - 559 π. Χ.), ὁ καταλεγόμενος μεταξὺ τῶν ἑπτὰ σοφῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, πλὴν τῆς μεγάλης πολιτικῆς δράσεώς του, ἠσχολήθη καὶ εἰς τὴν ποίησιν. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔψαλλον τὰ ποιήματά του, ὅπως οἱ Σπαρτιῆται τοὺς στίχους τοῦ Τυρταίου. Ὁ Πλάτων, ὁ ὅποιος εἶχε προγόνους συγγενεῖς τοῦ Σόλωνος, τὸν ἐγκωμιάζει ὡς ποιητὴν.

Ἐκ τῶν ἐλεγείων τοῦ Σόλωνος περίφημος εἶναι ἡ «Σαλαμῖς», διὰ τῆς ὁποίας ἐξήγειρε τοὺς Ἀθηναίους εἰς ἀνάκτησιν τῆς «ἡμερτῆς» νήσου. Ἀτυχῶς ἐκ τῆς ἐλεγείας ταύτης μόνον ἑκτὼ στίχοι σώζονται. Μακρότερα ἀποσπάσματα ἔχομεν ἀπὸ τὰς «Ὑποθήκας εἰς Ἀθηναίους» καὶ τὰς «Ὑποθήκας εἰς ἑαυτόν», αἱ ὁποῖαι εἶναι πολιτικὰ ἐλεγεῖαι, ἐκφράζουσαι τὴν φιλοπατρίαν τοῦ ποιητοῦ καὶ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴν δικαιοσύνην. Ἐπὶ πλεόν σώζονται καὶ ἀποσπάσματα ἄλλων ποιημάτων του.

9 (1). Σαλαμῖς.

α) **Στ. 1 - 2.** ἡμερτὸς περιπέθητος (ἡμείρω). — κόσμον ἐπέων (=ἐπῶν) κόσμημα ἐκ λόγων, ποιητικὸς λόγος. — ᾠδὴν, ἐπεξήγησις τοῦ κόσμον ἐπέων δηλαδὴ ἓνα ᾄσμα. — ἀγορῇ ἀγόρευσις. — τίθεμαι θέτω ἐνώπιόν σας, προσφέρω.

Στ. 3 - 6. τότε ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει (ἐὰν δὲν ἀνακτιθῇ ἡ Σα-

λαμίας).— φράτις φήμη.— Σαλαμιναφέτης (λέξις πεπλασμένη) ἀφέτης, προδότης τῆς Σαλαμῖνος.

Στ. 7-8. περί ὑπέρ.— ἴομεν, ὑποτ. βουλευτική = ἴωμεν.— ἀπωθοῦμαι, ἀπομακρύνω ἀπ' ἐμαυτοῦ, ἀποβάλλω, ἀποπλύνω.

β) Σχετικῶς μὲ τὸ ποίημα τοῦτο ὁ Πλούταρχος (Σόλων, 8) λέγει: «Ἐλεγεία δὲ κρύφα συνθεῖς καὶ μελετήσας (Σόλων), ὥστε λέγειν ἀπὸ στόματος, ἐξεπήδησεν εἰς τὴν ἀγορὰν ἄφνω πιλίδιον περιθέμενος· ὄχλου δὲ πολλοῦ συνδραμόντος ἀναβὰς ἐπὶ τὸν τοῦ κήρυκος λίθον ἐν ᾧδῇ διεξῆλθε τὴν ἐλεγείαν, ἧς ἔστιν ἀρχή: «αὐτὸς κήρυξ κτλ.» (παραθέτει τοὺς δύο πρώτους στίχους). Τοῦτο τὸ ποίημα Σαλαμῖς ἐπιγράφεται καὶ στίχων ἔστιν ἑκατὸν χαριέντως πεποιημένων». Πλὴν τῶν δύο πρώτων στίχων, τοὺς ὁποίους ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος, διέσωσεν ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος (I, 46) τοὺς στ. 3 - 8.

Στ. 2. κόσμων ἐπέων. ἀντὶ πεζῆς ἀγορεύσεως ἦλθον νὰ σᾶς ἀπαγγεῖλω περίκοσμον ὁμιλίαν (δηλ. ποίημα): οἱ ἀρχαῖοι τὴν ποίησιν ἐθεώρουν ὡς λόγον μετὰ κόσμου πεποιημένον ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἀπέριπτον πεζὸν λόγον· σχετικῶς ὁ Ἰσακράτης λέγει: «τοῖς μὲν γὰρ ποιηταῖς πολλοὶ δέδονται κόσμοι».

Στ. 3. Φολέγανδρος καὶ Σίκινος. δύο μικρὰ καὶ ἄσημοι νῆσοι τῶν νοτίων Κυκλάδων, τὰς ὁποίας θὰ προσέτιμα ὡς πατρίδα του, λέγει ὁ ποιητής, ἀντὶ τῶν Ἀθηνῶν, ἐὰν αὐταὶ δὲν ἀνέκτων τὴν Σαλαμῖνα.

Στ. 6. Σαλαμιναφέτης, Σαλαμινοπροδότης. Ἡ δημιουργία νέων λέξεων διὰ τῆς παραγωγῆς καὶ ἰδίᾳ διὰ τῆς συνθέσεως εἶναι προνόμιον τῆς ἑλληνικῆς ποιήσεως, ἀποδεικνύει δὲ τὸ εὐπλαστον καὶ τὴν ζωτικότητα τῆς γλώσσης μας ἀπὸ τοῦ Ὀμήρου μέχρι σήμερον. Σχετικῶς ὁ ἀσχοληθεὶς μὲ τὴν ἀρχαίαν (ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν νέαν) ἑλληνικὴν ποίησιν Σ. Μινάρδος, παρατηρεῖ: «τὸ θαυμασιώτερον εἶναι ἢ διὰ τῶν Ἑλληνῶν ποιητῶν πάντων τῶν αἰώνων, ἐνδόξων καὶ ἀδόξων, μεγαλονύμων καὶ ἀνανύμων, διατήρησις τοῦ συνθετικοῦ χαρίσματος, τοῦ προνομίου τούτου τῆς μητρικῆς μας γλώσσης».

Στ. 6. χαλεπὸν τ' αἰσχος ἀπωσόμενοι. οἱ δύο τελευταῖοι στίχοι συνοψίζοντες τὸ ὅλον νόημα, πιθανώτατα εἶναι τὸ τέλος τῆς ἐλεγείας, ἢ ὁποία συνεχίγησε τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς ἠνάγκασε νὰ ἄρουν

τὸν περὶ Σαλαμῖνος περιοριστικὸν νόμον, ἢ ἀναλάβουν τὴν ἐκστρατείαν καὶ ἢ ἀποπλύνουν τὸ «χαλεπὸν αἶσχος» (600 π. Χ.).

10 (2). Ὑποθῆκαι εἰς ἼΑθηναίους.

α) Στ. 1 - 4. κατὰ... αἶσαν καὶ... φρένας· αἶσα μοῦρα, θεία θέλησις.— τοίη μεγάθυμος τόσον μεγάλῳψυχος.— ἐπίσκοπος προστᾶτις.— ὄβριμοπάτρῃ ἰσχυροῦ πατρὸς θυγάτηρ.— ὕπερθεν τῆς πόλεως.

Στ. 5 - 16. αὐτοὶ δὲ ἄλλ' αὐτοὶ (οἱ πολῖται)· ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν θείαν θέλησιν.— ἀφραδίησιν (ἀ-φράζομαι) ἀπερυσσιψία, ἀνοησία (δοτ. ὄργ.).— χρέμασι ὑπὸ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸ χρέμα, ὑπὸ πλεονεξίας.— ἡγεμόνες τοῦ δήμου οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ δημοκρ. κόμματος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἀστούς.— οἷσιν, ἀναφέρεται εἰς τοὺς ἀστούς καὶ εἰς τοὺς ἡγεμόνας.— ἐτοῖμον (ἐστίν) εἶναι ἀναπότρεπτον.— ὕβρις ἀλαζονεία, ἀδιαιλαξία.— κατέχω συγκρατῶ.— κόρος ἢ μέχρι κόρου ἱκανοποίησις, ἀκέρεστοι ἀξιώσεις.— κοσμῶ διεξάγω κοσμίως.— δαιτὸς εὐφροσύνη εὐφρόσυνα συμπόσια.— ἀδίκιοισ' ἔργμασι πειθόμενοι κινούμενοι, παρασυρόμενοι εἰς ἄδικα ἔργα.— κτέανον κτῆμα (καὶ κτέαρ).— ἐφ' ἀρπαγῆ (δηλοῦ σικαπὸν) πρὸς ἀρπαγὴν, μὲ ἀρπακτικὰ διαθέσεις.— φυλάσσομαι φοβοῦμαι, σέβομαι.— θέμεθλα θεμέλια, βάσεις, θεσμοί.— τῷ χρόνῳ μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου.— πάντως ἐξ ἅπαντος (τῷ χρόνῳ πάντως = βραδέως, ἀλλ' ἀσφαλῶς).— ἦλθε, γνομ. ἄορ.— ἀποτίνομαι ἐκδικοῦμαι, τιμωρῶ.

Στ. 17 - 22. τοῦτο, δηλ. τὸ ἀνωτέρω ἐκτεθὲν, ἢ διαγωγὴ μας.— ἔρχεται ἐπέρχεται.— ἔλκος (κτγρμ.) ὡς πληγὴ, ὡς συμφορὰ.— ἀφυκτος ἀφευκτος, ἀναπόφρευκτος.— ἦλυθε (γνομ. ἄορ.) = συνήθως μία τοιαύτη πόλις περιπίπτει.— εὐδοντα ἐν λανθανούσῃ καταστάσει ὄντα, ἀποκοιμισμένον.— ἐπεγείρω ἀφυπνίζω, προκαλῶ.— ὤλεσεν, γνομ. ἄορ.— πολλῶν ἐρατὴν ἡλικίαν πολλοὺς εἰς τὸ ἄθος τῆς ἡλικίας των.— ἐκ δυσμενέων, ποιητ. αἴτιον· δυσμενέες οἱ παλαιότες πρὸς ἀλλήλους ἐσωτερικοὶ ἀντίπαλοι.— πολυήρατος πολυπόθητος.— τρύχομαι κατατρύχομαι, φθείρομαι.— ἐν συνόδοις, ἐμπρόθ. δοτ. ὄργαν. (σύνοδος = πολιτικὸς σύλλογος).— φίλαις, παράθεσις εἰς τὸ συνόδοις, αἱ ὁποῖα εἶναι ἀγαπηταί.— τοῖσ' ἀδικοῦσι = τοῖς φαύλοις.

Στ. 23 - 30. ἐν δῆμῳ = ἐν τῇ πόλει. — στρέφομαι, στροβυλίζομαι. — πεινχρός, πένης, πτωχός. — πραθέντες, τοῦ πιπράσκω πωλῶ (πωληθέντες ὡς δοῦλοι ἐνεκα χρεῶν). — ἀεικέλιος (α (στερ.) + εἵκελος). ἀνόμοστος, ἐπονείδιστος. — στυγνός μισητός. — δημόσιον κακὸν τὸ γενικὸν κακὸν τῆς πόλεως. — ἔρχεται οἴκαδε ἐκάστῳ (δοτ. ἀντιχαρ.) εἰσχωρεῖ ἀπειλητικὸν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκάστου πολίτου. — αὔλειοι θύραι αἱ πρὸς τὴν αὐτὴν θύραν, ἢ ἐξώθυρα. — οὐκ ἐθέλουσι δὲν δύναται. — ἔχω συγκρατῶ, ἐμποδίζω. — ὑπέρθορον, γνωμ. ἄορ. τοῦ ὑπερθρώσκω ὑπερπηδῶ. — ἔρκος φράκτης. — εὔρε (γνωμ. ἄορ.) τὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ. — εἰ καὶ... ἦ = καὶ ἐὰν ἦ. — φεύγων προσπαθῶν νὰ ἀποφύγῃ τὸ κακόν, δηλ. νὰ κρυφθῇ. — μυχός τὸ ἐνδότερον, τὸ βάθος.

Στ. 31 - 40. δυσνομίη κακὴ διοίκησις. — ἄρτιος ἁρμονικός. — πέδαι δεσμὰ περὶ τοὺς πόδας. — τραχέα τὰς τραχύτητας. — κόρος, βλ. στ. 9. — ἀμαυρῶ ταπεινῶν. — αὐαίνω ξηραίνω. — ἄτη ἀπάτη, ἀμάρτημα. — φυόμενα (μτχ. χρον.) μόλις φυτρῶσιν. — εὐθύνω ἰσαζῶ, ἐπανορθῶν. — δίκας σκολιάς τὰς στρεψοδικίας (σκολιός = στραβός, λοξός· ἀντίθ. τοῦ εὐθύς). — ἀργαλέος ὀλέθριος. — χόλος ὀργή. — ὑπ' αὐτῆς, δηλ. τῆς εὐνομίας. — πινωτὸς (πνέω) συνετός.

β) Ἡ ἐλεγεῖα ἐποιήθη εἰς ἐποχὴν δεινῶν στάσεων, καθ' ἃς οἱ μὲν εὐπατρίδαι ἐζήτησαν νὰ κρατήσουν τὴν ἀπόλυτον κυριότητα τῆς γῆς καὶ τῆς πολιτείας, οἱ δὲ δημαγωγοὶ μὲ ἀπατηλὰς ὑποσχέσεις ἐχρησιμοποιοῦν τὸν καταθλιβόμενον δῆμον, διὰ νὰ γίνουν τύραννοι. — Πιθανῶς τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο δὲν εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ ποιήματος, διότι ἡ πρώτη πρότασις ἔχει τὸν σύνδεσμον δέ.

Στ. 4. Παλλὰς Ἀθηναίη χειρας ὑπερθεν ἔχει· τὰς χειράς της κρατεῖ ὑπεράνω τῆς πόλεως, σκέπει καὶ προστατεύει τὴν πόλιν. Αἱ Ἀθῆναι εἶχον τεθῆ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀθηναῖας, ἢ ὅποια ἐλάτρευετο ὡς Πολιάς καὶ Πολιοῦχος, ἀφ' ἧς ἐνίκησε τὸν Ποσειδῶνα εἰς τὴν περὶ τῆς πόλεως ἔριν.

Στ. 14. σεμνὰ θεμέλια Δίκης· τὰ σεβαστὰ θεμέλια τῆς Δικαιοσύνης, αἱ ἀρχαὶ τοῦ Δικαίου. Ἡ Δίκη εἶναι π ρ ο σ ω π ο ι ἰ α τῆς δικαιοσύνης καὶ μαζὶ μὲ τὴν Εὐνομίαν καὶ τὴν Εἰρήνην ἐσχημάτιζον

ἀδελφικὴν τριάδα, ἐνῶ κί ἄλλαι ἀδελφαί των, κί Μοῖραι, ἀπετέλουν ἄλλο ἀδελφικὸν σύμπλεγμα.

Στ. 15. ἤσιγῶσα σύνοιδε· «ἔστι Δίκης ὀφθαλμός, ὅς τὰ πανθ' ὄρᾳ».

Στ. 25. προθέντες· πολλοὶ πένητες μὴ δυνάμενοι νὰ πληρώσουν τὰ χρέη των πρὸς τοὺς εὐπατρίδας ἐπωλοῦντο μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των ὡς δοῦλοι, διότι εἶχον δανεισθῆ «ἐπὶ σώματι»· τοῦτο τὸ κακὸν ἐθεράπευσεν ὁ Σόλων μὲ τὴν **σεισάχθειαν**.

—*Ποῖος ὁ χωρακτῆρ τῆς παρούσης ἐλεγείας; Συγκρίνατε τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα τῆς «δυσνομίας», στ. 17-30, πρὸς τὰ ἀγαθὰ τῆς «εὐνομίας» στ. 33-40.*

11 (3). Ὑποθῆκαι εἰς ἑαυτόν.

α) **Στ. 1-2.** ἀγλαὸς λαμπρὸς (ἐκ τοῦ ἀγάλλω, ἄγαλμα).— κλύω ἀκούω, εἰσκούω.

Στ. 3-6. ὄλβος πλοῦτος.— πρὸς τινος ἐκ μέρους κάποιου.— δόξα ὑπόληψις.— εἶναι (ἐνν. ὑποκ. μέ), ἐκ τοῦ δότε.— γλυκὺν ὦδε, τόσον γλυκὺς, πολὺ γλυκὺς.— αἰδοῖος, σεβαστός.

Στ. 7-16. ἰμείρω ποθῶ.— πεπᾶσθαι, τοῦ πάσμαι κτῶμαι.— ἦλθε, γνωμ. ἀόρ.— πλοῦτον, καθ' ἑλξιν πρὸς τὸ ἀναφορ. ὄν ἀντὶ πλοῦτος.— παραγίγνεται παραμένει.— ἔμπεδος σταθερός.— νεάτος νεώτατος, κατώτατος· «ἐκ νεάτου πυθμένος ὁ ἐς κορυφὴν» (π α ρ ο ι μ ι α κ ῆ φ ρ.), ἀπὸ κάτω ἕως ἐπάνω, ὀλόκληρος.— μετίωσιν, τοῦ μετέρχομαι ἐπιδιώκω.— ὑφ' ὕβριος (τροπ.) ὑβριστικῶς, ἀδίκως.— οὐ κατὰ κόσμον ἀκόσμως, ἔχι ὅπως πρέπει.— ἀδίκωσ' ἔργμασι πειθόμενος, βλ. ἀνωτέρω στ. 11.— οὐκ ἐθέλων (κατὰ προσωποπ.) βιαίως.— ἀναμίσγεται ἔρχεται ἀνάμεσα, ἐκσπᾶ.— ἀτη συμφορά.— ἀρχὴ δέ, δηλ. τῆς ἀτης.— ἐξ ὀλίγου ἀπὸ κάτι μικρόν.— φλαῦρος ἀσήμαντος.— ἀνιερὴ τελευτᾶ λαμβάνει ὀδυνερὸν τέλος.— δὴν ἐπὶ μακρόν (diu).— ὕβριος ἔργα· ὕβρις ἀδικία.

Στ. 17-32. ἐφορᾷ τέλος ἐπαγρυπνεῖ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως ὄλων τῶν πραγμάτων, ρυθμίζει τὰ πάντα.— ὥστε ὅπως (ἢ ἀπόδοσις τῆς παρομοιώσεως εὐρίσκειται εἰς στ. 25).— ἐξαπίνης, εἰς τὸ διεσκέδασε (γνωμ. ἀόρ.).— ἠρινὸς ἑαρινός.— ἀτρύγετος ἀκαταπόνητος.— κάτα...

δηώσας κατερημώσας.— πυροφόρος σιτοφόρος (ἡ φέρουσα πυρούς = σίτους).— ἔδος ἔδρα.— αἰπὺς ὑψηλός (αἰπὺν οὐρανόν, παράθεσις εἰς τὸ ἔδος).— ἔθηκεν ἰδεῖν ἔκαμε νὰ ἴδωμεν.— ἡλείιο μένος (περίφρασις) = ἥλιος.— πίων εὐφορος.— ἀτὰρ = δέ.— τοιαύτη, ἐδῶ ἡ ἀπόδοσις τῆς παρομοιωσεως.— τίσις τιμωρία, ἐκδίκησις.— οὐδὲ= ἀλλ' οὐ.— ἐφ' ἐκάστω (οὐδ.) διὰ κάθε (κακὸν) ἔργον.— ὀξύχολος ὀξύθυμος.— διαμπερές (ἐκ τοῦ διὰ - ἀνὰ - πέρας) πέρα ἕως πέρα, ἕως τὸ τέλος· ἐδῶ ἐπιτείνει τὸ αἰεῖ.— ἀλιτρός ἀμαρτωλός, ἄδικος (ἐκ τοῦ ἀλιταίνω = ἀμαρτάνω).— ἐξεφάνη, γνμ. ἀόρ.— αὐτοὶ (κτγρ. προσδ.) αὐτοὶ οἱ ἴδιοι.— κίχη, τοῦ κιχάνω καταφθάνω.— μοῖρα θεῶν ἡ ἐκ τῶν θεῶν τιμωρία.— ἤλυθεν αὐτίς ἐπανερχεται (ἡ μοῖρα θεῶν).— ἀναίτιος ἀθῶος.— γένος ἐξοπίσω οἱ ἀπόγονοι.

β) **Στ. 1. Μνημοσύνη**· Θεὰ τῆς μνήμης, μήτηρ τῶν Μουσῶν (πρβλ. Ἡσιόδ. Θεογ. 52). Ἡ Μνημοσύνη ἐκπροσωπεῖ τὴν μνήμην, ἀπαραίτητον ὄργανον τῆς ποιήσεως καὶ τοῦ ἄσματος πρὸ τῆς εὐρέσεως τῆς γραφῆς.

Στ. 2. Μοῦσαι. Ἡ ἐπικήγησις τῶν Μουσῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ποιημάτων ἦτο συνήθης, διότι ἐξ αὐτῶν ἐζήτουν οἱ ποιηταὶ τὴν ἔμπνευσιν (πρβλ. τοὺς πρώτους στίχους τῆς Ὀδυσσεΐας καὶ τῆς Ἰλιάδος). Κατὰ τὴν «Θεογονίαν» αἱ Μοῦσαι ἦσαν 9 τὸν ἀριθμὸν καὶ ὀνομάζοντο: Κλειώ, Εὐτέρπη, Θάλεια, Μελπομένη, Τερψιχόρη, Ἐρατώ, Πολύμνια, Οὐρανία, Καλλιόπη. Ἐκάστη τούτων ἐξεπροσώπει μίαν πνευματικὴν ἢ καλλιτεχνικὴν ἐκδήλωσιν, σχέσιν ἔχουσαν μὲ τὴν ἐτυμολογίαν τοῦ ὀνόματός της.— **Πιερίδες**· ὀνομάσθησαν οὕτω ἐκ τῆς Πιερίας (χώρας πρὸς Β. τοῦ Ὀλύμπου), ὅπου ἰδιαιτέρως ἐλατρεῦοντο.

Στ. 5. Κατὰ τὴν κρατοῦσαν τότε ἠθικὴν ἀντίληψιν, ὁ ἄνθρωπος ἔπρεπε νὰ εἶναι καλὸς πρὸς τοὺς φίλους καὶ κακὸς πρὸς τοὺς ἐχθρούς. (Ποίαν γνώμην εἶχεν ὁ Σωκράτης περὶ τοῦ ἀνταδικεῖν, ὅπως γνωρίζομεν ἀπὸ τὸν «Κρίτωνα»; Τί ἐδίδαξεν ὁ Ἰ. Χριστὸς περὶ τῆς συμπεριφορᾶς μας πρὸς τοὺς ἐχθρούς;)

Στ. 18 - 25. Εἰς τοὺς στίχους τούτους παρομοιοῦται ἡ ἐκ τοῦ θεοῦ προερχομένη τιμωρία τῶν ἀδίκων πρὸς ἑαρινὴν θύελλαν. Αὕτη συνήθως εἶναι ὀρμητικὴ καὶ αἰφνιδια, ἐπέρχεται δὲ ἀνυπόπτως εἰς ἐποχὴν ἀν-

θήσεως καὶ εὐτυχίας τοῦ φυσικοῦ κόσμου. (Ποῖαι αἱ ὁμοιότητες μετὰ τὰ συμβαίνοντα εἰς τὸν ἠθικὸν κόσμον ;)

Στ. 27. αἰεὶ δ' οὐδέ λέληθε διαμπερές· καὶ ἡμεῖς λέγομεν :
«Ὁ Θεὸς ἀργεῖ, ἀλλὰ δὲν λησμονεῖ».

Στ. 31. ἀνάιτιοι ἔργα τίνουσιν ἢ παῖδες τούτων ἢ γένος ἐξοπίσω, δηλ. «ἀμαρτίαι γονέων παιδεύουσι τέκνα». Ἡ ἀντίληψις αὐτῆ περὶ τῆς τιμωρίας τῶν ἀπογόνων δι' ἀμαρτήματα, διὰ τὰ ὅποια οὗτοι εἶναι «ἀνάιτιοι», ἦτο γενικὴ εἰς τοὺς ἀρχαίους λαοὺς· ἄλλωστε ἡ ἐπιστήμη καὶ σήμερον παραδέχεται τὴν λεγομένην κληρονομικὴν ἐπιβάρυνσιν τῶν ἀπογόνων· (ἡ εὐθὺν ἄρα τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὰς πράξεις του ἐπικτείνεται οὕτω σοβαρῶς, διότι βαρύνουν ὄχι μόνον ἐαυτὸν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπογόνους).

—*Ποῖος ὁ χαρακτηριστὴρ τῆς ποιήσεως τοῦ Σόλωνος ;*

ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ

ἽΟ Ξενοφάνης ἐγενήθη περὶ τὸ 580 π. Χ. εἰς τὴν Κολοφῶνα. Ἐφημέσθη διὰ τὴν μεγάλην πολυμάθειάν του. Ἦτο φιλόσοφος καὶ ποιητής. Περιεργόμενος τὴν Ἑλλάδα ἐψάλλε τὰ ποιήματά του, διὰ τῶν ὁποίων ἐκήρυττε θαρραλέως νέας ἰδέας καὶ κατεφέρετο ἐναντίον τῆς πολυθεΐας. Τέλος ἐγκατεστάθη εἰς τὴν Ἑλέαν τῆς κάτω Ἰταλίας, ὅπου ἵδρυσεν τὴν περίφημον Ἑλεατικὴν φιλοσοφικὴν σχολήν, ἐκ τούτου δὲ ἐπωνομάσθη Ἑλεάτης. Ἀπέθανεν ἐκεῖ εἰς βαθὺ γῆρας περὶ τὸ 484. Αἱ ἰδέαι τοῦ Ξενοφάνους, τολμηραὶ διὰ τὴν ἐποχὴν του, δεικνύουσιν τὸ ἔξοχον πνεῦμά του. Δὲν ἐπεδοκίμαζεν ὅσα περὶ θεῶν ἔγραψαν ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Ἡσίοδος. Ἐκήρυττεν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι εἷς, ἀγέννητος, ἀκίνητος, ὄχι ἀνθρωποειδής, τέλειος, τὰ πάντα διὰ τοῦ νοῦ κυβερνῶν.

Ἐγράψε διδακτικὸν ἔπος «*Περὶ φύσεως*» καὶ ἐλεγείας, τῶν ὁποίων ἐσώθησαν ἀποσπάσματα.

12. Συμπόσιον.

α) **Στ. 1-12. γάρ,** ἐδῶ : ὄντως, ἀληθῶς (αἰτιολογεῖ τὰ κατωτέρω, στ. 13).— **δὴ πλέον.**— **ζάπεδον** δάπεδον.— **ἡ κύλιξ** τὸ ποτήριον.— **ἀμφιτιθεῖ** περιβάλλει.— **ἄλλος,** δηλ. παῖς, δοῦλος.— **ὃ δ'** ἄλλος δὲ πάλιν.— **παρατείνω** προσφέρω (κατὰ σειρὰν).— **φιάλη** πλατὺ καὶ

ἀβαθές ποτήριον.— κρητήρ (κρατήρ), εὐρύχωρον ἀγγεῖον (ἐντός τοῦ ὀπίου ἐγένετο ἢ μεῖζις τοῦ οἴνου μετὰ τοῦ ὕδατος).— μεστός εὐφροσύνης (μεταφορικῶς) ἀκένωτος πηγῆ εὐθυμίας.— ἔστηκε ἕσταται ἀναμένων, προκλητικός.— ἄλλος δ' οἶνος, ἐκτός τοῦ ἐν τῷ κρατῆρι.— προδώσειν, δηλ. εἶναι ἀρκετός, ὥστε δὲν θὰ προδώσῃ τοὺς συμπτώτας ἐγκαταλείπων αὐτούς : ὁ ὀπίους διαλαλεῖ ὅτι δὲν θὰ ἐξαντληθῇ.— μείλιχος γλυκύς.— κέραμος πήλινον ἀγγεῖον.— ἄνθος ὁσδόμενος ἀναδιδῶν ὁσμὴν ἄνθους.— ἐν μέσοισι (ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ εὐρισκαμένου) εἰς τὸ μέσον ἡμῶν.— ἴησιν ἀναπέμπει.— παράκεινται ἔχουν παρατεθῆ.— γεραρός σεβαστός, μεγαλοπρεπής.— ἀχθομένη κατάφορος.— πίων παχὺς, πυκνός.— ἄν = ἀνά.— πάντη πρὸς ὅλας τὰς πλευράς.— πεπύκασται, τοῦ πυκάζομαι ἔχω πυκνὸν κάλυμμα, σκεπάζομαι.— μολπῆ τραγοῦδι καὶ χορός.— θαλίη εὐθυμία.— ἀμφίς ὀλόγυρα.— ἔχει κατέχει, ἐπικρατεῖ.

Στ. 13-24. εὐφημος μῦθος εὐσεβῆς μυθολογικὴ διήγησις.— καθαρὸς λόγος ἐνέρετος, ἠθικὴ ἱστορικὴ διήγησις.— σπείσαντας, τοῦ σπένδομαι, προσφέρω σπονδὰς.— εὐχομαι προσεύχομαι, ζητῶ δι' εὐχῆς.— πρήσσειν πράττειν.— ταῦτα = τοῦτο, δηλ. τὸ εὐξασθαι...— ὦν = οὔν, ἐδῶ: ὄντως, ἀληθῶς.— προχειρότερον τὸ πρῶτον καθῆκον.— οὐχ ὕβρις (ἐστὶ) πίνειν δὲν εἶναι κακὸν νὰ πίνῃς (τόσον).— ὀπόσον κέν... ἀφίκοιο ὅσον ἀρκεῖ διὰ νὰ δύνασαι νὰ φθάσῃς.— ἔχων πιωμένος.— πρόπολος θεράπων, ὑπρέτης.— μὴ πάνυ γηραλέος (ὦν) ἐὰν δὲν εἶσαι πολὺ γέρον.— αἰνεῖν, (ἐκ τοῦ χρῆ) ὑπαικ. τινά, σέ.— ἐσθλὰ ἀναφαίνει = ἐσθλοὺς λόγους ἀναφαίνει ὁμιλεῖ καλά.— πίων (ἐναντιωμ. μτχ.) ἄν καὶ πιωμένος.— ὡς οἱ μνημοσύνη (ἐστίν), ἐπεζήγησις (τοῦ ἐσθλὰ ἀναφαίνει) = ὅτι μέμνηται (τῆς ἀρετῆς).— καὶ πόνος (ἐστίν) ἀμφ' ἀρετῆς καὶ ἐργάζεται δι' αὐτήν.— διέπω διηγοῦμαι.— τῶν προτέρων, ἐν. ποιητῶν.— σφενδανὸς σφοδρός, βίαιος.— χρηστὸν χρήσιμον, ὠφέλιμον.— ἀγαθὸν (ἐστὶ) ἔχειν (τινὰ) αἰὲν προμηθεῖην θεῶν· ἔχω προμηθεῖην, ἔχω πρόνοιαν, σέβομαι.

β) Τὴν ἐλεγείαν του ψάλλει ὁ ποιητής, καθ' ὃν χρόνον ἐτοιμάζεται τὸ συμπίσιον (ὁ πότος). Μετὰ τὸ δεῖπνον ἀπεσύροντο τὰ φαγητά, ἐκαθαρίζετο ἡ τράπεζα καὶ τὸ δάπεδον, οἱ δὲ κεκλημένοι ἔπλυνον τὰ χεῖ-

ρας καὶ ἐστεφανώνοντο, ἐνῶ οἱ δούλοι ἔφερον τὴν οἶνον, τὰ ποτήρια καὶ τὰ ἐπιδόρπια. Τότε εἰς τῶν συμποτῶν ὠρίζετο ὡς ἀρχηγὸς τοῦ συμποσίου, καλούμενος βασιλεὺς ἢ συμποσιάρχης. Ἀφοῦ δὲ ἐγίνετο ἡ σπονδὴ ὑπὸ τῶν δαιτυμόνων, ὁ συμποσιάρχης ἔδιδε τὸ σημεῖον τῆς ἐνάρξεως τοῦ συμποσίου, διηύθυνεν αὐτὸ καὶ ἐφρόντιζε νὰ κρατῆται καλὴ διάθεσις μὲ ποικίλας παιδιὰς, συζητήσεις, ἄσματα, μουσικὴν, χορούς κτλ. Εἰς τοιοῦτον συμπόσιον, ἐνῶ ἐτελοῦντο εἰσέτι αἱ ἐτοιμασίαι, ὁ ποιητὴς ψάλλει τοὺς στίχους τοῦ διδάσκων πῶς πρέπει οἱ «εὐφρονες ἄνδρες» νὰ τελοῦν τὰ συμπόσια.

Στ. 2. πλεκτοὺς στεφάνους· συνήθιζον οἱ ἀρχαῖοι νὰ στεφανώνονται εἰς τὰ συμπόσια μὲ στεφάνους μύρων καὶ ῥόδων, διότι τὸ συμπόσιον ἐθεωρεῖτο ἱερὰ τελετὴ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Διονύσου.

Στ. 3. εὐῶδες μύρον· συνήθιζον ἀκόμη ν' ἀλείφονται πρὸ τοῦ συμποσίου μὲ μύρον.— ἐν **φιάλῃ·** φιάλη ἦτο ἀγγεῖον ἀνοικτὸν, βαθὺ καὶ στρογγύλον μὲ δύο λαβὰς.

Στ. 4. κρητῆρ· μέγα ἀγγεῖον ἀργυροῦν ἢ χρυσοῦν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀνερμείνον οἶνον καὶ ὕδωρ, ἐκεῖθεν δὲ ἤντλον καὶ ἔπινον ὡς κρατῆρα οἱ πενέστεροι μετεχειρίζοντο τὸ κισσύβιον (γαβάζο, καρδάρια)· ἢ ἀνάμειξις τοῦ οἴνου ἐγίνετο μὲ διπλασίαν ἢ τριπλασίαν ποσότητα ὕδατος.

Στ. 9. γεραρὴ τράπεζα· νοεῖται ἢ μετὰ τὸ δεῖπνον συμποσιακὴ τράπεζα, ἢ δευτέρα καλουμένη, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐτίθεντο τὰ ἐπιδόρπια («ἄρτοι ξανθοί, τυρός, μέλι» κ. ἄ.).

Στ. 11. βωμός, ὁ κατὰ τὸ μέσον τῆς αἰθούσης κείμενος.

Στ. 13. θεόν, καθ' ἐνικὸν («εἰς θεὸς μέγιστος»).

Στ. 14. εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις, δηλ. ὅχι μὲ βλασφήμους μύθους καὶ λόγους περὶ μαχῶν μεταξὺ Τιτάνων, Γιγάντων, Κενταύρων κτλ., ὡς ἐξηγεῖ κατωτέρω εἰς στ. 21 - 22.

Στ. 15. σπέισαντας δέ... ἡ σπονδὴ ἐγίνετο δι' ἀκράτου οἴνου χυνομένου εἰς τὰς φλόγας τοῦ βωμοῦ.

Στ. 18. οἶκαδ' ἄνευ προπόλου· τὸ νὰ μεταβῇ κανεὶς ἀπὸ τοῦ συμποσίου εἰς τὴν οἰκίαν του, χωρὶς νὰ ἔχη ἀνάγκην νὰ ὑποβαστάζεται

ὑπὸ ὑπέρετου, ἐθεωρεῖτο δεῖγμα σωφροσύνης· μόνον εἰς τοὺς γέροντας ἐπετρέπετο ἢ χρῆσις ὑπέρετου.

Στ. 21. Τιτῶνες, Γίγαντες. Οὗτοι κατὰ τὴν παλαιὰν μυθολογίαν ἦσαν ῥωμαλέα, πελώρια καὶ πανίσχυρα ὄντα κινήσαντα συνεχεῖς ἐπαναστάσεις ἐναντίον τοῦ Οὐρανοῦ, τοῦ Κρόνου, τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων ἐπουρανίων θεῶν. Προφανῶς διὰ τῶν Τιτάνων καὶ Γιγάντων ὑπεδηλοῦντο αἱ βίαιαι καὶ ἀκαταδάμαστοι φυσικαὶ δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι ἐπάλαιον διὰ τὴν μεταβολὴν καὶ μετάπλασιν τοῦ κόσμου. Αἱ γιγαντομαχίαι καὶ τιτανομαχίαι ἦσαν προσφιλεῖ θέματα τῆς ποιήσεως, τῆς γλυπτικῆς καὶ τῆς ζωγραφικῆς. Ὁ Ξενοφάνης ἕμως δὲν ἐπιδοκιμᾷ τὴν εἰς τὰ συμπόσια ἐξιστόρησιν ταιούτων μαχῶν καὶ ἐπαναστάσεων μεταξύ τῶν θεῶν καὶ θεωρεῖ ἀσεβῆ τὴν πίστιν εἰς ταιούτους μύθους.

Στ. 22. Κένταυροι. Οὗτοι ἦσαν ἄγριος Θεσσαλικὸς λαὸς οἰκῶν περὶ τὸ Πήλιον καὶ τὴν Ὀσσάν, ἔμπειρος εἰς τὴν ἵππασίαν, δι' ὃ ἐφάνταζοντο αὐτοὺς ὡς ἵππους μὲν κάτω, ἄνδρας δὲ ἄνω. Ὁ Ξενοφάνης θεωρεῖ ἐπίσης ἀνάξιον σωφρόνων ἀνδρῶν τὴν ἐξιστόρησιν τῶν ἀγρίων πράξεων ἐνὸς ταιούτου λαοῦ.

—Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεως τοῦ Ξενοφάνους ; Ποῖον πνεῦμα τὸν διέπει ἀκόμη καὶ κατὰ τὰς ὥρας ἐνὸς εὐθύμου συμπόσιου ;

ΘΕΟΓΝΙΣ

Θεόγνης, ὁ Μεγαρεὺς (550 - 500 π. Χ.) θεωρεῖται κατ' ἐξοχὴν **γνωμικὸς ποιητής**, διότι αἱ ἐλεγείαι του περιέχουν ἐν ἀφθονίᾳ γνώμας πολιτικὰς καὶ ἠθικὰς. Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ποιητοῦ ἢ πατρίδος του καὶ ἄλλαι αἱ ἐλληνικαὶ πόλεις ἐκλυδωνίζοντο ὑπὸ τῶν ἐσωτερικῶν ταραχῶν μεταξύ τῶν εὐπατριδῶν καὶ τοῦ δήμου. Ὁ Θεόγνης εἶχεν ἀναμειχθῆ ζωνηρῶς εἰς τοὺς πολιτικοὺς ἀνταγωνισμοὺς ταχθεὶς ὑπὲρ τῶν ἀριστοκρατικῶν καὶ μετὰ πάθους ἀποκρούσας τὴν ἐπικράτησιν τοῦ δήμου, τὸν ὁποῖον ἔβλεπε νὰ φέρεται καὶ νὰ ἄγεται ὑπὸ τῶν δημογωγῶν. Ἐπικρατήσαντος τοῦ δήμου, ἐξωρίσθη καὶ ἐπὶ μακρὸν περιεπλανήθη μακρὰν τῆς πατρίδος του. Βραδύτερον ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του ὑποκύψας εἰς τὸ νέον καθεστῶς. Δὲν ἔπαυσεν ἕμως νὰ ἐκδηλώνῃ τὰ ἀριστοκρατικά του φρονήματα, τὰ ὁποῖα ἐκφράζονται τολμηρῶς εἰς τὰς ἐλεγείας του. Παρ' ὅλα ταῦτα, ἐπειδὴ πολλοὶ στίχοι του διδάσκουν τὴν ἀρετὴν, ἀνεγινώ-

σκοντο παρὰ πάντων καὶ βραδύτερον εἰσῆχθησαν εἰς τὰ σχολεῖα. Ἐκ τῶν ἐλεγείων του σφύζονται 1400 σχεδὸν στίχοι. Εἶναι ὅμως οὗτοι ἄθροισμα διαφόρων ἀποσπασμάτων χωρὶς ἐσωτερικὴν συνοχὴν. Οἱ περισσότεροι τούτων ἀπευθύνονται πρὸς Κύρνον Πολυπαῖδην, ἀριστοκρατικὸν νέον Μεγαρέα, τὸν ὁποῖον ὁ ποιητὴς ὡς πατὴρ διδάσκων ζητεῖ νὰ καταστήσῃ ἀγαθὸν κατὰ τὴν ἀριστοκρατικὴν ἀντίληψιν.

13 (1). Εἰς Ἄπόλλωνα.

α) **Στ. 1-4.** ὦ ἄνα, κλητ. τοῦ ἄναξ.—σεῖο = σοῦ.—κλυθι, προστ. τοῦ κλύω, εἰσακούω.

Στ. 5-10. πότνια σεβαστή.—ράδινῆς χερσίν (δοτ. ὄργ.)· ῥάδινος εὐλύγιστος, κομψός.—τροχοειδῆς στρουγγυλό·—ἀπειρεσίη κυκλική.—ἀμβρόσιος θεῖος.—γῆθησε, τοῦ γηθέω χαίρω.—ἦ ἄλς (γεν. τῆς ἄλως) ἢ θάλασσα· (ἐνῶ ὁ ἄλς τὸ ἄλατι).—πολιὸς ὑπόλευκος.

β) **Στ. 1.** Λητοῦς υἱέ, Διὸς τέκος. Ὁ Ἄπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις ἦσαν δίδυμα τέκνα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς. Ὅπως ὁ Ἄπόλλων εἶναι ὁ Φοῖβος (ὁ λάμπων), οὕτω καὶ ἡ ἀδελφὴ του εἶναι ἡ Φοῖβη (ἡ λάμπουσα). Συμβολίζουσι τὸ οὐράνιον φῶς, ὁ μὲν ἀδελφὸς ὡς ἥλιος, αὐτὴ δὲ ὡς σελήνη. Διὰ τὴν γέννησίν των μυθολογεῖται, ὅτι ἡ Λητώ καταληφθεῖσα ὑπὸ ὠιδίνων ἤλθεν εἰς Δῆλον καὶ κρατηθεῖσα ἀπὸ τὸν ἱερὸν φοῖνικα ἐγέννησε τὰ δύο τέκνα τῆς παρὰ τὴν στρουγγυλὴν λίμνην, ΒΑ τοῦ ἐν Δῆλῳ ἱεροῦ. Ὁ Ἄπόλλων ἦτο ὁ προστατῆς τῆς ποιήσεως καὶ τῆς μουσικῆς (κιθαρωδός, Μουσηγγέτης). Διὰ τοῦτο ἐδῶ ὁ ποιητὴς ἐπικαλεῖται τὴν βοήθειάν του.

Στ. 5. Φοῖβε· ἐπίθετον τοῦ Ἄπόλλωνος σημαῖνον τὸν λάμποντα, τὸν φωτεινὸν (ἐκ τοῦ φάος, φῶς, φῶς).

Στ. 8. Δῆλος ἀπειρεσίη· ὀνομάζεται ἀπειρεσίη, ὡς μὴ ἔχουσα πέρατα, διότι εἶναι κυκλική.

ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΚΥΡΝΟΝ

14 (2) I. Οὐδὲν φίλτερον πάτρης.

α) **Στ. 1-6.** Εὐρύωτα (γενικὴ δωρ.)—δονακοτρόφος ὁ τρέφων δόνακας (καλάμους).—ἐφίλειον (ἰων.) = ἐφίλου· φιλέω φιλοξενῶ.—

ἐπέρχομαι ἐπισκέπτομαι.— οὔτις μοι τέρψις... ἐκείνων (γεν. ὑποκειμ.) καθόλου δὲν με ἕτερον αἱ περιποιήσεις ἐκείναι.— οὕτως φίλτερον τόσον πολὺ ἀγαπητόν.— ἄρ(α) ἀληθῶς λοιπόν.

β) Στ. 1. ἤλθον... ἀγλαὸν ἄστυ. Κατὰ τὸν πλάνητα βίον τοῦ ἐξορίστου ὁ Θεόγνης περιῆλθε πολλοὺς τόπους (ἐδῶ ἀναφέρει τὴν Σικελίαν, τὴν Εὐβοίαν, τὴν Σπάρτην). Εἶδεν ἐκεῖ ὥραϊα καὶ εὐχάριστα πράγματα, εὖρε φιλοξενίαν κτλ. Ἄλλ' ὅμως ἡ ψυχὴ τοῦ ποιητοῦ ἐπέτα πρὸς τὴν πατρίδα του. Ὁ Κάλβος ἐκφράζει παρόμοια συναισθήματα εἰς τὸν «Φιλόπατριν», ὅταν λέγῃ διὰ τὴν πατρίδα του : « Ποτὲ δὲν σὲ λησμόνησα — ποτέ· καὶ ἡ τύχη μ' ἔρριψε — μακρὰ ἀπὸ σέ· με εἶδε — τὸ πέμπτον τοῦ αἰῶνος — εἰς ξένα ἔθνη.— Ἄλλὰ εὐτυχῆς ἦ δύστηνος — ὅταν τὸ φῶς ἐπλούτει — τὰ βουναὶ καὶ τὰ κύματα — σὲ ἐμπρὸς τῶν ὀφθαλμῶν μου — πάντοτε εἶχον» . . . « εἶναι γλυκὺς ὁ θάνατος — μόνον ὅταν κοιμώμεθα — εἰς τὴν πατρίδα ». Πρβλ. καὶ Ὁδυσσεΐας ι, 27 : « οἷτοι ἔγωγε ἦς γαίης δόναμαι γλυκερότερον ἄλλο ιδέσθαι ».

15 (3) II. Ἦν δὲ κακοῖσι συμμίσηγης...

α) Στ. 1-8. ἴσθι. προστ. τοῦ οἶδα.— προσομιλῶ συναναστρέφομαι.— ἔχομαι κρατοῦμαι, προσκολλῶμαι.— τὸν ἔοντα ὃν ἐκ φύσεως ἔχεις.— συντίθεμαι συνάπτω.— ἔπη δύσφημα βλασφημία.— ἔλλομαι ἐλπίζω, νομίζω.— ἔτυμος ἀληθῆς, σωστός.

β) Στ. 5. Ὁ κακὸς δὲν γεννᾶται κακός· εἶναι ἡ θεωρία, καθ' ἣν ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι χάρτης ἄγραφος (tabula rasa). Τὸ περιβάλλον θὰ ἐπιδράσῃ ἐπ' αὐτοῦ, διὰ νὰ γίνῃ κακὸς ἢ καλός. Κάτι παρόμοιον εἶπεν ἀργότερον ὁ Σωκράτης : « οὐδεὶς ἐκὼν κακός ».

16 (4) III. Ὁ διπρόσωπος φίλος.

α) Στ. 1-8. εἶ τις ἐπαινέσῃ· τὸ εἶ με ὑποτακτ. ποιητικόν.— ὄσον ὀρώης (αὐτόν) ἐφ' ὅσον εὐρίσκεται ἐνώπιόν σου.— νοσφίζομαι ἀπομακρύνομαι (ἐκ τοῦ νόσφι χωριστά, μακρὰν).— ἄλλη (τοπ.) εἰς ἄλλο μέρος.— ἰῆσι, γ' ἐν. ὑποστ. τοῦ ἰῆμι ἐκβάλλω, ἀπολύω (: ἰῆμι γλῶσσαν κακὴν = κακολογῶ). — τοι βεβαίως, ἀληθῶς.— ἐταῖρος ἀνὴρ σύντροφος.— φίλος οὔτι μάλ' ἐσθλός (ἐστι) δὲν εἶναι διόλου πολὺ καλὸς φίλος.— ὅς κ' εἶπη = ὅς ἂν εἶπη.— λῶια (συγκρ. τοῦ

ἀγαθός, ἐδῶ ἄνευ συγκρίσεως) εὐάρεστα.— γιγνώσκων, ἐναντ. μτχ.— βαρὺς ὀργήν ἐπίμονος εἰς τὴν ὀργήν του.— καί (ἐπίδοτ.) ἔστω καί.— φέρω ὑποφέρω, ἀνέχομαι.— ἀντὶ κασιγνήτου ὡς ἀδελφός.— φράζομαι σκέπτομαι.— ἔξοπίσω εἰς τὸ μέλλον.

β) Στ. 1. εἴ τις ἐπαινέσῃ σε· οἱ πρὸς κολακείαν ἐπαινοῦντες φίλοι δὲν εἶναι πιστοί, λέγει καὶ ὁ Ἰσοκράτης: «πιστοὺς ἡγοῦ μὴ τοὺς ἅπαν ὅ τι ἂν λέγῃς ἢ ποιῇς ἐπαινοῦντας, ἀλλὰ τοὺς τοῖς ἀμαρτανομένοις ἐπιτιμῶντας» (Πρὸς Νικοκλέα, 28).

Στ. 6. φέρε· ἡ ἀνοχή τῆς ὀργῆς τοῦ φίλου εἶναι ὁ καλύτερος σφρονισμός του. Καὶ ἐπὶ τούτου ὁ Ἰσοκράτης λέγει: «ὀμιλητικὸς δ' ἔσει... μὴ πρὸς τὰς τῶν πλησιαζόντων ὀργὰς τραχέως ἀπαντῶν, μηδ' ἂν ἀδίκως ὀργιζόμενοι τευχάνωσιν, ἀλλὰ θερμομένοις μὲν αὐτοῖς εἶκων, πεπανμένοις δὲ τῆς ὀργῆς ἐπιπλήττων» (Πρὸς Δημόκριτον, 31).

17 (5) IV. Εἰλικρινεία.

α) Στ. 1 - 6. στέργω ἀγαπῶ.— νόον δ' ἔχε (ἐνν. ἄλλον) καὶ φρένας ἄλλας καὶ ἄλλα νὰ σκέπτεσαι μὲ τὴν νῶν σου.— πιστός, ἐδῶ: εἰλικρινής.— καθαρὸς ἄδολος.— θέμενος ἐπιδεικνύων.— ἀποσιπῶν, τοῦ ἀπόφημι διακηρύττω διαρρήδην (λέγω κάτι καθαρὰ καὶ ξάστερα).— ἐχθαίρω μισῶ.— νεῖκος ἔρις, ἔχθρα.— αἰίρω ἐγείρω, σηκῶ.— ἀφραδίην ἀναφανδόν, δημοσίᾳ.— δίχ' ἔχει νόον εἶναι διβουλος.— μιῇ γλώσσει ἐνῶ ἔχει μίαν γλῶσσαν.— βέλτερος προτιμότερος.— ἐών, ὑποθετικὴ μτχ.

β) Στ. 6. Κύρνε· οἶμαι αἰ συμβουλαὶ τῶν παρατιθεμένων ἀποσπασμάτων ἀπευθύνονται, ὡς ἐλέγθη, εἰς τὸν νεαρὸν Κύρνον, τὸν Πολυπαίδην (βλ. ἀνωτέρω εἰς βιογρ. Θεόγνιδος).

18 (6) V. Σπάνιος ὁ πιστὸς φίλος.

α) Στ. 1 - 8. παῦρος ὀλίγος (parvus, paulus).— ὁμόφρονα θυμὸν τὴν αὐτὴν γνώμην.— τῶν ἀγαθῶν, τῶν κακῶν (οὐδ.) τῆς εὐτυχίας, τῆς δυστυχίας (τῶν φίλων).— δίζημαι ἀναζητῶ (ἢ μτχ. ὑποθ.).— ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους καθ' ὅλον τὸν κόσμον.— οὖς, ἀναφ. συμπερ. = ὥστε τούτους.— μῆ... ἄγοι νὰ μὴ ᾔθελε περιλάβει (εἶναι δηλ. ὀλι-

γώτεροι ἀπὸ ὅσους ἤμπορεῖ νὰ περιλάβῃ ἓνα πλοῦτον).— οἷσιν ἐπὶ γλώσση (σχῆμα καὸ' ὄλον καὶ μέρος) = ὦν ἐπὶ γλώσση κτλ.— αἰσχρὸν χρῆμα ἐπι (ἀναστροφὴ) = ἐπὶ αἰσχρὸν χρῆμα.

β) **Στ. 1. Πολυπαίδη·** πατρωνυμικὸν ἐκ τοῦ Πολυπαῖς, -ιδος (πολυπάμων = πολυκτῆμων).

Στ. 4. Ἴσον τῶν ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν μετέχειν. Οἱ περισσότεροι μετέχουν τῆς δυστυχίας, ἀλλ' ὄχι πάντοτε ἀπολύτως καὶ τῆς εὐτυχίας τῶν φίλων. Καὶ ὁ Ἰσοκράτης συμβουλεύει νὰ ἐκλέγωμεν ὡς φίλους « μὴ μόνον τοὺς ἐπὶ τοῖς κακοῖς δυσχεραίνοντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς μὴ φθοροῦντας » (Πρὸς Δημόνικον, 26).

— Διὰ τὸ σὺ μ π ἄ σ χ ε ι ν ἀπαντᾶ συγχρότερον εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸ σὺ γ χ α ἰ ρ ε ι ν ; Ποῖον ἐκ τῶν δύο εἶναι δεῖγμα εὐγενεστέρως ψυχῆς ;

19 (7) VI. Ἡ πενία.

Στ. 1 - 4. τοι βεβαίως.— θυμοφθόρος ὁ κατατρώγων τὴν καρδίαν, ὁ καταστρεπτικός.— ἀχρημοσύνη στέρησις, ἔλλειψις.— προφέρω ὀνειδίζω.— τάλαντον ἢ ζυγαριὰ (τῆς τύχης).— ἐπιρρέπω κάμνω νὰ κλίνη.— ἄλλοτε ἄλλως ἄλλοτε πρὸς τὰ ἐδῶ καὶ ἄλλοτε πρὸς τὰ ἐκεῖ.

20 (8) VII. Ἡ Ἐλπίς.

α) **Στ. 1 - 10. ἄλλοι δέ, ἐνν. θεοί.**— ἐκπρολιπόντες, ἐνν. τοὺς ἀνθρώπους.— Οὐλύμπόνδε, εἰς τὸ ἔβαν : ἐπήγαν εἰς τὸν Ὀλυμπον.— φθίνω (καὶ φθίνομαι) ἐκλείπω σιγὰ σιγὰ, σβήνω.— θέμιστες νόμοι, δικαιοσύνη.— ὄφρα τις ζῶει ἐν ὅσῳ ζῆ κανείς.— εὐσεβέω περὶ θεοὺς σέβομαι τοὺς θεοὺς.— Ἐλπίδα προσμενέτω (μεταφορ.) ἄς μένη πλησίον τῆς Ἐλπίδος, ἄς μὴ χάνῃ τὴν Ἐλπίδα.— εὐχόμενος (χρον.) προσευχόμενος.— ἀγλαὸς θαυμαστός, ἐξαιρετός.— μηρία, δηλ. τῶν θυσιαζομένων ζῴων.— πύματος τελευταῖος.

β) **Στ. 1. Ἐλπίς.** Ὁ ποιητὴς προσωποποιῶν τὴν ἐλπίδα ἀναφέρεται εἰς τὸν γνωστὸν μῦθον τῆς Πανδώρας, ἢ ὁποῖα ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Διὸς διὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἀνθρώπους, διότι εἶχον λάβει παρὰ τοῦ Προμηθέως τὸ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κλαπέν πῦρ. Κατὰ τὸν μῦθον ἡ Πανδώρα κομίζουσα κεκλεισμένον πῖθον πλήρη ἀγαθῶν ἔγινε δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Ἐπιμηθέως παρὰ τὴν συμβουλὴν τοῦ ἀδελφοῦ του Προμηθέως· ὅταν δὲ

ἠγούχθη ὁ πίθος, ἔφυγαν ὅλα τ' ἀγαθὰ καὶ ἐπέταξαν πρὸς τὸν οὐρανόν, πλὴν τῆς Ἑλπίδος, τὴν ὅποιαν ἐπρόλαβεν ὁ Ἐπιμηθεὺς νὰ κλείσῃ ἐντὸς τοῦ πίθου. Αὐτὴ λοιπὸν ἀπέμεινε ἕκτοτε μόνη παρήγορος διὰ τοὺς ἀνθρώπους θεά. Προφανῶς ὁ ποιητὴς συνθέτων τοὺς στίχους του ἐν τῇ ἐξορίᾳ, ὑποδηλοῦ τὴν κατέχουσαν αὐτὸν ἐλπίδα τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν πατρίδα· ἦτο αὕτη τὸ μόνον ἀγαθόν, τὸ ὅποιον τοῦ ἀπέμεινε.

Στ. 3. Πίστις, προσωποποιεῖ τὴν ἀμοιβαίαν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐμπιστοσύνην.

Στ. 4. Σωφροσύνη, προσωποποιεῖ τὴν μετριοπαθῆ φρόνησιν.— **Χάριτες·** δι' αὐτῶν προσωποποιεῖ ὁ ποιητὴς τὰς ἡθικὰς ἀρετὰς τῶν ἀνθρώπων. Αἱ Χάριτες ἦσαν κατὰ τὴν μυθολογίαν τρεῖς ἀδελφαί, ἡλιακαὶ θεότητες εἰκονίζουσαι γενικώτερον πᾶν τὸ ὥραϊον καὶ τὸ λαμπρὸν εἰς τὴν φύσιν καὶ εἰς τὴν ζωὴν.

— *Ἡ προσωποποιεῖα εἰς τὴν ποίησιν καὶ εἰς τὰς τέχνας εἶναι συζητή. Ἀναφέρατε παραδείγματα.*

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)

Σιμωνίδης ὁ Κεῖος πλὴν τῶν ἐξόχων χορικῶν ποιημάτων του ἔγραψε καὶ ἐλεγείας καὶ ἐπιγράμματα. Βλέπε εἰς τὸ τμήμα τῆς «Χορικῆς ποιήσεως» βιογραφικὴν εἰσαγωγὴν περὶ τοῦ ποιητοῦ. Ἀπὸ τὰς ἐλεγείας του ἐσώθη τὸ κατωτέρω ἀπόσπασμα, τὸ ὅποιον περιέχει συμβουλὰς πρὸς νεανίαν.

21. Ὑποθῆκαι εἰς νέον.

α) **Στ. 1 - 6. χρῆμα** πρᾶγμα.— ἔμπεδος σταθερός, ἀναλλοίωτος.— **Χῖος ἀνὴρ,** δηλ. ὁ Ὅμηρος.— **γενεὴ φύσις, ζωή.**— **παῦρος ὀλίγος.**— **οὔας** (γεν. οὔατος) οὔας· **οὔασι δέχομαι** = ἀκούω.— **ἐγκατατίθειμαι στέρνοις** ἐναποθέτω εἰς τὴν καρδίαν μου.

Στ. 7 - 10. ὄφρα τις ἔχη ἐν ὄσφ ἔχει.— **πολυήρατος** περιπόθητος, πολυἐλήγητος.— **κοῦφος θυμὸς** ἐλαφρὸς νοῦς.— **ἀτέλεστος** ἀνεκτέλεστος, ἀπραγματοποιήτος.— **πόλλ' ἀτέλεστα νοεῖ** συλλαμβάνει πολλὰ ἀπραγματοποιήτα ὄνειρα.— **ἐλπίς** πρόβλεψις.— **φροντίς** σκέψις.— **κάματος νόσος.**

Στ. 11 - 14. νήπιοι ἀνόητοι.— οἷς = οὔτοι, οἷς.— ταύτη κείται νόος σκέπτονται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.— βιότου ποτέ τέρμα ὡς πρὸς τὰ ἔρια τῆς ζωῆς.— τλῆθι (προστ. ἀχρήστου ῥ., τοῦ ὁποίου πρὶν τέτληκα, ἀόρ. ἔτλην) τόλμησον· ψυχῇ τλῆθι δεῖξε τὴν ψυχικὴν σου δύναμιν.— χαριζόμενος προσφέρων (εἰς τοὺς ἄλλους).— τῶν ἀγαθῶν (γεν. διαιρ. οὐδ.) ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ σου.

β) **Στ. 2.** Χίος ἀνὴρ λέγεται ὁ Ὀμηρος, διότι ἡ Χίος ἐθεωρεῖτο πατρίς του (ἂν καὶ πολλὰ ἄλλαι πόλεις ἐρίζουσι περὶ αὐτοῦ).

Στ. 3. οἷη περ φύλλων γενεή· εἶναι στίχος ἐκ τῆς Ἰλιάδος Ζ, 146 (πρὸς βλ. Μιμνέρμου «Ἡ νεότης» 7, 1).

2. ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)

Ὁ Σιμωνίδης εἶναι κυρίως χορικὸς ποιητῆς (βλέπε περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ τμήμα τῆς «Χορικῆς ποιήσεως», σελ. 135). Ἐγραψεν ἕως καὶ πολλὰ ἐπιγράμματα μετ' ἐξαιρετικῆς τέχνης.

22 (1). Εἰς τοὺς Μαραθωνομάχους Ἀθηναίους (490 π. Χ.).

α) προμαχῶ τινος μάχομαι ὑπὲρ τινος.— χρυσοφόρος φορτωμένος μετ' χρυσάφια.— ἐστόρεσαν κατέβαλον, κατενίκησαν (τοῦ ἀχρ. στορέννυμι).

β) Χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐπιγράμματος εἶναι ἡ βραχυλογία καὶ ἡ ἐκφραστικὴ δύναμις τοῦ νοήματος. Δύο ἢ τέσσαρες τὸ πολὺ στίχοι εἶναι τὸ κανονικὸν καὶ σύνθηρες μῆκος αὐτοῦ. Εἰς τὸ παρὸν ἐπίγραμμα ὁ Σιμωνίδης διὰ δύο στίχων ἐπέτυχεν νὰ παρουσιάσῃ τὸν ἔνδοξον ἀγῶνα τῶν Ἀθηναίων πρὸς τοὺς Μήδους, δηλῶν τὸν τόπον, τὸν τρόπον καὶ τὸ ἀποτέλεσμα.

Λέγει χρυσοφόρους τοὺς Μήδους, διότι ἐφόρουσαν χρυσᾷ κοσμήματα (ψέλια, στρεπτοὺς κτλ.) κατὰ τὰ ἔθιμα τῶν Ἀνατολικῶν λαῶν.

23 (2). Εἰς Θερμοπύλας (480 π. Χ.).

α) τᾶδε (δωρ. τύπος ἀντὶ τῆδε) ἐδῶ (δηλ. εἰς τὰς Θερμοπύλας).— τέτορες τέσσαρες.

β) Τὸ ἐπίγραμμα ἦτο ἐπὶ στήλης στηθείσης ἐπὶ τόπου, ἀναφέρεται

δὲ εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν ὀλίγων χιλιάδων Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι μετὰ τῶν τριακασίων τοῦ Λεωνίδου κατέλαβον τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν, διὰ τὴν ἐμποδίσαν τὴν διάβασιν τοῦ Περσικοῦ στρατοῦ ἀνερχομένου εἰς τρία ἑκατομμύρια ἀνδρῶν. Μετὰ τὴν προδοσίαν τοῦ Ἐφιάλτου παρέμειναν ἐκεῖ οἱ τριακῶσι Σπαρτιῆται, διὰ τοὺς ὁποίους ἐγράφη τὸ κατωτέρω.

24 (3). Ἐπιτύμβιον εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Θερμοπύλαις (480 π. X.).

α) **ξείν(ε)** = ξένε.— **ἀγγέλλειν**, ἀπαρέμφ. ἀντὶ προστακτικῆς = ἀγγέλλε.— **τῆδε** ἐδῶ (δηλ. εἰς τὰς Θερμοπύλας).— **ῥῆμα** ῥήτῃ διαταγῇ.

β) Ἡ ῥήτῃ διαταγῇ, ἡ ὁποία ἔσχε πάντα διὰ τοὺς Σπαρτιάτας, ἦτο τὸ νὰ μὴ ὑποχωροῦν ποτὲ καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ πίπτουν μέχρις ἐνός. Τὸ **πειθόμενοι** δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν τῆς ἀναγκαστικότητος, ἀλλὰ τῆς ἀνεπιφυλάκτου καὶ ὁλοφύχου ἀποδοχῆς τῶν κελευσμάτων τῆς πατρίδος καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸν πατροπαράδοτον νόμον. Τὸ ἐπίγραμμα εἶχεν ἀναγραφῆ ἐπὶ τοῦ τύμβου τῶν πεσόντων καὶ κατέστη περιώνυμον.

25 (4). Εἰς τοὺς πεσόντας μετὰ Λεωνίδου (480 π. X.).

α) **εὐκλέας** εὐκλεεῖς, ἐνδόξους (κτγρμ. εἰς τὸ ἐννοούμενον **τούςδε**, **τούτους**, οἱ...),— **αἶα γῆ** (ἄλλος τύπος τοῦ **γαῖα**).— **κέκυθε** (πρὶν μὲ σημ. ἐνεστ. τοῦ **κεύθω**), κρύπτει, καλύπτει.— **σειῶ σοῦ**.— **εὐρύχωρος** εὐρύχωρος, μεγάλη.— **πλείστων δὴ κλπ.**, ἡ σειρά: **δεξάμενοι πολέμῳ σθένος πλείστων τόξων κλπ.**, ὑπομείναντες ἐν πολέμῳ τὴν δύναμιν τῶν κλπ.— **Μηδείων** Μηδικῶν, τῶν Μήδων.

β) Τοῦτο εἶναι ἄλλο ἐπίγρ. ἀφιερωμένον εἰς τὸν Λεωνίδα, ὡς ἀρχηγὸν τῶν 300. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 2 δίστιχα.

26 (5). Εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Σαλαμῖνι Κορινθίους (480 π. X.).

α) **ναίω** κατοικῶ.— **ἄμ(ε)** ἡμᾶς, δωρ. (ὄνομ. ἄμες).— **ἔχει** κατέχει, κρατεῖ.

β) Τὸ ἐπίγραμμα εὐρέθη εἰς Ἀμπελάκιον τῆς Σαλαμῖνος. Ἀναφέρεται εἰς τὴν συμβολὴν τῶν Κορινθίων, οἱ ὁποῖοι ὑπὸ τὸν ναύαρχον Ἀδείμαντον διεκρίθησαν κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, παρὰ τὰς προηγουμένας διαφωνίας των πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

Στ. 1. εὐυδρον, διὰ τὰ ἄφθονα ὕδατα τῆς νήσου.

Στ. 2. Αϊάντος νᾶσος Σαλαμῖς, διότι τῆς Σαλαμῖνος εἶχε βασιλεύσει κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους ὁ Τελαμών, πατὴρ τοῦ Τελαμωνίου Αἴαντος.

Στ. 3. Φοινίσσας: ὡς γνωστόν, ὁ στόλος τῶν Περσῶν ἦτο κατὰ τὸ πλεῖστον Φοινικικός.

27 (6). **Εἰς πεσόντας ἥρωας.**

ἄσβεστον κλέος ἀκατάλυτον, ἀθάνατον δόξαν.—περί... θέντες (τμήσις) πατρίδι περιβαλόντες τὴν πατρίδα.—**ἀμφιβάλλομαι περιβάλλομαι.**—**κυάνεον σκοτεινόν**, (ἡ ὄλη περιφρασις: ἀπέθανον).—**σφ', σφέ, σφᾶς** αὐτοῦς.—**καθύπερθεν** (εἰς τὸ κυδαίνουσα) ἄνωθεν.—**κυδαίνω δοξάζω.**—**ανάγω ἄγω ἐπάνω** (ἐρμ. ὀδηγεῖ αὐτοὺς ἐπάνω εἰς τοὺς οὐρανοὺς).—**ἐκ δώματος Ἄϊδew** ἐκ τοῦ Ἄϊδου, ἐκ τοῦ κάτω κόσμου.

28 (7). **Εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν Μηδικῶν πεσόντας ἥρωας.**

ἐκ πάντων πρὸ πάντων.—περιτίθημι περιβάλλω (κυρίως ἐπὶ ἐνδυμάτων), ἐδῶ μεταφορικῶς: περιτίθημι τῇ Ἑλλάδι ἐλευθερίην ἐλευθερώνω τὴν Ἑλλάδα.—**χρῶμαί τιμι ἔχω κάτι.**—**εὐλογία ἐπαινος, δόξα.**

29 (8). **Σκωπτικὸν εἰς Τιμοκρέοντα Ῥόδιον.**

α) **φαγῶν... πίων...**, αἰ μετχ. χρόν.—**κακὰ λέγω κακολογῶ.**

β) Τὸ ἐπίγραμμα εἶναι ἐκ τῶν λεγομένων **σκωπτικῶν**. Ἀναφέρεται εἰς τὸν ὁμότεχνον τοῦ Σιμωνίδου Τιμοκρέοντα, πρὸς τὸν ὁποῖον οὗτος εἶχε μεγάλην ἐχθρότητα. Ὁ Τιμοκρέων ἦτο ἀθλητὴς καὶ ἐφημιζετο διὰ τὴν πολυφαγίαν του.

30 (9). **Εὐτράπελον ἀφιέρωμα.**

α) **Σῶσος, Σωσῶ**, ὀνόματα δύο ἀδελφῶν πιθανῶς.—**Σῶτερ Ζεῦ.**—**τόνδ' ἀνέθηκαν**, εἶναι ἄγνωστον τὸ ἀνάθημα.—**ἐσώθη**, ἄγνωστον ἐπίσης ἐκ ποίου κινδύνου.

β) Τὸ ἐπίγραμμα εἶναι εὐτράπελον καὶ ἔχει ἰδιαιτερον χαρακτηριστικὸν τὴν **π α ρ ἡ χ η σ ι ν**.

ΠΛΑΤΩΝ

Ὁ μέγας Ἀθηναῖος φιλόσοφος Πλάτων, υἱὸς τοῦ Ἀρίστωνος (427-

347), επιφανέστατος μαθητής τοῦ Σωκράτους, ἰδρυτῆς τῆς περιώνυμου φιλοσοφικῆς Σχολῆς, τῆς λεγομένης Ἀκαδημίας, συγγραφεὺς πλείστον φιλοσοφικῶν συγγραμμάτων, ἔγραψε καὶ ποιήματα. Ἀργότερον, ὅταν ἀφωσιώθη εἰς τὴν φιλοσοφίαν, ὑπετίμησε τοὺς ποιητὰς καὶ τοὺς ἀπέβαλεν ἀπὸ τὴν ἰδανικὴν «Πολιτείαν» του. Πάντως τὰ σφζόμενα ἐπιγράμματα τοῦ Πλάτωνος μαρτυροῦν θαυμαστὴν ποιητικότητα.

31 (1). Εἰς τοὺς μακρὰν τῆς πατρίδος οἰκοῦντας Ἐρετριεῖς.

α) ἄγχι πλησίον.— Σοῦσα, πρωτ. τῆς Περσίας.— ὅσον, ἐπίρρ.— ἀφ' ἡμετέρης (γῆς) μακρὰν τῆς πατρίδος μας.

β) Ὁ Δᾶτις καὶ ὁ Ἀρταφέρης, μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Ἐρετρίας (490 π. Χ.), ἀπέστειλεν εἰς τὸν Δαρεῖον δεσμίους τοὺς συλληφθέντας Ἐρετριεῖς. Οὗτος δὲ κατόπισεν αὐτοὺς ἐν θέσει τῆς Κισσίας, παρὰ τὰ Σοῦσα, ἢ ὅποια ἐκαλεῖτο Ἀρδέρικκα. Εἰς τοὺτους εἶναι ἀφιερωμένον τὸ ἐπίγραμμα διερμηνεύον τὴν πανελλήνιον συγκίνησιν διὰ τὸν ἐκπατρισμὸν τοσούτων ἐλευθέρων Ἑλλήνων.

32 (2). Εἰς φίλον του οὐρανοδίφην.

α) ἀστήρ, κτηγμ.— ἐν ζωοῖσιν μεταξὺ τῶν ζώωντων.— Ἐῶφος Ἐωσφόρος (Αὐγερινός).— ἐν φθιμένοις μεταξὺ τῶν νεκρῶν.

β) Ὡς γνωστὸν ἡ Ἀφροδίτη, πλανήτης τοῦ ἡλιακοῦ μας συστήματος, ἀνατέλλει ὀλίγας ὥρας πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου καὶ τότε λέγεται Ἐωσφόρος (κοιν. Αὐγερινός) ἢ δίδει ὀλίγας ὥρας μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου καὶ λέγεται Ἐσπερος (κοιν. Ἀποσπερίτης).

—Προσέξατε τὴν *π α ρ ο μ ο ί ω σ ι ν* καὶ τὴν *ἀ ν τ ί θ ε σ ι ν*, ἢ ὅποια ἐνυπόχει εἰς τοὺς δύο στίχους, νοήματος πρὸς νόημα καὶ λέξεως πρὸς λέξιν.

33 (3). Εἰς Σακφῶ.

α) ὀλιγώρως ἀπροσέκτως, ἀνοήτως (ὀλιγορῶ).— ἠνίδε ἰδοῦ.

β) Βλέπε περὶ τῆς Σακφῶς εἰς τὸ τμήμα τῆς «Μελικῆς ποιήσεως» (σελ. 125).

34 (1). Εἰς ἀπολέσαντα χρυσὸν καὶ εὐρόντα βρόχον.

α) βρόχος Θηλειά.— ὁ χρυσὸν κλπ., ἢ σειρά: ὁ οὐχ εὐρὸν τὸν χρυσὸν, ὃν λίπεν, ἤψεν βρόχον, ὃν εὐρε· ἤψεν, τοῦ ἄπτω, ἐδῶ = ἐξάπτω, ἀναρτῶ, κρεμῶ διὰ ν' ἀπαγχονισθῶ.

Ὁ Θουκυδίδης (470 - 395 π. Χ.), ὁ μέγιστος ἱστορικός τῶν αἰώνων, ἔγραψε τὸ κατωτέρω ἐπίγραμμα, ἀφιερωμένον εἰς τὸν ἔξοχον τραγικὸν ποιητὴν Εὐριπίδην (485 - 407 π. Χ.), ἀποθανόντα ἐν Μακεδονίᾳ.

35. Εἰς Εὐριπίδην.

μνῆμα... Εὐρ., ἐνν. ἐστί.— ἴσχω ἔχω, κρατῶ.— γῆ Μακεδῶν (περίφρασις) Μακεδονία.— τῆ (τοπ.) ἐκεῖ.— δέξατο, ὑποκμ. Εὐριπίδης (ἀντικ. τέρμα βίου).— Ἑλλάδος Ἑλλάς (ποιητικὴ φράσις) τὸ ἀξιολογώτατον μέρος τῆς Ἑλλάδος, δηλ. αἱ Ἀθῆναι.— μούσαις (δοτ. ὀργανικῆ) διὰ τῆς ποιήσεως.

ΑΝΑΚΡΕΩΝ

Ὁ Ἀνακρέων εἶναι κυρίως μελικὸς ποιητὴς (βλέπε περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ τμήμα τῆς «Μελικῆς ποιήσεως»). Ἐγραψεν ὅμως καὶ ἐπιγράμματα, ἐκ τῶν ὁποίων σφίζεται τὸ κατωτέρω.

36. Ἡ μυκωμένη βοῦς.

α) τὰν ἀγέλαν τὴν ἀγέλην.— πόρρω μακρά.— νέμω ὀδηγῶ εἰς βοσκήν.— βοίδιον ὑποκορ. τοῦ βοῦς.— ἔμπνους ὁ ἔχων πνοήν, ζῶν.— συνεξελαύνω ὀδηγῶ καὶ ἄλλο τι (μαζί) πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος, παρασύρω.

β) Μύρων· διάσημος Ἀθηναῖος γλύπτης, σύγχρονος τοῦ Φειδίου, ἐξ Ἐλευθερῶν (παρὰ τὰ σύνορα τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας). Περίφημα ἔργα του εἶναι ὁ διακοβόλος καὶ ἡ μυκωμένη βοῦς, ἥτις εἶχε τόσην φυσικότητα, ὥστε λέγεται ὅτι καὶ μόσχος ἦτο δυνατόν νὰ ἐξαπατηθῆ καὶ νὰ πλησιάσῃ, ἵνα θηλάσῃ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Φίλιππος, ὁ Θεσσαλονικεὺς εἶναι μεταγενέστερος ἐπιγραμματοποιός, ἀκμάσας ἐπὶ αὐτοκράτορος Τιβερίου (14 - 17 μ. Χ.). Ἐγραψεν ἐπιγράμματα ἰδικά του καὶ συλλογὴν ἐπιγραμμάτων τῶν ἀρχαίων ποιητῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «Στέφανος».

37. Εἰς Φειδίαν ποιήσαντα τὸν Ὀλύμπιον Δία.

Τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο εἶναι περιώνυμον. Ὁ μέγας Ἀθηναῖος γλύπτης Φειδίας (5ος π. Χ. αἰ.) εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἀνδριαντοποιὸς τῆς ἀρχαῖου-

της. Πλὴν τῶν ἄλλων περίφημον ἔργον του εἶναι καὶ τὸ χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τοῦ Διὸς τῆς Ὀλυμπίας, ἐν τῶν ἑπτὰ Θαυμάτων τοῦ κόσμου.

ΠΑΛΛΑΔΑΣ

Καὶ ὁ Παλλαδᾶς ὁ εἰς Ἀλεξανδρείας εἶναι μεταγενέστερος ἐπιγράμματοποιός, ἀκμάσας ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἀρκαδίου (383 - 408 μ. Χ.).

38. Συμβουλή πρὸς ὑπομονήν.

α) Εἰς τὸ ἐπίγρ. τοῦτο ὁ ποιητὴς λογοπαίικτεῖ διὰ τῆς διπλῆς σημασίας τοῦ **φέρω** = 1) φέρω, ὀδηγῶ, παρασύρω· 2) ὑποφέρω, ἀνέχομαι.— τὸ **φέρον** ἢ **τύχη** (ἢ ὅποια ὀδηγεῖ τὰ πάντα).— **φέρε** ὑπόμεινε.— **φέρου** ἄφρησε τὸν ἑαυτὸν σου νὰ φέρεται, νὰ ὀδηγῆται (ὅπου θέλει ἢ τύχη).— **καὶ τὸ φέρον** καὶ παρὰ ταῦτα ἢ **τύχη** σὲ φέρει.

β) Πρὸβλ. τὸ περίφημον ποίημα τοῦ Κ. Χατζοπούλου : « Ἄσ' τὴ βάρκα στὸ κῆμα, ὅπου θέλει νὰ τρέχει — ἄς ὀρίζῃ τὸ ἀέρι τιμόνι, πανί... ἄς τὸ φέρῃ ὅπου θέλει τὸ ἀέρι, ὅπου ξέρει τὸ ἀέρι ». (Ἄπλοι τρόποι) .

— *Εἶναι ὀρθὴ γνώμη, ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει ν' ἀφήνεται ἔρμαιον τῆς φορᾶς τῶν πραγμάτων, χωρὶς ν' ἀντιδρᾷ διὰ τῆς ἰδίας βουλήσεως :*

39. Εἰς νεαρὰν παρθένον.

ὦρη παντοθαλῆς ἢ ἀνοιξίς, ἢ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν διαθάλουν.— πρωτοφανῆς καλύκων ἢ πρώτη ἐμφανισθεῖσα κάλυξ τοῦ ἄνθους, πρωτολοῦδο.— μέλλουσα γάμῳ μείγνυσθαι μελλόνυμφος.— ἐν φθιμένοις μεταξύ τῶν νεκρῶν.

ΑΔΕΣΠΟΤΑ

40. Εἰς τὴν μακρόβιον καὶ πολύτεκνον Καλλικράτειαν.

α) ἔδρακόμην, τοῦ δέρκομαι = βλέπω.— ὁ σκίπων βακτηρία (σκίμπτομαι = στηρίζομαι).

β) Εἶναι ἐπιτόμβιον ἐπίγραμμα ἀγνώστου ποιητοῦ.

41. Εἰς ἄγαλμα Νιόβης ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθέν.

α) ἐκ ζωῆς, ἐνν. οὔσης· ζωὸς ζωντανός (ἤμην ζωντανή καὶ σὶ θεοὶ μὲ ἕκαμον λίθον).— ἔμπαλιν ἀντιστρέφως.

β) Ἡ Νιόβη ἦτο κόρη τοῦ Ταντάλου καὶ σύζυγος τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν Ἀμφίονος. Κατὰ τὸν μῦθον, ἡ Νιόβη ἀπέκτησεν 6 υἱούς καὶ 6 θυγατέρας, ἐπειδὴ δὲ ὑπερηφανεύθη διὰ τοῦτο καὶ ἐμυκτήριζε τὴν Λητώ, ὡς ἔχουσαν δύο μόνον τέκνα, ἐτιμωρήθη σκληρῶς· τὰ μὲν τέκνα τῆς κατεποξείθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος, αὐτὴ δὲ πλήρης πένθους ἐπανῆλθε πλησίον τοῦ πατρὸς τῆς εἰς τὸ Σίτυλον τῆς Φρυγίας, ὅπου ἀπελιθώθη ὑπὸ τῶν θεῶν, κλαίουσα καὶ ὡς λίθος ἀκόμη τὴν πικρὰν μοῖραν τῆς. Ταύτην—λέγει τὸ ἐπίγραμμα—ἐπανάφερον εἰς τὴν ζωὴν διὰ τοῦ ἔργου τοῦ ὁ Πραξιτέλης, εἷς ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων γλυπτῶν τῆς ἀρχαιότητος, ἀκμάσας περὶ τὰ μέσα τοῦ Δ' π. Χ. αἰῶνος.

42. Εἰς ἄγαλμα Σατύρου ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθέν.

α) ὑποτρέχω ὑπαισδύω, χώνομαι.— ἄμφιχύνομαι χώνομαι ὀλόγυρα.

β) Τὸ χαλκοῦν ἄγαλμα τοῦ Σατύρου ἦτο ἐν ἀπὸ τὰ ὀραιότερα ἔργα τοῦ Πραξιτέλους. Παρίστανε τὸν Σάτυρον ἐν ἀναπαυτικῇ στάσει σπριζόμενον ἐπὶ κορμῷ δένδρου μὲ ὕψος πλήρους ἀμεριμνησίας. Τὸν Σάτυρον τοῦτον οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουν περιβόητον. Ἀντίγραφον αὐτοῦ εἴδεται εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Καπιτωλίου τῆς Ῥώμης.—Σάτυροι ἦσαν κατώτεροι θεότητες, ἀκόλουθοι τοῦ Διονύσου, ἐξεπρασώπων δὲ τὰς εὐθύμους διαθέσεις τῶν ἀνθρώπων.

43. Ἐπὶ ἀνδριάντος Δημοσθένους.

α) γνώμη φρόνησις.— Ἄρης Μακεδῶν οἱ πολεμικοὶ Μακεδόνες (ἀ ν τ ο ν ο μ α σ ί α).

β) Ὁ κορυφαῖος τῶν Ἑλλήνων ῥητόρων Δημοσθένης ὁ Ἀθηναῖος (384 - 322 π. Χ.), ὁ ἐπὶ δεκαπενταετίαν ἀγωνισθεὶς μετὰ πάθους ἐναντίον τῆς μακεδονικῆς κυριαρχίας, ἠτύοκτόνησε πιδὼν δηλητήριον ἐν Καλαυρείᾳ (ὅπου νῦν ὁ Πόρος), ἐντὸς τοῦ ἐκεῖ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος. Οἱ Ἀθηναῖοι τὸ 280 π. Χ. στήσαντες ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀνδριάντα αὐτοῦ, ἔργον τοῦ ἀνδριαντοποιῆ Πόλυεύκτου (300 - 250 π. Χ.), ἐπέγραψαν τὸ περίφημον τοῦτο ἐπίγραμμα.

—Ποῖα τὰ εἶδη τῶν περιεχομένων ἐδῶ ἐπιγραμμάτων; Συγκρίνατέ τα μὲ γνωστὰ ἐπιγράμματα τοῦ Σολωμοῦ καὶ ἄλλων νέων Ἑλλήνων ποιητῶν.

Β'. ΙΑΜΒΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ

Ὁ Ἀρχιλόχος (680 - 629 π. Χ.) ἐγεννήθη εἰς τὴν Πάρον. Ἐξήσκει βίον περιπετειώδη. Νέος ὢν μετέσχευ ἀποικίας ἐκπεμφθεὶς ἐκ Πάρου εἰς Θάσον. Ἐκεῖ ἀτυχῆσας εἰς πόλεμον ἐναντίον τῶν γειτόνων τῆς Θάσου Θρακῶν Σαίων ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του. Μετ' ἄλιγον μνηστευθεὶς τὴν Νεοβούλην, θυγατέρα τοῦ Παρίου Λυκάμβου, ἐγκαταλείπεται ὑπ' αὐτῆς. Τότε ὁ ποιητὴς γράφει τόσον λυσσώδεις ἰάμβους ἐναντίον αὐτῆς καὶ τοῦ πατρὸς της, ὥστε, ὡς λέγεται, ἔφερον εἰς ἀπόγνωσιν τὸν Λυκάμβην, ὁ ὅποιος μὴ δυνάμενος ν' ἀνεχθῆ τοῦς ὄνειδισμοῦς ἀπηγγόνισθη μετὰ τῶν θυγατέρων του. Μετὰ τοῦτο ὁ Ἀρχιλόχος φεύγει ἐκ Πάρου. Ζῆ ταραχώδη βίον πλανώμενος καὶ θεραπεύων τὰς Μούσας ὡς ποιητὴς καὶ τὸν Ἄρην ὡς μισθοφόρος. Τέλος φονεύεται εἰς τινα μάχην πρὸς τοὺς Ναξίους. Παρ' ὅλην τὴν δηκτικότητά καὶ τὴν ἐμπάθειαν τῶν στίχων του, ἐτιμῆθη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὡς δεύτερος Ὀμηρος. Εἰς τὸ Βατικανὸν σφίζεται ἀρχαία μαρμαρίνη κεφαλὴ μὲ δύο πρόσωπα, εἰκονίζοντα τὸν Ὀμηρον καὶ τὸν Ἀρχιλόχον. Μετεχειρίσθη εἰς τὴν ποίησίν του πολλὰ μέτρα καὶ ἐποίησεν ἐλεγείας, ἰάμβους, ὕμνους πρὸς τοὺς θεοὺς κ. ἄ. Ἀτυχῶς μόνον ὀλίγα ἀποσπάσματα τούτων διεσώθησαν.

44 (1). Περιγραφή τῆς Θάσου.

α) ὥστε ὡσάν.— ὕλη δάσος.— ἐπιστεφῆς κεκαλυμμένη, στεφανωμένη.— ἐφίμερος ποθητός, θελκτικός.— ἐρατός ἀξιαγάπητος.

β) Σίρις (γεν. Σίριος), ποταμὸς ἐν Παιονίᾳ τῆς Μακεδονίας (περὶ τὴν σημερινὴν Γουμένισσαν). Ἡ περιγραφή αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὴν τραχεῖαν καὶ ὄρεινὴν Θάσον, ἔπου ὁ Ἀρχιλόχος εἶχε δοκιμάσει πολλὰς ἀπογοητεύσεις ὡς μισθοφόρος.

45 (2). Ἀδιαφορία διὰ τὰ ἐγκόσμια.

οὐ μοι μέλει (οὐχὶ ἀπροσώπως, ὑποκμ. τὰ Γύγεω) = δὲν μὲ ἐνδιαφέρουν.— τὰ Γύγεω (συνίξ.) τὰ πράγματα τοῦ Γύγου, ὁ πλοῦτος τοῦ Γύγου· Γύγης, βασιλεὺς τῶν Λυδῶν, παροιμιώδης διὰ τὸν πλοῦτόν του.—

εἶλέ με μετέλαβε (πρὸς ὄψιν).— πω ποτέ.— ζῆλος ζηλο-
 τυπία, φθόνος.— ἀγαιομαι θαυμάζω.— θεῶν ἔργα τὰ δημιουργήματα
 τῶν θεῶν, τὰ θεῶν μεγαλουργήματα.— ἐρέω (ἰων.): ἐράω = ἐπιθυμῶ.—
 ἀπόπροθεν πολὺ μακρὰν.— ἐμῶν ὀφθαλμῶν τῶν βλέψεων, ἐπιδιώ-
 ξεῶν μου.

46 (3). Ἡ μεγαλαυχία.

α) φιλέω (συνίζ.) ἀγαπῶ.— μέγας, ἐνταῦθα = ὑψηλός, ὀγκώδης.—
 διαπλίσσομαι (δωρ. πλιξ = βῆμα) βηματίζω με μεγάλα βήματα, μετα-
 φορικῶς μεγαλαυχῶ.— γαῦρος κομπάζων, ὑπεροπτικὸς.— βοστρύ-
 χοισι, δωρ. τῆς αἰτ.— ὑποξυράομαι μισοξυρίζομαι· οἱ σχετικῶς νέοι
 τὴν ἡλικίαν πολεμιστὰι ἄφρον πύγωνα, διὰ τὰ φαίνονται ἀγριώτε-
 ροι.— εἴη μοι δι' ἐμὲ ἄς εἶναι.— σμικρός, δηλ. κατὰ τὸ ἀνάστημα.—
 περὶ κνήμας ἰδεῖν ὡς πρὸς τὰς κνήμας.— ροικός κυρτός, στρεβλός
 (ῥαμβοσκελῆς: στραβοπόδης).— ἀσφαλῶς, συνίζ.— πλέος πλήρης.—
 καρδίη (μεταφ.) τόλμη, ὡς καὶ παρ' ἡμῶν « ἔχει καρδιά: εἶναι γεν-
 ναῖος ».

47 (4). Ἐκ θεῶν τὰ πάντα.

α) Στ. 1-5. τίθημι ἀναθέτω, ἐμπιστεύομαι.— ἐκ κακῶν (οὐδ.)
 ἀπὸ τὴν δυστυχίαν.— ὀρθῶ ἀνορθώνω, ἐγείρω.— μάλ' εὖ βεβηκό-
 τας ἐνῶ ἕσταντο ἀσφαλῶς.— κλίνω καταρρίπτω.— καὶ πλανᾶται,
 ἐνν. ὑποκ. ὁ ἀνὴρ.— χρήμη ἔλλειψις, στερήσις (ἢ δωρ. τῆς αἰτίας).—
 βίου τῶν πρὸς τὸ ζῆν.— παρήγορος νόου ἔξω φρενῶν, χαλαρωμένος
 κατὰ τὸν νοῦν (ἐκ τοῦ παρα-εἶρω).

β) Στ. 5. βίου χρήμη πλανᾶται· ὁ ποιητὴς ὑποδηλοῖ τὰς πλή-
 ρεις στερήσεων περιπλανήσεις τοῦ ἰδίου.— παρήγορος ἐλέγετο κυρίως
 ὁ ἵππος ὁ προσηρτημένος εἰς τὰ πλάγια, διότι ἐκτὸς τῶν δύο ἵππων
 τῶν ἐξευγμένων ὑπῆρχε συνήθως καὶ τρίτος, ἀναπληρωματικὸς. Ὁ πρόσ-
 θετος οὗτος ἐδένετο μετὰ παρηγορίας (χαλαρωμένα λωρία) παραλλήλως
 πρὸς τοὺς δύο ἄλλους· ἦτο δηλ. ἔξω τοῦ ζυγοῦ, χωρὶς τὰ σύρη βάρος.
 Ἐδῶ κατὰ μετὰ φ ο ρ ἄ ν λέγεται παρήγορος ὁ χαλαρωμένος νοῦς (δι'
 ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἔχει χαμένον τὸν νοῦν τοῦ ἀπὸ τὰς δυστυχίας).

48 (5). Θάρρος εἰς τὰς δοκιμασίας.

α) θυμὸς ψυχῆ.— ἀμήχανος ἀνυπόφορος.— κῆδος φροντίς, θλί-

ψις.— **ἀναδύομαι** ὀρθώνομαι, ἐγείρομαι.— **δυσμενῆς** ἐχθρός.— **ἀλέξομαι** ὑπερασπίζομαι.— **προσβάλλω στέρνον** = στρέφω τὸ στήθος μου ἐναντίον (τῶν ἐχθρῶν).— **αἱ δοκοὶ αἱ προσδοκίαι, αἱ ἐνέδραι**.— **ἀμφάδην ἀναφανδόν, φανερά**.— **χαρτὸς ὁ προξενῶν χαράν**.— **ἐπὶ χαρτοῖσιν** (οὐδ.) εἰς τὰς εὐτυχίας.— **ἀσχαλάω** (καὶ **ἀσχάλλω**) λυποῦμαι, θλιβόμαι.— **μὴ λίην (λίαν), συναπτέαν καὶ** εἰς τὰς δύο προσ.— **ῥυθμός** ῥυθμός (ποῖος ῥυθμός κυβερνεῖ τὰ ἀνθρώπινα).

β) Καὶ ἐδῶ ὁμιλεῖ ἐξ ἰδίᾳ ἐμπειρίας ὁ πολλὰ παθὼν ποιητής.

—*Ποῖος ὁ ῥυθμός τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων κατὰ τὸν ποιητὴν ;*

49 (6). Τὰ πάντα πιθανά.

α) **χρήματα** πράγματα.— **ἄελπτον ἀνέλπιστον, ἀπροσδόκητον**.— **ἀπώμοτον** ἐκεῖνο τὸ ὅποιον βεβαιουῦμεν ἐνέρκως ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνη (οὐδ' ἀπώμοτον οὔτε ἤμπαρεῖ κανεὶς νὰ ὀρκισθῆ ὅτι εἶναι ἀδύνατον).— **ἔθηκε ἔκαμε, ἔφερε**.— **λυγρὸς** ἀλέθριος, τρομερός.— **ἐκ δὲ τοῦ ἀπὸ τότε**.— **κάπιελπτα (καὶ ἐπίελπτα)** ἐλπισταί, πιστευτά.— **εἰσορῶν** δι' ὅσα βλέπει.— **ἀνταμείβομαι** ανταλλάσσω.— **νομὸς** τύπος διανομῆς.— **ἐνάλιος** θαλάσσιος (ἐν τῇ ἀλί).— **δελφῖσιν**, ἔμμεσον ἀντικ. τοῦ ἀνταμείψονται.— **σφιν**, δηλ. εἰς τὰ θηρία.— **τοῖσι δ' ἡδὺ ἦν ὄρος** εἰς τὰ ὅποια (θηρία) ὅμως προηγουμένως ἦτο εὐχάριστος ἡ διαμονὴ εἰς τὸ ὄρος.

β) **Στ. 3. ἐκ μεσημβρίας ἔθηκε νύκτα** προφανῶς ὁμιλεῖ δι' ἔκλειψιν τοῦ ἡλίου, τὴν ὅποιαν οἱ ἀρχαῖοι ἐθεώρουν ὡς προμηγνύουσαν συμφορὰν ἴσως πρόκειται διὰ τὴν ἐπισυμβῶσαν κατὰ τὴν 5 Ἀπριλίου 648 π.Χ. ὁρατὴν εἰς Πάρον καὶ εἰς Θάσον.

Στ. 6-9. Τὸ νόημα εἶναι : ὡς μὴ ἀπορήση κανεὶς δι' ὅ,τιδῆποτε βλέπει, μήτε ἀκόμη ἂν ἴδῃ τὰ θηρία ν' ανταλλάσσουν τόπον διαμονῆς μὲ τὰ δελφίνια καὶ ἀγαπήσουν καλύτερα τὴν θάλασσαν ὡς κατοικίαν των, ἐνῶ προηγουμένως εὐχαριστοῦντο νὰ μένουν εἰς τὰ βουνά. Καὶ τὸ νεώτερον δημοτικὸν τραγοῦδι λέγει : « *Ποῖος εἶδε ψάρια στὸ βουνὸ καὶ θάλασσα σπαρμένη* », ὡς τὸ μέγιστον ἀπίθανον.

(Περὶ τοῦ Σόλωνος ὡς ποιητοῦ βλέπε εἰς σελ. 92).

α'. τρίμετρα.

50 (1). Ὁ σκοπὸς τῆς νομοθεσίας του.

Στ. 1 - 12. τῶν οὐνεκα (= ὦν εἶνεκα) ἔνεκα τῶν ὁποίων. — **συν-άγω** 1) συναθροίζω, συγκαλῶ, 2) συνδιαλλάττω, συμφιλίω. — **τυχεῖν** (ὑποκμ. ἐγώ, ταυτοπρ.) = ἐπιτυχεῖν. — **παύομαι**, ἐνταῦθα = ἀποσύρομαι τῆς ἐξουσίας· ἡ σειρά τῶν λέξε· : **ἐγὼ δὲ ἐπαυσάμην πρὶν τυχεῖν τι τούτων, τῶν (ὦν) οὐνεκα ξυνήγαγον δήμον;** (ἡ ἔνν. : ἐγὼ δὲ δὲν ἀπεσύρθην πρὶν ἐπιτύχω ἢ/κα ἐκεῖνα, χάριν τῶν ὁποίων ἐπεδίωξα τὴν συνδιαλλαγὴν τοῦ λαοῦ). — **συμμαρτυροίη ἂν δύναται μετ' ἐμοῦ νὰ μαρτυρήσῃ, ἅς μοῦ εἶναι μάρτυς.** — **ἄριστα, ἀναφέρ.** εἰς τὸ **συμμαρτυροίη ἂν.** — **ἐν δίκη χρόνου** ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τοῦ χρόνου. Προσφωρῶς ὁ χρόνος προσωποποιουόμενος παρίσταται ὡς δικαστῆς τῶν γεγενημένων. — **ἀνεῖλον·** τοῦ ῥ. **ἀναιρῶ** ἀφαιρῶ, ἀποσπῶ (ὑπονοεῖται ἡ **σεισάχθεια**). — **ὄρος ὄριον·** λιθίνη στήλη ἐστημένη εἰς τὰ ἐνυπόθηκα κτήματα, ἐν ἧ ἀνεγράφετο τὸ ὄνομα τοῦ δανειστοῦ καὶ τὸ ποσὸν τοῦ χρέους. — **πεπηγότας** (τοῦ ῥ. **πήγνυμαι**) = ἐμπεπηγμένους, οἱ ὅποιοι εἶχον στήθῃ. — **πρόσθεν δὲ δουλεύουσα** ἐνῶ δὲ πρότερον ἦτο δούλη (διὰ τὰ χρέη καὶ τὰς ὑποθήκας). — **θεόκτιτος** θεόκτιστος (ὡς κτισθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος). — **ἀνάγω** ἐπαναφέρω. — **πραθέντας** (παθ. ἀφρ. τοῦ ῥ. **πιπράσκομαι**) οἱ ὅποιοι ἐπωλήθησαν. — **ἐκδίκως** παρὰ τὸ ἰσχυρὸν δίκαιον, ἀδίκως. — **χρεῖω ἀναγκαιή** ἀνάγκη ἐπιτακτικῆ, ἀδυσώπητος· (ἡ ἀνάγκη αὕτη ἦτο ὁ κίνδυνος νὰ καταστούν δούλοι, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐξοφλήσῃσι τὰ χρέη). — **φεύγω** εἶμαι φυγᾶς. — **ἴημι γλῶσσαν ὀμιλῶ** γλῶσσαν. — **ὡς ἂν... πλανωμένους** (ὡς ἂν μὲ δύναμιν αἰτιολ.) = διότι ἐπλανῶντο.

Στ. 13 - 27. ἐνθάδ' αὐτοῦ καὶ ἐδῶ ἀκόμη (καὶ ἐν Ἀθήναις ἀκόμη). — **ἀεικῆς** ἀπρεπῆς, ἐπονείδιστας. — **ἤθη** τρόποι, αὐθαιρεσίαι. — **τρομέομαι** τρέμω, φοβοῦμαι. — **κράτει νόμου** διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου. — **συναρμόσας** ἀφοῦ ἐρρύθμισα, ἀφοῦ συνεδύασα. — **ἔρεξα** καὶ **διήλθον** ἔπραξα καὶ ἔφερα εἰς πέρας. — **κακὸς** πένης, δημοκρατικός. — **ἀγαθὸς** πλούσιος, εὐγενῆς, ἀριστοκρατικός. — **εὐθεῖαν δίκην** ἀρμόσας ἀμερλόηπτον δικαιοσύνην καθιερώσας. — **κέντρον** βούκεντρον· ἐνταῦθα συμβολικῶς ἡ νομοθετικῆ ἐξουσία. — **κακοφραδῆς** κακόβου,

λος.—φιλοκτήμων πλεονέκτης.—κατέχω συγγρατῶ.—ἐθέλω ἀποδέ-
 χομαι.—ἐναντίοι οἱ ἀντίπαλοι (τοῦ δήμου).—ἃ ἤνδανε ὅσα ἦσαν ἀρε-
 στά.—οὔτεροι οἱ ἕτεροι, οἱ ἄλλοι, δηλ. οἱ δημοκρ.—ἃ φρασαίατο
 (φράσαιντο) τοῖσιν ὅσα διεννοῦντο ἐναντίον ἐκείνων (τῶν εὐγενῶν).—
 χηρόω ἀποστερῶ, ἀποφρανίζω.—ἀλκή ἀδρεία.—ἀλκὴν ποιοῦμαι
 ἀμύνομαι.—πάντοθεν πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν.—ὥς, ἀναφέρεται εἰς
 τὸ λύκος.

β'. τετράμετρα.

51 (2). Ἐφίλοκέρδεια.

α) Στ. 1 - 7. οὐκ ἔφω δὲν ἐγεννήθη, δὲν ἐπλάσθη.—βαθύφρων
 συνετός.—βουλήεις νοήμων.—ἐσθλὰ ἀγαθὰ, εὐτυχία.—διδόντος ἐνῶ
 ἔδιδε.—περιβαλὼν ἂν καὶ περιέκλεισε.—ἄγρα, ἐπὶ κυνηγῶν = θήραμα·
 ἐπὶ ἀλιέων = ἰχθύες καὶ κατὰ μεταφορὰν = πολιτικὴ ἐξουσία.—περιβα-
 λῶν ἄγραν, ἐνν. ἐνταῦθα δικτύῳ, ἐκ τοῦ κατωτέρω « δίκτυον ».—
 ἄγμαι θαυμάζω, καταπλήσσομαι.—ἐπισπῶ ἀνασύρω.—θυμὸς θάρ-
 ρος.—θ' ἀμαρτῆ ἅμα τε, συγχρόνως.—ἀποσφάλλομαι τινος ἀποβάλ-
 λω, χάνω τι.—κρατήσας ἐὰν ἐπεκράτουν, ἂν ἀπέκτων δύναμιν.—λαβὼν
 καὶ τυραννεύσας, π ρ ω θ ὄ σ τ ε ρ ο ν σχῆμα.—μῶνον μόνον.—
 δεδάρθαι (ἐκ τοῦ ἤθελον κεν), παρακμ. μέσ. φων. τοῦ ῥ. δέρω =
 ἐκδέρω (γδέρω).—ἀσκός, προλήπτ. κατηγορ.—νὰ ἐκδαρῶ καὶ τὸ
 γένος μου νὰ γίνῃ ἀσκός.—ἐπιτρίβομαι ἀφρανίζομαι.—κάπιτετριφθαι
 γένος καὶ νὰ ἀφρανισθῇ τὸ γένος μου (τὸ σὸί μου)· τὰ ἀπαρέμφ. δεδάρθαι
 καὶ ἐπιτετριφθαι μὲ κάποιαν ἀπόχρωσιν παραχωρήσεως (θὰ ἤθελα
 γιὰ μιὰ μέρα νὰ γίνω τυραννὸς κι' ὕστερα ἄς μὲ ἐγδερνῶ . . .).

Στ. 8 - 12. πατρίδος, ἐπίθ. εἰς τὸ γῆς = πατρικῆς γῆς.—ἀμείλι-
 χος ἀμείλικτος, ἀδυσώπητος.—οὐ καθηψάμην δὲν ἤγγισα.—μιάνας
 μετοχὴ ὑστερόχρονος (ἀποτελεσματικὴ) ὥστε νὰ μιάνω, νὰ κηλιδῶσω.—
 αἰδεῦμαι αἰδοῦμαι, ἐντρέπομαι.—ὦδε οὕτω, διὰ τῆς στάσεως, ἦν ἐτή-
 ρησα.—δοκέω, συνίζησ.—πλέον νικήσειν ὅτι θὰ ὑπερβάλω.—πάν-
 τας ἀνθρώπους, νόησον : τοὺς συνήθεις τύπους τῶν ἀνθρώπων.

β) Τὰ τετράμετρα τοῦ Σόλωνος ἀφήνουν ἐντύπωσιν ἀπονημημονευμά-
 των, γραφέντων μετὰ τὴν ἀποχώρησιν αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐξουσίας. Εἰς τὸ
 ἀπόσπασμα τοῦτο ὁ Σ. εἰσάγει κερδοσκοπὸν τινὰ συμπόλιτῃν του μεμφο-

μενον αὐτὸν ὡς ἀνόητον, διότι δὲν ἐξεμεταλλεύθη τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ δύναμιν διὰ νὰ γίνῃ τύραννος.

ΣΗΜΩΝΙΔΗΣ (ΑΜΟΡΓΙΝΟΣ)

Ὁ Σημωνίδης ἦτο σχεδὸν σύγχρονος τοῦ Ἀρχιλόχου (περὶ τὸ 650 π. Χ.). Ἐγεννήθη εἰς τὴν Σάμον, ὁπόθεν ἤλθεν εἰς τὴν Ἀμοργὸν ὡς ἀρχηγὸς ἀποίκων. Ἐκ τούτου ἐπωνομάσθη Ἀμοργῆνος πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ Σημωνίδου τοῦ Κεῖου. Πληροφορίαι περὶ τῆς ζωῆς του ἐλλείπουν. Ἐγραψεν ἰάμβους, διὰ τῶν ὁποίων ἐσατύρισεν ὠρισμένα πρόσωπα καὶ γενικώτερον διάφορα κοινωνικὰ ἐλαττώματα. Πάντως ἡ ποιήσις του ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ διορθώσῃ τὰ κακῶς ἔχοντα καὶ νὰ δώσῃ συμβουλίας. Ἀπὸ τὰ ποιήματά του σώζονται μόνον ὀλίγα μεμνημένα ἀποσπάσματα. Τὸ μακρότερον τούτων εἶναι ἡ περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν γυναικῶν σάτυρα.

52 (1). Ματαιιότης τῶν ἀνθρωπίνων.

α) Στ. 1 - 5. τέλος ἡ ἔκβασις. — ἔχει κρατεῖ εἰς χειράς τού. — βαρυκτυπος βαρύβροντος. — τίθημι κανονίζω. — ὄκη ὄπως. — νόος δέ (Διός) αἱ βουλαι τοῦ Διός. — ἐπήμεροι ζώουσι ἐφήμεροι ζοῦν (αἱ ἄνθρωποι). — ἄ δὴ (= οἶα δὴ) = ὅπως δά, ὅπως πράγματι. — βοτὰ κτήνη, ζῶα, ἐκ τοῦ βόσκω (= ὡς ζῶα ποῦ εἶναι πράγματι). — ὄκως ἐκτελευτήσῃ ποῖον τέλος ἐπιφυλάσσει.

Στ. 6 - 10. κάπιπειθείη (= καὶ + ἐπιπειθείη) καὶ ἡ πεποίθησις. — ἀπρηκτον ἀπραγματοποίητον, ἀνέφικτον. — ὄρμαινω διαλογίζομαι, ὄνειρεύομαι. — μένουσιν περιμένουν. — ἡμέρην ἐλθεῖν νὰ ἐξημερώσῃ (διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ ὄνειρόν των). — ἐτέων περιτροπαὶ περισοδικαὶ κύκλοι τῶν ἐτῶν (πολλὰ ἔτη). — νέωτα τὸ νέον ἔτος (νέον Ἔτα). — φλύω εἶμαι κατάφορτος.

Στ. 11 - 19. φθάνει... λαβὸν προφθάνει καὶ καταλαμβάνει. — ἄζηλος ἀζήλευτος. — τέρμα πραγματοποιήσις τῶν ὀνείρων. — δεδημένος τοῦ δάμνημι = καταβάλλω. — Ἄρει ὑπὸ τοῦ πολέμου. — ἡ λαῖλαψ ἡ θύελλα, ἡ καταιγίς. — κλονεῦμενος (κλονούμενος), ἄνω κάτω φερόμενος. — πορφυρῆς ἄλδς τῆς κυμαινομένης θαλάσσης. — νώσωνται = νοήσωνται. εὖτ' ἂν νώσωνται εὐθύς μόλις αἰσθαν-

θοῶν.— ἡδὺ ζοεῖν τὴν γλυκύτητα τῆς ζωῆς.— ἀγχόνην ἄψαντο ἀπαγχονισθέντες ἀπέθανον.— δυστήνω μόρω δι' οἰκτροῦ θανάτου.— καυτάγρετος (= καί + αὐτάγρετος) αὐθόρμητος, ἐκούσιως.

Στ. 20 - 24. ἄπ' οὐδέν (ἔστιν) = οὐδέν ἄπεστιν.— κῆρ μοῖρα τοῦ θανάτου.— ἀνεπίφραστος ἀπροσδόκητος.— ἡ δύη ἢ δυστυχία.— πῆμα πάθλημα, συμφορὰ.— πιθοίατο = πίθοιντο (οἱ βροστοί).— αἰκίζομαι (παθ.) βασανίζομαι.— ἐπ' ἄλγεσι κακοῖς ἔχοντες θυμὸν στρέφοντες διαρκῶς τὸν νοῦν μας εἰς τὰς ἐπιμύθους φροντίδας.

β) Στ. 1. βαρύκτυπος· ὁ Ὀμηρὸς λέγει « ἐρίγδουπος », καὶ σ μ η - τ ι κ ὲ ν ἐ π ἰ θ ο ἰ α τ ο ν τοῦ ἐξαπαλλόμενου τὴν βροντὴν καὶ τὸν κεραυλὸν Διός.

Στ. 8. ἐτέων περιτροπὰς· πρβλ. τὸ τῆς Ὀδύσσειας, β' : « περιπλομένων ἐνιαυτῶν ».

— Πῶς βλέπει τὴν ζωὴν ὁ ἀπαισιόδοξος ποιητής ; Διὰ τί οἱ ἄνθρωποι θὰ ἦσαν ὀλιγότερον δυστυχεῖς, ἐὰν ἐπειθοντο εἰς αὐτόν ; (εἰ δ' ἐ μ ο ἰ π ι θ ο ἰ α τ ο σ, σ τ. 22).— Πρβλ. « Ὑποθήκας εἰς ἑαυτὸν » Σόλωνος (σελ. 28).

53 (2). Χαρακτῆρες γυναικῶν.

α) Στ. 1 - 6. χωρὶς χωριστὰ διὰ καθεμίαν, παλαιστρόπως.— νόος χαρακτήρ.— τὰ πρῶτα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς.— ὕς χοῖρος (ἐδῶ θηλ.).— τανύθριξ μακρότριχος.— πεφυρμένα, τοῦ φύρω ἀνακατόνω.— εἶμα ἔνδυμα (ἔνδυμι. φέσ-νυμι).— κοπρίη κοπριά, ἀκαθαρσία.— ἦμαι κάθημαι.— πιαίνομαι παχύνομαι (γίνομαι παχύς).

Στ. 7 - 11. ἀλιτρός πανοῦργος.— ἔθηκε ἔκαμε.— ἴδρις (-ιος) γνώστης, ἔμπειρος (ἐκ τοῦ οἶδα).— τὸ μὲν, δηλ. τὸ ἄμεινον (τὸ καλὸν).— εἶπε, γνομ. ἀβρ.— τὸ δ' ἐσθλὸν = τὸ δὲ καλὸν εἶπεν ἐσθλὸν (ὡς διεστραμμένη).— ὀργή τρόπος, (ψυχικὴ) διάθεσις.

Στ. 12 - 26. ἡ δὺ ἐν φρεσὶν νοεῖ ἢ ὅποια εἶναι δίβουλος, διγνωμος.— τὴν μὲν ἡμέρην μίαν μὲν ἡμέραν.— γέγηθα (πρκ. μὲ σημ. ἐνεστ. τοῦ γηθέω) χαίρω.— τὴν δὲ ἄλλην δὲ ἡμέραν.— οὐκ ἀνεκτὸς (θηλ.) δὲν ὑποφέρεται.— οὔτε ἄσσον ἐλθεῖν, οὔτε νὰ τὴν πλησίαση κανεὶς (ἄσσον, συγκρ. τοῦ ἄγχι = πλησίον).— ἀπλητον πρᾶγμα ἀπροσπέλαστον.— ἀμείλιχος ἄγριος.— ἀποθύμιος ἀποκρουστικός.—

ἀτρεμῆς ἀκίνητος.— ἀπήμων ἀβλαβής.— βαρύκτυπος βαρύβροντος, θορυβώδης.— φορευμένη, τοῦ φορέομαι φέρομαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

Στ. 27 - 38. χαιτέεσσα ἡ ἔχουσα πλουσίαν χαιτήν.— γείνομαι γεννώμαι· ἐγεινάμην ἐγέννησα (ἐνεργ.).— δύη δυστυχία, στενοχωρία.— περιτρέπω ἀποφεύγω.— ἡ μύλη ὁ μύλος, χειρόμυλος.— ἄρειεν, εὐκτ. τοῦ αἴρω.— λούται ἄπο = ἀπολούται· ἀπολούμαι ῥύπον λούομαι καλῶ (καθαρίζω ἐντελῶς κάθε λέραν ἀπ' ἐπάνω μου).— φορῶ φέρω, ἔχω.— χαιτή βαθεῖα, ἐδῶ = πλουσία κόμη, ἄφθονα μαλλιά.— ἄνθεμον ἄθος, λουλούδι.— σκιάζομαι καλύπτομαι, στεφανώνομαι.— ὦν = οὖν ὄντως, ἀληθῶς.— τύραννος βασιλεύς.— σκηπτῶχος ἄρχων, μεγιστάν.— τοιούτοις (τρόποις) διὰ τὴν τοιαύτην φιλαρέσκειαν.— ἀγλαῖζομαι καμαρώνω.

Στ. 39 - 45. τὴν ταύτην.— λαβών, ἐνν. ὡς σύζυγον.— οἶος μόνος.— μῶμος μομφή, κατηγορία.— προσιζάνει ἀρμόζει.— κἀπαέξε-ται = καὶ + ἐπαέζεται αὐξάνει, προάγεται.— βίος δηλ. ἐν τῷ οἴκῳ.— φιλεῦντι = φιλοῦντι.— ὁ πόσις ὁ σύζυγος.— ὄνομάκλυτος ἐξακουστός.— ἀριπρεπής περίβλεπτος.— ἀμφιδέδρομεν (ὡς ἐνεστ.) περιβάλλει.

β) Τὸ σατυρικὸν τοῦτο ποίημα, ὅπως καὶ ὅλα τὰ ποιήματα τοῦ τοιούτου εἴδους, δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ περιπαίξῃ, διὰ νὰ ικανοποιήσῃ ἀπλῶς τὴν σκωπτικὴν διάθεσιν τοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ θέλει νὰ ὑποδείξῃ τὰ ἐλαττώματα, τὰ ὅποια πρέπει ν' ἀποφεύγουν αἱ γυναῖκες. "Ἄλλωστε καταλήγει ἐξυμνῶν τὴν καλὴν γυναῖκα, τὴν ὅποιαν παραβάλλει πρὸς μέλισσαν. Χάριν ἀστεϊσμοῦ καὶ αἱ γυναῖκες ἐψάλλον ὑπὸ τὸν ἴδιον πνεῦμα σκωπτικὰ ἄσματα ἐναντίον τῶν ἀνδρῶν, τὰ «ἐξ ἀμάξης» καλούμενα. Πιθανῶς τὸ ποίημα τοῦ Σημωνίδου εἶναι ἀπάντησις εἰς ἐκεῖνα.

— Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεως τοῦ Σημωνίδου; Ἡ ὑπερβολὴ εἰς τὴν σάτυρον ἐπιτρέπεται; μέχρι ποίου βαθμοῦ; καὶ ποῦ ἀποβλέπει; Συγκρίνατε μὲ σατυρικά ποιήματα νέων Ἑλλήνων ποιητῶν (Δασκαράτου, Σουρῆ κ. ἄ.).

Γ'. ΜΕΛΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΛΚΑΙΟΣ

Ὁ Ἀλκαῖος ἐκ Μυτιλήνης τῆς Λέσβου (ἀκμάσας περὶ τὸ 610 π. Χ.) ἀνῆκεν εἰς τὴν ἀριστοκρατικὴν μερίδα τῆς πατρίδος του καὶ ἠγωνίσθη μετὰ πάθους ἐναντίον τῆς ὑπὸ τοῦ δήμου ἐγκατασταθείσης τυραννίδος τοῦ Μελεάγρου καὶ τοῦ διαδόχου Μυρτίλου. Ἀλλὰ καὶ τὸν ἀναλαβόντα τὴν ἀρχὴν βραδύτερον μετριοπαθῆ τύραννον Πιττακίον, ἓνα τῶν ἑπτὰ σοφῶν, ἐπολέμησε σφοδρῶς. Ἀποπειραθεὶς δὲ νὰ καταλύσῃ τὴν ἀρχὴν τοῦ δήμου καὶ ἀποτυχὼν ἀναγκάζεται νὰ ἐκπατρισθῆ καὶ νὰ ζήσῃ ἐπὶ πολλὰ ἔτη περιφερόμενος εἰς τὴν ξένην. Περὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, τυχὼν γενναιοῦ φύου ἀμνηστίας ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Πιττακοῦ.

Ἐγραψε ποιήματα ποικίλου περιεχομένου, στασιωτικά (δηλ. πολιτικά), συμποτικά, ἐρωτικά καὶ διαφόρους ὕμνους. Τὸν ποιητὴν τοῦτον ἐμιμήθησαν οἱ ποιηταὶ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς Ἰταλίας, ἰδίως ὁ Ὀράτιος.

Ἄτυχῶς ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Ἀλκαίου μόνον ἀποσπάσματα διεσώθησαν. Διάλεκτος αὐτοῦ εἶναι ἡ αἰολικὴ ἢ

54 (1). Ἡ αἴθουσα τῶν ὄπλων.

α) μαρμαίρω ἀπαστρέπτω.— παῖσα πᾶσα.— στέγα αἴθουσα.— κυνίη = κυνέη, περικεφαλαία.— κάτ = κατὰ (εἰς τὸ νεύουσιν).— τᾶν (= τῶν, ὧν) κατύπερθεν ἄνωθεν, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν ὀπίσμων.— ἴππιοι λόφοι λόφοι (φουῶντες) ἀπὸ οὐραν (ἢ χαίτην) ἴππων.— νεύουσιν (-ουσιν): κατα-νεύουσιν, κλίνουσιν πρὸς τὰ κάτω.— ἀγάλματα κοσμήματα (διὰ τὰς κεφαλὰς τῶν ἀνδρῶν).— χάλκιοι δὲ λάμπραι κνάμιδες = χαλκαῖ δὲ λαμπραὶ κνημίδες (περικνημίδες).— κρύπτοισιν πασσάλοις = κρύπτουσι πασσάλους (εἶναι τοποθετημένοι γύρω ἀπὸ ξύλινα καρφία ἐμπεπηγμένα πρὸς στήριξιν εἰς τοὺς τοίχους) (εἰς τὴν αἰολικὴν τὸ ου = οἱ).— τὸ ἄρκος ἀμυντήριον (ἀρκέω = ἀποκρούω).— ἰσχύρω (γεν.) ἰσχυροῦ.— βέλος βλήμα.— νέω λίνω (γεν.

τῆς ὕλης) ἀπὸ νέον λινὸν ὕφασμα.—**κοίλος** κοῖλος.—**κατ(ά)...** βεβλημένοι τοποθετημένοι κάτω.—**πάρ** = παρά.—**ζῶμα** βραχεῖα περισκελῆς.—**ὁ κύπασσις** μικρὸς χιτωνίσκος.—**τῶν** τούτων (τῶν προειρημένων).—**ἐπειδὴ** πρῶτιστα ἀφοῦ τώρα πλέον.—**ὑπὸ ἔσταμεν** ὑπέστημεν, ἀνελάβομεν.—**ἔργον** τότε τοῦτον τὸν ἀγῶνα.

β) Τὸ ποίημα ἐγράφη εἰς τὰς παραμονὰς ἀγῶνος, ὡς δηλοῦται ἐκ τοῦ τελευταίου στίχου. Πρόκειται ἢ περὶ τοῦ πολέμου πρὸς τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν ἀνάγκησιν τοῦ ἐν Ἑλλησπόντῳ Σιγείου ἢ περὶ ἐτοιμαζομένου κινήματος πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ Μυρτίλου. Ὅπωςδήποτε, ἐπικειμένου τοῦ ἀγῶνος, ὁ ποιητὴς εἰσέρχεται εἰς τὴν αἵθουσαν τῶν ὕπλων του, διὰ νὰ τὰ ἀναλάβῃ. Εἰσερχόμενος δέ, ἵσταται πρὸς στιγμὴν, τὰ παρατηρεῖ μὲ ὑπερηφάνειαν καὶ τὰ περιγράφει.

Στ. 6. Χαλκίδικαι ἐν Χαλκίδος, ὅπου ἐγένετο κατεργασία τῶν μετάλλων καὶ δὴ τοῦ χαλκοῦ, ὀρυκτομένου ἐκ τῶν παρὰ τὴν πόλιν χαλκωρυχείων, ἐξ οὗ λέγεται, ὅτι ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα ἡ πόλις.

—*Προσέξατε τὴν ζωηρότητα τῆς περιγραφῆς καὶ τὰ κοσμητικὰ ἐπίθετα.*

55 (2). Ἡ πόλις ἐν τρικυμῖα.

α) **ἀσυνέτημι** ἀσυνετῶ, δὲν ἐννοῶ.—**στάσις** ἐμφύλιος πόλεμος, ἐδῶ κατὰ μεταφορὰν = ἡ ταραχὴ, τὸ ἀνακάτωμα (τῶν ἀνέμων).— **τὸ μὲν** ἄλλο μὲν κύμα.—**ἄμμες** ἡμεῖς.—**ὄν** (= ἄν) ἀνά.—**ναῖ** = νηὶ (δοτ. τοῦ **ναῦς**).—**φόρημα** = φοροῦμαι, φέρομαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.—**μοχθέω** ταλαιπωροῦμαι, ὑποφέρω.—**χείμων** τρικυμῖα.—**περ ἔχει** περιέχει, σκεπάζει ὀλόγυρα.—**ὁ ἄντλος**, τὸ ὕδωρ (τὸ εἰσρέον εἰς τὸ κύτος τοῦ πλοίου).—**ιστοπέδα** = ἰστοπέδη, ἡ ὀπὴ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τῶν πλοίων, εἰς τὴν ὁποίαν χάνεται ἡ βᾶσις τοῦ ἰστοῦ (κοιν. τρύπα τοῦ κατάρτιοῦ).—**λαῖφος** τὸ ἰστίον.—**πάν** = πᾶν.—**ζάδηλος** (διάδηλος) διάτρητος, τελείως σχισμένος.—**ἡ λάκις** (γεν. - **ιδος**) ἡ σχισμὴ.—**κατ' αὐτο** εἰς αὐτό.—**χόλαισι** (χάλαισι) χαλῶσι, ἔχουν χαλαρωθῆ.—**ἄγκυλα** τὸ σχοινὶ (διὰ τοῦ ὁποίου εἶναι δεμένα ἐπὶ τοῦ ἰστοῦ αἱ κεραῖαι).

β) Ὁ ποιητὴς γράφει τὸ ποίημά του, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ πόλις συντάσσεται ὑπὸ τὸν τύραννον Μυρτίλον.

—*Πῶς περιγράφει ὁ ποιητὴς τὴν τρικυμῖαν ἐν τῇ θαλάσῃ ; Ποῖαι αἱ λεπτομέρειαι τῆς περιγραφῆς ; Τί ὑπονοεῖ ὁ ποιητὴς ;*

α) ὕει βρέχει.— ὄρανος οὐρανός.— πεπάγαισι (πεπήγασι) ἔχουν παγώσει, ἔχουν κρυσταλλώσει.— ὑδάτων ῥοαὶ τὰ ῥεῖθρα τῶν ὑδάτων (τὰ τρεχούμενα νερά).— κάββαλλε κατάβαλλε (προστ.) καταπολέμησον.— ἐπὶ τίθεις (ἐπιτιθεις) ἐπιθέτων, θέτων ἐπὶ τῆς ἐστίας.— ἐν κέρναις (μτχ.) = ἐγκιρνάς ἀναμείζας (εἰς τὸν κρατῆρα).— μέλιχρος γλυκός.— αὐτὰρ δέ.— ἡ κόρσα οἱ κρόταφοι, ἡ κεφαλὴ.— ἀμφιβάλων, περιβαλῶν, τοποθετήσας περί... γνόφαλλον προσκεφάλαιον.

β) Τὸν οἶνον θεωρεῖ ὁ ποιητὴς ὡς θερμαντικὸν κατὰ τὸν χειμῶνα. Εἰς ἄλλους στίχους τοῦ τὸν δέχεται ὡς δροσιστικὸν κατὰ τὸ θέρος καὶ ὡς παυσίλυπον φάρμακον καθ' ὅλας τὰς ἐποχάς.

— Ποῖος ὁ χαρακτῆρ τῆς ποιήσεως τοῦ Ἀλκαίου ; Ποῖοι οἱ αἰολικοὶ τύποι καὶ πῶς ἀποδίδονται εἰς τὴν ἀττικὴν διάλεκτον ;

57 (4). Συμποσιακὸν ᾄσμα.

α) λύχνος, πληθ. λύχνοι καὶ λύχνα, ἐναῦθα συνεκδοχικῶς ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ «λύχνων ἀφός» = τὸ ἀνάμμα τῶν λύχνων, τὴν ὥραν καθ' ἣν ἀνάπτονται οἱ λύχ., τὴν ἐσπέραν.— ὀμμένω, ἀναμμένο (ὄν - μένω, ἀν - μένω || ὀμμένω, ἀμμένω).— δάκτυλος, ἐλαχίστη μονὰς μήκους (0.018 μ.).— δάκτυλος ἀμέρα, «ἕνα δάκτυλο ἔχει ἀκόμα ἢ ἡμέρα μάκρος».— κὰδ = κὰτ = κατὰ.— καδ ἄερρε (τμησις), τοῦ ῥ. καταέρρω = καταβιβάζω.— κυλίχνα (ἦ), κυλίχνη (κύλιξ) ποτήριον (κυλίχναις, ἢ κατάληξις αἰς τῆς αἰτα. πληθ. ἀντί ας).— αἶτα ἀγαπητέ μου.— ποικίλος στολισμένος (μὲ σκαλίσματα, «πλουμιστός»).— υἱός = υἱός.— λαθικάδης (λαθικηδῆς) ὁ φέρων τὴν λήθην τῶν φροντίδων, παυσίλυπος (ἐκ θέμ. τοῦ ῥ. λανθάνω λαθ καὶ κῆδος = φροντίς).— ἔγχεε : ἐνν. οἶνον ἐντὸς τῶν κρατήρων (τὸ ἄ σ ὕ ν δ ε τ ο ν διδεις ζωηρότητα).— κέρναις (κεραυνός) ἀφοῦ ἀναμείζης.— ἕνα καὶ δύο = ἕνα πρὸς δύο.— πλέαις (αἰτ. πληθ. ἀντὶ πλέας), προληπτ. κατηγορμ. : = ὥστε πλέας εἶναι = ὥστε πλησθῆναι = ὥστε νὰ εἶναι πλήρεις.— κακ κεφάλας κατὰ κεφαλῆς, μέχρι κεφαλῆς, μέχρι στεφάνης.— ἄ δ' ἑτέρα ἢ δὲ ἑτέρα.— ὠθήτω ἀντὶ ὠθει-τω (ἐρμ. : τὸ δὲ ἐν ποτήριον ἄς διαδέχεται τὸ ἄλλο ἀνευ διακοπῆς).

β) Στ. 3. Σεμέλη· θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν Κάδμου, μήτηρ τοῦ Διονύσου.

Στ. 4. ἓνα καὶ δύο· διὰ τὰς ἀναλογίας τῆς ἀναμείξεως τοῦ οἴνου βλ. Ξενοφάνους Συμπόσιον στ. 4, σελ. 100.

58 (5). Χαιρεκακία.

α) μεθύσθην = μεθυσθῆναι (ὑποκμ. πάντας, δηλ. τοὺς ἐχθροὺς τῆς τυραννίδος).—τινὰ τινές, δηλ. οἱ μὴ εἰθισμένοι εἰς τὸ πίνειν.—καὶ πρὸς βίαν καὶ χωρὶς νὰ θέλουν, χωρὶς διάθεσιν («καὶ μὲ τὸ στανιό».)—πώνειν πίνειν.—κάτθανε κατέθανε, ἀπέθανε.

β) Ὁ θάνατος τοῦ τυράννου Μυρτίλου καθιστᾷ τὸν Ἀλκαῖον ἐξάλλον ἐκ χαρᾶς.

Σ Α Π Φ Ω

Ἡ Σαπφὼ (627 - 567 π. Χ.) ἐγεννήθη ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας εἰς τὴν Ἐρεσσὸν τῆς Λέσβου καὶ ἦτο σύγχρονος τοῦ Ἀλκαίου. Τὸ λεσβιακὸν ὄνομά της ἦτο **Ψάπφρα**. Ἐξῆσεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν Σικελίαν, ἐπιστρέψασα δὲ εἰς τὴν Λέσβον ἐγκατέστησεν εἰς τὸν οἶκόν της μουσικὴν καὶ ποιητικὴν σχολήν. Εἰς αὐτὴν ἐσύγχαζον πολλαὶ νεάνιδες, μετὰ τῶν ὁποίων ἡ Σαπφὼ συνεδέθη δι' ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ἀγνῆς φιλίας.

Ἄλλ' οἱ ἐλεύθεροι καὶ πνευματώδεις τρόποι της καὶ αἱ ποιητικαὶ ἐκδηλώσεις τῆς γυναικειᾶς ψυχῆς της ἐξένισαν τοὺς Ἴωνας καὶ τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὅποιοι ἀργότερον ἐπλάσαν διαφόρους περὶ αὐτῆς θρύλους. Ἀναληθῶς ἐπίσης ἐλέχθη, ὅτι, κατόπιν ἀτυχοῦς ἔρωτος πρὸς τὸν περικαλῆ νεανίαν Φάωνα, ἐκρημνίσθη ἀπὸ τοὺς βράχους τῆς Λευκάδος. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ Σαπφὼ ἦτο σεβαστὴ εἰς τὴν πατρίδα της καὶ ἐθαυμάσθη διὰ τὸ ποιητικὸν ἔργον της. Οἱ ἀρχαῖοι θαυμασταὶ της ὠνόμασαν αὐτὴν «δεκάτην μοῦσαν», «Πιερίαν μέλισσαν» καὶ «Λεσβίαν ἀηδόνα». Τὰ ποιήματά της Σαπφῶς ἦσαν ὕμνοι, ᾠδαὶ ἐρωτικῆς ὑποθέσεως καὶ ἐπιθαλάμια, ὅλα εἰς αἰολικὴν διάλεκτον.

59 (1). Ὠδὴ εἰς τὴν Ἀφροδίτην.

α) **Στ. 1 - 4.** ποικιλόθρονος ὁ καθήμενος εἰς πεποικιλμένον, εἰς καταστόλιστον θρόνον.—**δολόπλοκος (δολοπλόκος)** πανοῦργος.—**λίσομαι** ἱκετεύω.—**ἄσα (ἡ ἄσση)** στενοχωρία, θλίψις.—**ὄνια (ἀνία),** λύπη, βάσανος.

Στ. 5 - 24. τυῖδ' (τῆδε) ἐδῶ.—**αἶ ποτα (=εἶποτε)** ἐάν κάποτε.—**κάτέρωτα (καὶ ἐτέρωτα)** καὶ ἄλλοτε.—**τὰς ἔμας αὐδῶς (γεν.)** ἡ

αὔδω, τῆς αὔδως αὐδή, φωνή.—ἀλοῖσα (ἀλοῖσα) ἀκούουσα.— πῆλυι (τῆλε) ἀπὸ μακράν.— κλύω ἀκούω.— λίποισα = λιπούσα.— ὑπασ-
 δεύξαισα ὑποζευξασα.— ὠκυσ (ὠκύς) ταχύς.— στρουῖθος στρου-
 θίου, σπουργίτης.— δίνεντες δινοῦντες, κινῶντες.— περὶ ὑπέρ, ὑπερ-
 ἄνω.— ὠρανός οὐρανός.— αἶψα ταχέως.— ἐξίκοντο ἔφρασαν εἰς τὸ
 τέρμα των.— τὸ σύ.— μάκαιρα θεὰ (Θηλ. τοῦ μάκαρ).— ἦρε' (ἦρεο),
 τοῦ ἔρωτῶ.— ὄττι, ὄτι, τί ; — δηῦτε = δὴ αὐτε· ὄττι δηῦτε τί λοι-
 πὸν πάλιν.— κῶττι (καὶ ὄττι) καὶ τί ; — μαινόλας μαινόμενος, παρά-
 φροσ.— Πείθω, ἢ Πειθῶ (ἢ Θεραπεινὴς τῆς Ἀφροδίτης). — μαῖσαι·
 τὸ ἀ' πρόσ.· μαίμαι (μαίωμα) ζωηρῶς ἐπιθυμῶ.— ἐς σάν φιλόττητα
 εἰς τὴν ἀγάπην σου ; — ἀδικήω = ἀδικέω (ῶ). — καὶ γάρ καὶ βεβαίως, —
 αἰ = εἰ (βλ. καὶ στ. 5). — διώξει θὰ τρέχῃ ὀπισθὲν σου, θὰ σὲ ἀκα-
 λουθῇ.— κῶυκ = καὶ + οὐκ.

Στ. 26 - 28. λύω ἀπολυτρῶνω (ἐκ χαλεπῶν μεριμνῶν). — ὄσσα, ὄσα.— μοι, δοτ. γαρ.— τέλεισαι = τελέσαι (ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἡμέρρει), ὑποκ. ἐνν. σέ.— ἡμέρρω (ἡμείρω) = ποθῶ.— αὐτα αὐτή.

β) Ἡ ᾠδὴ αὕτη διεσώθη ὁλόκληρος ὑπὸ τοῦ Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρ-
 νασσέως (τεχνογράφου καὶ ἱστοριογράφου τοῦ ἀ' π. Χ. αἰῶνος), ὁ ὁποῖος
 περιέλαβεν αὐτὴν εἰς τὸ «Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων» ἔργον του, ὡς
 δεῖγμα τέχνης καὶ ὕφους.

Στ. 2. δολόπλοκος, ὡς ἐμπνέουσα δολοπλοκίας καὶ πλεκτάνας.

Στ. 10. στρουῖθοι· τὰ στρουθία καὶ αἱ περισσεραὶ ἦσαν πτηνὰ ἱερὰ
 τῆς Ἀφροδίτης.

Στ. 18. Ἐδῶ ἡ ποιήτρια παρουσιάζει αὐτὴν τὴν Ἀφροδίτην ὁμι-
 λουσαν (διατί ἡ στροφή αὕτη τοῦ λόγου ;).

60 (2). Ἡ ξενιτεμένη φίλη.

α) **Στ. 1 - 5.** ἄπυ ἀπό, μακράν.— τυῖδε = τῆδε ἐδῶ.— νῶν νοῦν· τυῖδε
 νῶν ἔχοισα (ἡ ξενιτεμένη φίλη μας Ἀριγνώτα) κατευθύνουσα τὰς
 σκέψεις της πρὸς τὰ ἐδῶ.— ὡς (γρον.) ὅτε.— πεδεζῶω συζῶ· ὡς πε-
 δεζώομεν ὅταν ἐζούσαμε μαζί.— βεβῶως βεβαίως, ἀσφαλῶς.— ἔχεν
 εἶχεν, ἐθεῶρει.— ἰκελος (καὶ εἶκελος) ὁμοῖος· τὸ ἰκέλαν κτηρμ.—
 θέα = θεᾶ (ἐκ τοῦ ἰκέλαν) = ὁμοίαν πρὸς θεάν.— μόλπα (= μολπή)

ἄσμα.— σᾶ δὲ μάλιστα ἔχαιρε μόλπα = εὔρισκε μεγίστην ευχαρ-
στησιν εἰς τὸ ἰδικόν σου ἄσμα.

Στ. 6 - 11. νῦν δέ, ἀντίθ. εἰς τὸ ὡς πεδεζώομεν.— ἐμπρέπο-
μαι ἐμπρέπω, διαπρέπω, ξεχωρίζω.— Λύδαι = Λυδαί, αἱ ἐκ τῆς Λυ-
δίας.— περρέχω περιέχω, ὑπερέχω.— ἐπίσχω ἐπέχω, διευθύνω.—
θάλασσαν ἔπ' ἄλμυραν ἐπὶ τὴν ἄλμυρὰν θάλασσαν.— ἴσως καὶ
ὁμοίως, ἔπως καί.— (ἐπί)πολυανθέμοις ἀρούραις (αἰτ. πληθ.) πρὸς
τὰς ἀνθισμένους ἐκτάσεις τῆς ξηρᾶς.

Στ. 12 - 16. ἔερσα δρόσος.— κάλα καλή, χαρίεσσα (κιτρίμ.).— κέ-
χυται εἶναι χυμένη, διασκορπισμένη.— τεθάλαισι = τεθήλασι θάλα-
λουν.— κάπαλ' = καὶ ἄπαλα ἀπαλά.— ἀνθρυσκον φυτὸν φέρον ἄνθος
σκιαδωτὸν (ὅμοιον πρὸς τὸ ἄνηθον), ἀγριόχορτον.— μελίλωτος εἶδος
εὐώδους τριφυλλίου.— ἀνθεμώδης πολυανθής, ἀνθισμένος.— ζαφοί-
ταισ(ι) διαφοιτᾶ, περιφέρεται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.— ἐπιμνάσθεισα ἐπιμνη-
σθεῖσα.— ἄγανος πρᾶος, γλυκύς.— ἄγάνας Ἄτθιδος ἐπειδὴ ἐνεθυ-
μήθη τὴν γλυκεῖαν φίλην τῆς Ἄτθιδας.— ἴμερος = ἴμερος πόθος.— λέ-
πταν φρένα εἰς τὴν λεπτήν, τὴν εὐαίσθητον ψυχὴν τῆς.— βόρηται
(= βαρεῖται) καταπιέζεται ὑπὸ τοῦ βάρους.— ἄσα(η) ἀνία, θλίψις.

Στ. 17 - 20. κῆθι ἐκεῖ.— ἔλθην = ἐλθεῖν ν' ἀπέλθωμεν.— ἄμμε
ἢ ἄμμι = ἡμῖν, εἰς τὸ βοᾶ.— ὄξυ δυνατά.— τὰ δὲ ἄλλ' αὐτά.— οὐ γα-
ρῦει δὲν φωνάζει (δὲν διαβιβάζει πρὸς ἡμᾶς τὰς φωνὰς τῆς Ἀριγνώ-
τας)· γαρῦω = γηρῦω φωνάζω (ἢ γῆρυς = ἡ φωνή).— δι' ἄλος = δι'
ἄλος, διὰ μέσου τῆς θαλάσσης.— ἄπιστος ὁ μὴ ἀκούμενος.— νύξ πο-
λύως ἢ πολύωτος νύξ, ἢ νύξ μὲ τὰ πολλὰ ὄτα, (ἢ ὅποια λόγῳ τῆς ἐπι-
κρατοῦσης σιγῆς ἀκούει τὰ πάντα).

β) Ἡ μαθήτρια τῆς Σαφροῦς Ἀριγνώτα νυμφευθεῖσα ἐν Σμύρῃ
αἰσθάνεται λύπην διὰ τὸν χωρισμὸν ἀπὸ τὰς φίλας τῆς. Τὰ συναισθη-
ματὰ αὐτᾶ τῆς Ἀριγνώτας διερμηνεύει ἡ Σαφρὸ ἀπειθυνομένη διὰ τοῦ
ποιήματος τούτου πρὸς τὴν μαθήτριαν καὶ φίλην τῆς Ἄτθιδας.

61 (3). Εἰς γυναῖκα ἄμουσον.

α) καθθάνοισα (καταθανοῦσα) ἔταν ἀποθάνης.— κείσαι θά
κεῖσαι, θά εἶσαι μέσα εἰς τὸν τάφον σου.— οὐδέ ποτα καὶ ποτὲ δέν.—
μαμοσύνα σέθεν ἔσσετ' = θά μνημονεύεται τὸ ὄνομά σου.— οὐδ'

ἔρος (σέθεν ἔσσεται) οὔτε θὰ σὲ ποθῆ κανεῖς (θὰ σὲ ἀναζητῆ).—
 πεδέχω μετέχω.— ἀφάνης ἀφανής, ἄσημος.— κῆν = καὶ ἐν.— πεδ' =
 μετ'.— ἄμαυρος (ἀμαυρός) σκοτεινός, ἄδοξος.— ἐκπεποταμένα ὅταν
 ἀποθάνῃς (τοῦ ἐκποτάομαι) πετῶ ἔξω· ἐδῶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς, ἢ ὅποια
 πετᾷ ἔξω τοῦ σώματος.

β) Στ. 3. Τὰ ῥόδα τῆς Πιερίας· ἐννοεῖ τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ποιή-
 σιν (ἀ ν τ ο ν ο μ α σ ί α)· τὰ ῥόδα ἐθεωροῦντο ἀγαπητὰ ἄνθη τῶν Μουσῶν,
 αἰόποιαι ἐλατρεῦντο ἐν Πιερίᾳ (βλ. 11 (3), στ. 2 «Μοῦσαι Πιερίδες»).

—Αἰατὶ ἐκδηλοῖ τοιαύτην ἀποστροφὴν ἢ Σαυφὸ πρὸς τὴν ἀπειρω-
 καλον καὶ ἄμουσον γυναικα ; Πῶς ἐκφράζει τὴν ἀποστροφὴν τῆς αὐτῆς ;

62 (4). Εἰς ὠραίαν κόρην ἀκόμη ἀνύπανδρον.

οἶον ὅπως.— γλυκύμαλον γλυκύμηλον.— ἐρεύθομαι κοκκινί-
 ζω, γίνομαι κόκκινος (ἐρευθ—ἐρυθρός).— ὕσδος (ἀρσ.) = κλάδος·
 ἄκρω ἐπ' ὕσδω ὑψηλὰ εἰς τὴν ἄκραν τῶν κλάδων.— μαλοδρόπης
 (μῆλα δρέπω) οἱ κόπτοντες τὰ μῆλα (οἱ μηλοτροχηταί).— οὐ μὰν καὶ
 ὅμως δὲν (σχήμα ἐ π α ν ο ρ θ ὴ σ ε ω ς).— ἐπίκεσθαι (ἐπ-ἐφικέσθαι)
 νὰ τὸ φθάσῃς.

63 (5). « Ὑπεροχή ».

α) ἄστερες ἀστέρες.— κάλα καλή, ὠραία.— σελάννα σελήνη.—
 ἄψ ἀντὶ αἶψα ἀμέσως.— ἀπυκρύπτοισι ἀποκρύπτουσι.— φάεννον
 εἶδος φαεινὸν εἶδος, λαμπρὰ μορφή.— ὄπποτα λάμπη ὅπποταν λάμ-
 πη.— πλήθουσα πλήθουσα, πλήρης (ὀλόγιση).— ἐπὶ γὰν παῖσαν
 εἰς ὅλην τὴν γῆν.— ἀργυρέα ἀργυρόχρους (ἀργυρόχρωμη).

β) Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο, ὡς καὶ τὸ κατωτέρω, δεικνύει πόσον μεγα-
 λην ἀπήχησιν εἶχεν ἡ φύσις εἰς τὴν εὐαίσθητον ψυχὴν τῆς Σαυφούς.
 Ἄλλο ὅμως νόημα λαμβάνει τὸ ποίημα, ἂν θεωρηθῆ ὡς ἀλληγορικὴ
 σύγκρισις τῆς ὑπεροχῆς τῆς μηθητρίας τῆς Ἀριγνώτας ἔναντι τῶν ἄλ-
 λων γυναικῶν τῆς πατρίδος τῆς.

64 (6). Ῥέμβη.

ἀμφὶ τριγύρω.— ὕδωρ = ὕδωρ.— ἴψοθεν=ὑψόθεν, ἀνωθεν, ἐκ τοῦ
 οὐρανοῦ.— κελάδει κελαδεῖ.— ὕσδος, ὄσδος ἀντὶ ὄξος κλάδος, κλω-
 νος.— μάλινος, μῆλινος τῆς μηλέας.— αἰθυσσόμενος (τοῦ ῥ. αἰθύσ-

σομαι) σειόμενος.— κῶμα (τὸ) = 1) λήθαργος, 2) εὐθυμία.— καταρρεῖ καταρρέει, ῥέει πρὸς τὰ κάτω, ἀπλώνεται.

65 (7). Γαμβρός (ἐπιθαλάμιον).

α) ὕφιοι ἀντὶ ὕφιοι ὕψηλά.— μέλαθρον ὑπέρθυρον ἢ ὄροφή.— ἀέρρω (ἀείρω, αἶρω) ὕψωνω, σηκώνω.— τέκτονες ξυλουργοί.— ἴσος.— "Αρει = "Αρει.— ἄνδρος ἀνδρός.— μεγάλω μεγάλου, μεγαλοσώμου.

β) Ὑμήναος· Ἰμέναιος, ὁ θεὸς τοῦ γάμου· Ὑμήναον ἐνν. μέλπετε : ἡ λέξις αὕτη ἐπανελαμβάνετο εἰς τὰ ἐπιθαλάμια ἄσματα μεθ' ἑκάστον στίχον ἢ παρενεβάλλετο εἰς τὰς στροφάς, τρόπον τινὰ ὡς ἐπιφθός, καὶ ἐψάλλετο ὑπὸ χοροῦ. Ὁ χορὸς ἦτο διηρημένος εἰς δύο τμήματα, ἅτινα ἐψάλλον ἐναλλάξ ἀνὰ ἓνα στίχον ἢ ἀνὰ μίαν στροφήν. Τὴν ἐπιφώνησιν Ὑμήναον ἐψάλλον καὶ τὰ δύο τμήματα (ἡμιχόρια) μαζί.

Ἡ Σαπφὸ παρουσιάζει μετὰ τινος φιλοπαίημονος διαθήσεως τὸ ἀνάστημα γαμβροῦ, καθ' ἣν στιγμὴν πρόκειται αὐτὸς νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν, ὀδηγῶν τὴν νύμφην.

66 (8). Ὁ θυρωρὸς (ἐπιθαλάμιον, ἀπόσπ.).

α) θυρώρω = θυρωρῶ.— ἐπτορόγυιος (ἐπτὰ- ὄργυια) ὁ ἔχων μῆκος ἐπτὰ ὄργυιων.— σάμβαλον σάνδαλον, ὑπέδημα.— πεντεβόηα ἐκ πέντε δερμάτων βοείων.— πίσυγγος ὑποδηματοποιός.— ἐξεπόνησαν, κατεσκευάσαν.

β) Καὶ εἰς τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἡ Σαπφὸ μετὰ τινος εὐθύμου διαθήσεως μᾶς παρουσιάζει τὸν θυρωρὸν τῆς οἰκίας τοῦ γαμβροῦ ἢ τῆς νύμφης.

— Ποῖος ὁ χαρακτὴρ τῆς ποιήσεως τῆς Σαπφούς ;

ΑΝΑΚΡΕΩΝ

Ὁ Ἄνακρέων ἐγεννήθη εἰς τὴν Τέων, πόλιν τῆς Λυδίας ἐναντι τῆς Σάμου, ἄγνωστον ἀκριβῶς πότε. Ἦτο ὁμοῦς ἀνὴρ ἤδη, ὅτε τὸ 540 π. Χ. ἐγκατέλειπε τὴν πατρίδα του κατόπιν τῆς ὑποταγῆς τῆς εἰς τοὺς Πέρσας ἐπὶ Κύρου τοῦ μεγάλου. Κατέφυγε τότε εἰς τὰ Ἄβδηρα τῆς Θράκης, ἀποικίαν τῶν Τητῶν. Ἐκεῖθεν προσκληθεὶς ἀλληλοδιαδόχως περιῆλθε καὶ διέτριψεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὰς αὐλὰς τῶν τυράννων Πολυ-

κράτους τῆς Σάμου, τῶν Πεισιστρατιδῶν τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Ἀλευαδῶν τῆς Θεσσαλίας. Ἀπέθανεν εἰς βαθὺ γῆρας ἄγνωστον ποῦ. Συνέθεσεν εἰς ποικίλα μέτρα ποιήματα ἐρωτικά καὶ συμποσιακά ἀποτελοῦντα πέντε βιβλία, ἐκ τῶν ὁποίων σφύζονται μόνον ἀποσπάσματα. Τὰ ποιήματα τοῦ Ἀνακρέοντος εἶχον καταντήσει δημοτικώτατα καὶ ἀπέκτησαν βραδύτερον πολλοὺς μιμητάς, οἱ ὅποιοι ἔγραψαν τὰ λεγόμενα « ἀνακρεόντεια » ἄσματα.

67 (1). Παραγγελία διὰ τὸ συμπόσιον.

α) **Στ. 1 - 6.** ἄγε δῆ, παρακελ.— κελέβη μέγα ποτήριον (εἶδος κανάτας).— ἡ ἄμυστις (πόσις) τὸ νὰ πίνη κανεὶς χωρὶς νὰ κλείῃ τὸ στόμα, ἀπνευστί, μονορουφί (ἐκ τοῦ α στερητ. καὶ μύω = κλείω).— προπίω πίνω πρῶτος.— τὰ μὲν... τὰ... δ' ἀφ' ἐνὸς μὲν, ἀφ' ἑτέρου δέ.— ἐγγέας, ἐνν. εἰς τὴν κελέβην.— κύαθος ποτήριον (διὰ τοῦ ὁποίου ἤντλουν τὸν οἶνον ἐκ τοῦ κρατήρος).— ἀνυβρίστως νηφαλίως, εὐπρεπῶς.— ἀνά... βασσαρήσω : ἀναβασσαρέω εὐθυμῶ (« μπαίνω στὸ κέφι »).— δηῦτε = δὴ αὐτε πάλιν δά.

Στ. 7 - 11. οὕτω (μὲ οὐσ.) μὲ τόσον...— ἀλαλητὸς ἀλαλαγμῶς.— μηκέτι... μελετῶμεν ἄς μὴ γυμναζώμεθα πλέον, ἄς μὴ κάμνωμεν γυμνάσια (σκυθικῆς οἰνοποσίας).— παρ' οἶνῳ εἰς τὸ συμπόσιον.— ἀλλὰ ὑποπίνοντες πίνοντες μετρίως (« κουτσοπίνοντας »).— ἐν καλοῖς ὕμνοις καὶ λέγοντες ὀραίους ὕμνους.

β) **Στ. 3 - 4.** Διὰ τὰς ἀναλογίας τῆς ἀναμειξέως τοῦ οἴνου βλ. Ξενοφάνους « Συμπόσιον » στ. 4, σελ. 80.

Στ. 6. βασσαρέω (εὐθυμῶ)· ἐκ τοῦ ὀνόματος Βασσαρέυς, ὅπως ἐλέγετο ὁ Διώνυσος ὑπὸ τῶν Θρακῶν.

Στ. 9. Σκυθικὴ πόσις· οἱ Σκύθαι ἐφημίζοντο διὰ τὴν ἄμετρον οἰνοποσίαν : ἔπινον οἶνον ἄκρατον.

Στ. 10 - 11. καλοῖς ἐν ὕμνοις· πρβλ. τὸ « εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις » τοῦ Ξενοφάνους εἰς « Συμπόσιον » στ. 14.

68 (2). Στεναγμοὶ γήρατος.

α) **πολιὸς** ὑπόλευκος.— τὸ κάρα ἢ κεφαλή· ἐδῶ=ἡ κόμη, τὰ μαλλιά

(μετωνομία).— πάρα (έστι)=πάρεστι.— γλυκεροῦ κλπ., ἡ σειρά: οὐκέτι λέλειπται πολλὸς χρόνος γλυκεροῦ βιότου.— ἀνασταλύζω ἀναστενάζω.— θαμὰ συχνά.— μυχὸς ἼΑιδεω τὰ βάθη τοῦ Ἄδου.— ἀργαλέος φρικτός, πικρός.— ἐτοῖμόν (έστι) εἶναι ὠρισμένον, ὑπερβέβαιον.

β) **Τάρταρος**: οὗτος ἦτο κατὰ τὴν ἀρχαίαν πίστιν βαθὺς καὶ σκοτεινὸς τόπος ὑπὸ τὸν Ἄδην, εἰς ὅσῃν ἀπόστασιν εὐρίσκεται ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆν γῆν.

69 (3). Γεροντικά παράπονα.

α) **σφαίρη πορφυρῆ**, δοτ. ὄργ. εἰς τὸ **βάλλων**: «αὐτυπώντας με με σφαῖρα πορφυρῆ».— **δηῦτε = δὴ αὔτε** ἰδοὺ πάλιν, πάλιν λοιπόν.— **νεᾶνις, νεῆνις || νῆνις, νήνις**, δοτ. **νήνι**=νεάνιδι (εἰς τὸ **συμπαίζειν**).— **ποικιλοσάμβαλος ποικιλοσάνδαλος**, ἡ φοροῦσα σανδάλια πεποικιλμένα («πλουμιστά»).— **έστιν γάρ...** εἶναι δά (παρενθετικῶς).— **εὐκτιτος** ἔχων (ἔχουσα) ὠραίας οἰκοδομὰς.— **καταμέμφομαι** ψέγω, «ακοροῖδεύω».— **χάσκω** (ὡς καὶ ἡ σημερινὴ σημασία του): προσβλέπω με ἀνοιχτὸν στόμα.— **πρὸς ἄλλην**, ἐνν. **κόμην** (πρὸς ἄλλον τινά).

β) **Στ. 1. σφαίρη πορφυρῆ**: ὄπλα τοῦ Ἔρωτος εἶναι κυρίως τὸ τόξον καὶ τὰ βέλη, δι' ὧν ἐπληττεν ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὅποιον ἤθελε νὰ ἐμβάλλῃ σφοδρὸν ἔρωτα. Πλὴν τούτων εἶχε καὶ σφαῖραν, διὰ τῆς ὁποίας ἐπληττεν ἐκεῖνον, τὸν ὅποιον ἤθελεν ἀπλῶς νὰ πειράξῃ.

Στ. 5. ἀπ' εὐκτίτου Λέσβου: διὰ τούτων χαριεντιζόμενος ὑπονοεῖ ὅτι δὲν τὸν καταδέχεται ἡ νεᾶνις ὡς ἐπαρχιώτην, «πρωτευουσιάνα» αὐτή.

Στ. 7. καταμέμφεται: ἡ νεᾶνις τὸν περιπαίζει διὰ τὴν λευκὴν κόμην του. Εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ γυναῖκες τῆς ἀρχ. Λέσβου ἤσαν χειραφετημένα, ἐξ οὗ καὶ ἡ ἐλευθεριότης τῆς νεάνιδος.

— *Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεως τοῦ Ἀνακρέοντος; Κατὰ τί ὁμοιάζει ὁ Ἴων Ἀλκαῖος πρὸς τοὺς Αἰολεῖς λυρικοὺς;*

Δ'. ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΣ

ἽΟ Τέρπανδρος (680 - 620 π. Χ.) εἶναι ὁ ἀρχαιότατος τῶν Λαοβίων χορικῶν ποιητῶν. Ἐδοξάσθη κυρίως ὡς μουσικός, διότι ποικιλοτρόπως προήγαγε τὴν μουσικὴν τέχνην καὶ συνεκέντρωσε τὰς διεσπαρμένους μελωδίας, ὅσαι ἐποιήθησαν ὑπὸ τῆς φυσικῆς κλίσεως τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν μουσικὴν, καὶ τὰς ἐρρύθμισε κατὰ τεχνικούς κανόνας. Ἄλλα καὶ ἡ ποίησις αὐτοῦ φαίνεται, ὅτι δὲν ἐστερεῖτο ἀξίας, ὡς μαρτυροῦν τὰ ὀλίγα διασωθέντα ἀποσπάσματα τῶν ποιημάτων του.

70. Ἀποσπάσματα Τερπάνδρου.

ἸΑπ. 1. ἀρχὰ ἀρχή, ἔναρξις (διότι ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ Διὸς ὅλοι οἱ ποιηταὶ ἤρχιζον τὰ ποιήματά των, ἐξ οὗ καὶ τὸ «ἀπὸ Διὸς ἄρχεσθαι»).— ἀγήτωρ ἡγήτωρ· φαίνεται ὅτι τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἦτο προοίμιον μακροτέρου ἄσματος.

α) ἸΑπ. 2. ἔνθα ἔπου.— αἰχμὰ ἡ αἰχμή, τὸ δόρυ (τὸ πολεμικὸν πνεῦμα).— μῶσα μῦσα.— λιγὺς (λίγεια, λιγὺ) καλλίφωνος.— δίκαι (-η) δικαιοσύνη.— εὐρυάγυια ἡ ἔχουσα εὐρείας ἀγυίας, ἡ ἀποφεύγουσα τὰς σκολιοδρομίας, εὐθύδικος.— ἐπιτάρροθος, ἀρωγός, βοήθος.

β) Διὰ τοῦ ἀποσπ. τούτου ἕμνεϊ τὴν Σπάρτην, ἔπου ἤκμαζε τὸ πολεμικὸν πνεῦμα («αἰχμὰ»).

α) ἸΑπ. 3. σοὶ (κελαδήσομεν) πρὸς τιμὴν σου.— ἀποστέρξαντες ἀφήσαντες, ἀπορριψάντες.— τετράγηρυν αἰοιδὰν τὴν διὰ τετραχόρδου λύρας μουσικὴν.— ἐπτάτονος ἐπτάχορδος.

β) ἽΟ Τέρπανδρος ἐτελειοποίησε τὴν κιθάραν καὶ ἠῤῥῆξε τὰς χορδὰς ἀπὸ 4 εἰς 7. Διὰ τοῦτο λέγει ὅτι θὰ ψάλλῃ διὰ τῆς «ἐπτατόνου φόρμιγγος».

ΑΛΚΜΑΝ

ἽΟ Ἰλκμάν ἤκμασε περὶ τὸ 620 π. Χ. Ἦτο Ἰλυδὸς ἐν Σάρδεων, ἀλλ' αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν Κυμμερίων (βλ. Καλλῶνον) ἐπωλήθη ὡς δοῦλος εἰς τὴν Σπάρτην, ἔπου διακριθεὶς διὰ τὴν μουσικὴν του ἰκανότητα ἀπηλευθερώθη καὶ ἐπωνομάσθη Λάκων. Προήγαγε τὴν μουσικὴν καὶ προ-

τος διεμέρφωσεν εἰς τὴν χορικὴν ποιήσιν τὰς στροφάς ἀντὶ τῶν ἀπλῶν στίχων. Ἐγράψε πολλὰ ποιήματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐφημιζοντο τὰ λεγόμενα *παρθένεια*, ἤτοι ἄσματα ἀδόμενα ὑπὸ παρθένων διηρημένον εἰς δύο ἡμιχόρια. Ἐκ τῶν ἔργων του μόνον ἐλάχιστα ἀποσπάσματα διεσώθησαν. Ἐν ἐκ τούτων εἶναι τὸ κατωτέρω.

71 (1). Νυκτερινὴ ἡρεμία.

α) εὐδω (καθεύδω) κοιμῶμαι, ἡσυχάζω.—*ἡ φάραγξ* τὸ λαγκαδί.—*ὀπρῶν* (πληθ. οἱ πρόωνες) προσεζοχὴ ἕρως, βράχος.—*φῦλα* αἱ φυλαὶ (φῦλαθ' ἔρπετὰ = καὶ τὰ ποικίλα εἶδη τῶν ἔρπετων).—*τόσσα ὄσα*.—*ὄρεσκιῶς ὄρεσιβιος*.—*κνώδαλον ἀγρίμι* (ἐδῶ = τὰ θαλάσσια ζῶα).—*βένθος βάθος*.—*πορφύρεος* παραχῶδης.—*τανυπτέρυξ* μακρόπτερος.

β) Εἰς τοὺς στίχους αὐτοὺς δίδεται ἡ εἰ κ ὦ ν τῆς κοιμωμένης φύσεως. Ἀναλύσατε τὴν εἰκόνα εἰς τὰ στοιχεῖά της. (Πρβλ. Σολωμοῦ «Γαλήνη»).

72 (2). Τὸ γῆρας.

α) οὐ μ' ἔτι..., ἡ σειρά τῶν λέξ.: οὐκέτι γυῖα δύναται φέρειν με = δὲν μὲ βαστοῦν τὰ γόνατά μου πιά· γυῖα τὰ μέλη τοῦ σώματος, κυρ. οἱ πόδες.—*μελίγαρος, μελίγηρος* (μέλι - γῆρος = φωνή, λαλιὰ) μελίφωνος, γλυκύφωνος.—*ἡμερόφωνος* (συνών. τοῦ προηγούμενου) ὁ ἔχων θελκτικὴν φωνήν, «γλυκύλαλος».—*βάλε* (εὐχετικὸν μῦθον) εἶθε, μακάρι.—*κηρύλος* εἶδος θαλασσίου πτηνοῦ, τοῦ γένους τῶν ἀλκυονιδῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἄρρη ἀλκυὼν.—*ὄστε* = ὅς ὁ ὅποιος.—*ἄνθος κύματος* ἄφρὸς τοῦ κύματος.—*νηδεῖς* (στερ. μῶρ. νῆ καὶ δέος) ἄφοβος.—*ἦτορ* καρδιά.—*ἀλιπόρφυρος* ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τῆς θαλασσίας πορφύρας ἢ ὁ ἔχων χρῶμα κυανῶν καὶ πορφυρῶν (κοκκινογάλαζο).—*εἶαρος* ἔαρος.

β) Τὸ ἄσμα εἶναι ἐκ τῶν λεγομένων *παρθενείων*. Ταῦτα ἐκλήθησαν *παρθένεια*, ὡς ἀδόμενα ὑπὸ χοροῦ παρθένων. Ἐνταῦθα ὁ Ἄλκιμᾶν ὡς ἀρχηγὸς τοῦ χοροῦ (χορηγὸς) μονοφῶν ἀπευθύνεται πρὸς τὸν χορὸν τῶν παρθένων καὶ ὁμιλεῖ δι' ἑαυτὸν παραπονούμενος διὰ τὰ γηρατεῖά του.

Στ. 4. νηδεῖς ἦτορ ἔχων. Ὁ κηρύλος δὲν φοβεῖται τὰ γηρατεῖα, διότι, ὅταν γηράσῃ καὶ δὲν δύναται νὰ πετᾷ, φέρεται κατὰ τὰς ἀποδη-

μίας (ὡς λέγει ἡ παράδοσις) ἐπὶ τῶν πτερύγων τῶν θηλειῶν.— **εἶαρος ὄρνις**· οἱ κηρύλοι, ὅπως καὶ αἱ χελιδόνες, εἶναι προάγγελοι τῆς ἀνοιξέως.

ΣΤΗΣΙΧΟΡΟΣ

Ὁ Στησίχορος (640 - 555 π. Χ.) ὀνομάζετο *Τεισίας* καὶ κατήγετο ἐκ τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος. Κατήλθεν εἰς Ἱμέραν τῆς Σικελίας, ὅπου ἐπωνομάσθη *Στησίχορος Ἱμερσίος*. Συνέθεσε ποιήματα ποικίλα, τὰ ὁποῖα παρέδιδεν εἰς τοὺς χορούς, τοὺς ὁποίους πρῶτος αὐτὸς ἔστησε (ἐξ οὗ καὶ ἡ ἐπωνυμία του). Τὰ ποιήματά του, ἔχοντα ὑποθέσεις ἐξ ἀρχαίων μύθων, ἐξετείνοντο εἰς 26 βιβλία. Σπουδαία καινοτομία τοῦ Στησίχορου ὡς πρὸς τὴν μορφήν τῶν ὕμνων εἶναι ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἐπινοηθεῖσα «*τριάς*», ἥτις ὁμῶς ἐκ τριῶν στροφῶν· δηλ. μετὰ τὰς δύο ἐπακριβῶς ὁμοίας στροφὰς (στροφὴν καὶ ἀντιστροφὴν) ὁ Στησίχορος προσέθεσε καὶ τρίτην, τὴν ἐπιφθόν, μὲ διάφορα μέτρα καὶ μὲ διάφορον μουσικὸν σκισπὸν.

Δυστυχῶς ὅμως ἐλάχιστα ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ ἔργου του περιεσώθησαν.

73. Ἡ νυκτερινὴ ἐπιστροφή τοῦ Ἡλίου.

α) **Ἵπεριονίδας (-δης)**, ὁ υἱὸς τοῦ Ἵπεριῶνος, ἐνὸς τῶν Τιτάνων.— **δέπας ποτήριον**.— **ἐσκατέβανε** κατέβαινε μέσα εἰς.— **βένθος**, βάθος.— **ἐρεμνός (ἐρεβνός)** σκοτεινός.— **ὁ δὲ πάις Διός**, δηλ. ὁ Ἡρακλῆς.— **κουριδίη ἄλοχος** νόμιμος σύζυγος, ἢ ἀπλῶς : σύζυγος (βλ. Καλλίνου, στ. 7).— **ποσσὶ** μὲ τὰ πόδια, πεζῇ.

β) Οἱ στίχοι οὗτοι εἶναι ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ βιβλίου, τὸ ὁποῖον ἐπεγράφετο «*Γηρυονίς*» καὶ εἶχεν ὡς ὑπόθεσιν τὸν γνωστὸν ἄθλον τοῦ Ἡρακλείου. Οὗτος διετάχθη ὑπὸ τοῦ Εὐρυσθέως νὰ κομίσῃ τὰς βοῦς τοῦ Γηρυόνου, τρικεφάλου τέρατος οἰκοῦντος εἰς τὰς ἐσχατίας τῆς γῆς. Πορευόμενος ὁ Ἡρακλῆς διὰ τῆς Εὐρώπης ἔστησε τὰς Ἡρακλείους στήλας, ἔλαβε δὲ παρὰ τοῦ Ἡλίου χρυσοῦν δέπας, διὰ τοῦ ὁποῖου διεπέρασε τὸν ὠκεανόν. Ἀφοῦ δὲ ἔλαβε τὰς βοῦς καὶ ἐφόρευσε τὸν Γηρυόνην, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἡρακλείους στήλας, ὅπου ἀπέδωσε τὸ δέπας εἰς τὸν Ἡλιον. Καὶ τώρα ὁ Ἡλιος μέλλει ν' ἀκολουθήσῃ διὰ τοῦ ὠκεανοῦ τὴν νυκτερινὴν πορείαν του ἐπιστρέφων εἰς τὴν οἰκίαν του, ὑπόθεν θὰ ἐπανέλθῃ τὴν πρωτὴν τῆς ἐπομένης, διὰ νὰ φωτίσῃ τὸν κόσμον.

Δέπας ἦτο πλατὺ ποτήριον μὲ λαβάς, διὰ τοῦ ὁποῖου ἦντλον τὸν

οἶνον ἐκ τοῦ κρατῆρος. Κατὰ τὴν φαντασίαν τῶν ἀρχαίων ἐντὸς τοιοῦτου ποτηρίου, ὡς ἐπὶ κλίνης, ἐφέρετο ὁ Ἥλιος ἀπὸ τὴν δύσιν εἰς τὴν ἀνατολὴν καὶ τὰνάπαλιν.

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)

Τρεῖς ποιητὶ ἐφερον τὴν χορικὴν ποίησιν εἰς τὴν τελειότητα. Οὗτοι ἦσαν ὁ Σιμωνίδης, ὁ Βακχυλίδης καὶ ὁ Πίνδαρος.

Ὁ Σιμωνίδης αὐτός (556 - 468 π. Χ.), διάφορος τοῦ Σημωνίδου τοῦ Ἀμοργίνου, ἐγεννήθη εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Ἰουλίδα τῆς νήσου Κέας (ἢ ὅποια σήμερον ὀνομάζεται Κέα, κοινῶς Τζιά). Κατ' ἀρχὰς ἐγίνετο γνωστὸς ὡς χοροδιδάσκαλος, ἀρροσιθεὶς ὅμως εἰς τὴν ποίησιν ἠτύχησε νὰ ἀποκτήσῃ μεγάλην φήμην. Ἐνεκα τούτου αὐταὶ φιλομουσῶν τυράννων ἐφιλοτιμοῦντο νὰ καλέσουν πλησίον αὐτῶν τὸν ποιητὴν. Τοιοῦτοτρόπως ἔζησεν ἐπὶ πολὺ πλησίον τῶν Πεισιστρατιδῶν ἐν Ἀθήναις. Ἐπειτα μετέβη εἰς Θεσσαλίαν πρὸς τοὺς Ἀλευάδας καὶ Σιοπάδας, τοὺς ὁποίους ἐνεκωμιάζεν ἐπὶ μισθῷ. Κατὰ τὰ μυθικὰ ἐπανέρχεται εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου γίνεται φίλος τοῦ Θεμιστοκλέους. Τότε διὰ τῶν ὑπερόχων ἐπιγραμμάτων του ὑμνεῖ τοὺς μεγάλους ἀγῶνας τῶν Ἑλλήνων καὶ τοὺς ἡρωϊκῶς πεσόντας. Μετὰ ταῦτα μεταβαίνει εἰς τὴν Σικελίαν παρὰ τῆ αὐτῆ τοῦ τυράννου Ἰέρωνος. Ἐκεῖ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 90 σχεδὸν ἐτῶν.

Ὁ Σιμωνίδης ἔγραψε πολλὰ καὶ ποικίλα ποιήματα, τὰ ὅποια ἔγιναν γνωστὰ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ποίησις του κατέστη καθολικὴ καὶ παρελλήμιος ὑπερπηθῆσασα τοὺς φυλετικούς φραγμούς, τοὺς χωρίζοντας τοὺς Ἕλληνας ἀπ' ἀλλήλων.

Ἄτυχῶς, ἀπὸ τὴν ποιητικὴν δημιουργίαν τοῦ Σιμωνίδου, πλὴν τῶν ἐπιγραμμάτων του, μόνον ἀποσπάσματα σφύζονται. Καὶ ταῦτα ὅμως μαρτυροῦν τὴν τελειότητα τῆς τέχνης καὶ τῆς ποιητικῆς του ἀξίας.

74 (1). Ἐγκώμιον εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Θερμοπύλαις. (480 π. Χ.).

α) εὐκλεὴς ἂ τύχα, διότι ἔπεσον ὑπὲρ τῆς πατρίδος.— πότμος θάνατος.— πρὸ γόων ἀντὶ θρήνων.— ἡ μνάστις ἢ μνήμη.— οἶκος λύπη.— ἐντάφιον (ἐνν. εἶμα) σάβανον (δηλ. τὴν δόξαν, ἢ ὅποια ἔχει περιβάλλει αὐτούς).— εὐρῶς εὐρωτίασις, μούχλα.— ἄμαυρώω ἐπισκιάζω, ἐξαφανίζω.— σακὸς (σηκὸς) ἱερὸς χώρος (ἐδῶ = τάφος).—οἰ-

κέτης ἔνοικος (οικέταν, κτηρ. = ὡς ἔνοικον).— εὐδοξία δόξα.— ἀνδρῶν ἀγαθῶν κτλ., ἡ σειρά: ὅδε σακός, (σακός ὦν) ἀνδρῶν ἀγαθῶν, εἴλετο (= ἐκτήσατο) οικέταν εὐδοξίαν Ἑλλάδος.— μαρτυρεῖ, δηλ. τοῦτο, ὅτι ὁ τάφος οὗτος ἐγκλείει τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος.— λελοιπώς, μτχ. ἀναφορ.— κόσμος τιμῆ, ἐγκώμιον.— ἀρετὰ ἀνδρεία.— ἀέναιος αἰώνιος.

β) Οἱ στίχοι οὗτοι διεσώθησαν ὑπὸ τοῦ Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου, ἱστοριογράφου τοῦ 2' π. Χ. αἰῶνος, περιληφθέντες εἰς τὸ σύγγραμμά του «Βιβλιοθήκη ἱστορικὴ» καὶ χαρακτηριζόμενοι ὑπ' αὐτοῦ ὡς «ἄξιον τῆς ἀρετῆς ἐκείνων ἐγκώμιον».

Στ. 3. βωμός· ἀποκαλεῖ βωμὸν τὸν τάφον τῶν πεσόντων, διότι ἐπ' αὐτοῦ ἀπεδίδοντο τιμὰ καὶ ἐτελοῦντο θυσίαι εἰς τοὺς νεκρούς, ὡς εἰς ἥρωας.

—Ποῖαι αἱ ἀρεταὶ τοῦ ποιήματος; Ποῖα τὰ τεχνικὰ μέσα; Εἰς ποίους στίχους ἐνπλάσσει ἡ κεντρικὴ ἰδέα;

75 (2). Ἄσταθῆ τὰ ἀνθρώπινα.

α) ἔων = ὦν, αἰτιολ. μτχ.— μὴ φάσης = μὴ φήσης.— μηδὲ = μηδὲ φάσης... ἔσσην κτλ.— ἔσσηται, ἐνν. ὄλβιος (= εὐτυχής).— ὠκεῖα, θηλ. τοῦ ὠκύς ταχύς· ἡ σειρά: οὐδὲ γὰρ ἡ τῆς ταχυπερύγου μυίας μετάστασις οὕτως ὠκεῖα ἔστιν.— μετάστασις ἀλλαγὴ, ἐναλλαγὴ (καταστάσεως).

β) Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἀνήκει εἰς τοὺς «θρήνοις», τοὺς ὑπόλους ἔγραψεν ὁ Σιμωνίδης διὰ τοὺς Σικελιάδας, τυράννους ἐν Κρανῶνι τῆς Θεσσαλίας, οἱ ὅποιοι καταπληκώθησαν ὑπὸ τῆς πεσοῦσης στέγης τῆς οἰκίας των, διασωθέντες ὡς ἐκ θαύματος τοῦ ποιητοῦ.

76 (3). Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου.

α) κάρτος (κράτος) δύναμις.— ἄπρακτος ἀνωφελής.— μεληδῶν μέριμνα.— παῦρος ὀλίγος, μικρὸς (parvus, paulus).— αἰὼν βίος.— πόνος ἀμφὶ πόνῳ βάσανα διαδέχονται τὰ βάσανα.— ἀφυκτος ἀναπόφευκτος.— ὁμῶς ὁμοίως (ἀδιακρίτως δι' ὅλους).— κείνου, δηλ. τοῦ θανάτου.— λάχον = ἔλαχον ἔλαβον παρὰ τῆς μοίρας.

77 (4). Ἡ Ἀρετὴ.

α) λόγος μῦθος, θρῦλος.— ναίω κατοικῶ.— δυσάμβατος δυσανά-

βατος.— πέτρα βράχος.— ἀμφέπω διαμένω, κατοικῶ.— οὐδὲ... ἔσο-
 πτός (ἔστιν) οὔτε εἶναι ὄρατή.— βλέφαρα, ἐδῶ = ὀφθαλμοί.— ᾧ (πε-
 ριληπτικόν), ἀναφέρεται εἰς τὸ πάντων, ἀντί: ἔσοπτος οὐδενὶ ᾧ.—
 ᾧ μὴ... μόλη εἰς ὄντινα δὲν ἔλθη.— δακέθυμος βασιανστικός (: ὅστις
 δὲν βασιανισθῆ καὶ δὲν ἰδρώσῃ).— ἴκη τ' = καὶ μὴ ἴκη, ἔνν. οὔτος (ἐκ
 τοῦ ᾧ) : καὶ δὲν ἀναπτύξῃ οὔτος εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν τὰς σωματικὰς
 καὶ ψυχικὰς του δυνάμεις.

β) Ὁ ποιητὴς π ρ ο σ ω π ο π ο ι ε ἶ τὴν ἀρετὴν καὶ φαντάζεται ὅτι
 αὐτὴ ἀποσυρθεῖσα τοῦ κόσμου διὰ τὴν ἀύξανόμενὴν κακίαν του κατέρυγεν
 εἰς τὰς ἀπροσίτους κορυφὰς τῶν βράχων. Διὰ τὴν φθάσῃ κανεὶς χρειάζ-
 ζεται νὰ ἰδρώσῃ κτλ.: πρβλ. Ἡσιόδου («Ἔργα καὶ ἡμέραι»), στ. 289 - 292
 (κατὰ μετάφρασιν Μενάρδου): «Ὅμως ἐμπρὸς στὴν Ἄρετὴν ἔχουν
 ἰδρωτὰ βάλει—οἱ ἀθάνατοι, καὶ μακρινὸς ἀνήφορος σ' ἐκεῖνη—πηγαί-
 νει στὴν ἀρχὴ τραχὺς μόν' ἄμα κανεὶς φθάσῃ—στὴν κορυφῇ, τότ'
 εὐκόλος ὁ πρὶν δύσκολος εἶναι».

78 (5). Ἐπίκρισις ἐπιτυμβίου ἐπιγράμματος.

α) τίς κεν αἰνήσειε ποῖος θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπαινέσῃ.— νόω
 πῖσυνος ἔχων πεποιθήσιν εἰς τὴν ἀρετὴν του κρίσιν, βέβαιος περὶ τῆς
 διανοητικῆς του ὑγείας.— ναέτας, ναίετης (ναίω = κατοικῶ) κάτοι-
 κος.— ἀέναος (ἀεὶ νάω = βέω) ὁ διαρκῶς βέων.— δίνη στρόβιλος.—
 ἀντία θέντα παραλληλίσαντα.— μένος δύναμις, ἀντοχή, διάρκεια.—
 στάλα = στήλη.— ἥσσω κατωτέρα, ἀσθενεστέρα.— λίθον ὁ ποιητὴς
 φαντάζεται τὸ βᾶθρον τῆς Σφιγγὸς λίθινον.— θραύοντι = θραύουσι,
 δύνανται νὰ θραύσουν.— φῶς, φωτὸς ἀνὴρ.— ἄδε βουλή = ἦδε βουλή
 ἢ ἔμπνευσις αὐτῆ.

β) Ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Μίδα, τοῦ βασιλέως τῶν Φρυγῶν, εἶχε στηθῆ
 χαλκὴν Σφιγγῆ, ἐπὶ δὲ τοῦ βᾶθρου αὐτῆς εἶχε γραφῆ ἐπίγραμμα τοῦ
 Κλεοβούλου, ἐκ Λίνδου τῆς Ρόδου, ὁ ὁποῖος θεωρεῖται εἰς τῶν ἑπτὰ σο-
 φῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Τὸ ἐπίγραμμα αὐτό, τὸ ὁποῖον ἐνταῦθα ἐπι-
 κρίνει ὁ Σιμωνίδης, ἔχει ὡς ἑξῆς :

*Χαλκῆ παρθένος εἰμί, Μίδου δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι.
 Ἔστ' ἄν ἔδωξ τε νάη καὶ δένδρα μακρὰ τεθήλη,
 ἠέλιος τ' ἀπὸν λάμπη, λαμπρὴ τε σελήνη,*

καὶ ποταμοὶ πλήθωσιν ἀνακλύζῃ τε θάλασσα,
αὐτοῦ τῆδε μένουσα πολυκλαύστῳ ἐπὶ τύμβῳ
ἀγγελέω παριοῦσι Μίδας ὅτι τῆδε τέθαιται.

ΒΑΚΧΥΛΙΔΗΣ

Ὁ Βακχυλίδης (περὶ τὰ 510 - 440 π. Χ.) ἐγεννήθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἰουλίδα τῆς νήσου Κέω, ἧτο δὲ ἀνεψιὸς τοῦ Σιμωνίδου καὶ συνοδὸς του εἰς τὰ ταξίδια. Ἰδιαιτέρως ἐτιμῆθη εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἰέρωνος τῶν Συρακουσῶν. Ἐγράψε ποικίλα χορικά ποιήματα, ἐκ τῶν ὁποίων εἶχον σωθῆ ἑλάχιστα ἀποσπάσματα. Ἀλλὰ τὸ 1896 εὗρέθη εἰς τὴν Αἴγυπτον πάπυρος μὲ 13 ἐπιγράμματα καὶ 6 διθυράμβους ἰδικούς του.

Ὁ Βακχυλίδης προήγαγεν ἔτι περαιτέρω τὴν χορικὴν ποίησιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔδωσε τεχνικωτέραν μορφήν, μουσικότητα καὶ ῥυθμικότητα.

79 (1). Παιὰν εἰς τὴν εἰρήνην.

α) **Στ. 1 - 5.** **τίκτει** γεννᾷ, φέρει, χαρίζει. — **μεγάλα** (θηλ.) ἡ μεγάλειώδης. — **καὶ ἄνθεα μελιγλώσσων ἀοιδᾶν** (= ὦδῶν) = ἄνθη μελισσαλάκτων ὦδῶν (: ὠραῖα καὶ εὐχάριστα ἕσματα). — **δαιδάλεος** τεχνικός, πολυποίκιλος (: **ἐπὶ δαιδαλέων βωμῶν**). — **θεοῖσιν**, δοτ. χαριστική. — **αἶθομαι** καίομαι (τὸ ἀπαρ. ἐκ τοῦ **τίκτει** : κάμνει νὰ καίωται). — **μῆρα** (βοῶν καὶ μήλων) μηρία βοῶν καὶ προβάτων. — **τανύθριξ** μακρόμαλλος. — **γυμνασίων τε νέοις... μέλειν** (τὸ ἀπαρ. πάλιν ἐκ τοῦ **τίκτει**) : κάμνει νὰ καταγίνονται οἱ νέοι εἰς τὰ γυμνάσια (τὰς ἀθλητ. ἀσκήσεις). — **αὐλῶν** (ἀρσ.) **τε καὶ κώμων** (ἀρσ.) εἰς τὴν μουσικὴν καὶ εἰς τὰ τραγούδια.

Στ. 6 - 8. **ὁ πόρπαξ** ἡ λαβὴ τῆς ἀσπίδος. — **αἰθὸς** καμένος, μαῦρος : **ἴστοι αἰθᾶν ἀραχνᾶν**, γενικὴ πληθ. — **πέλονται** γίνονται, ὑφαίνονται. — **τὸ ἔγχος** τὸ δῶρον. — **ἀμφάκης** (ἀμφήκης) ἀμφίστομος. — **δάμνημι** καταβάλλω, καταστρέφω. — **εὐρῶς** μούσχα, σκυρία.

Στ. 9 - 13. **χαλκεῖν** (γεν. πληθ.) **χαλκῶν** (σαλπίγγων). — **συλᾶται** ἀφαιρεῖται, διακόπτεται (ὑπὸ τοῦ ἤχου τῶν σαλπίγγων). — **μελίφρων** γλυκὺς (ἐκ τοῦ μέλι καὶ φρήν). — **ἄψος** (ἄως = ἠώς) πρωϊνός. — **θάλπω** ζωογονῶ. — **τὸ κέαρ** (κῆρ) καρδία. — **ἐρατὸς** ποθητός. — **βρίθοντι**, δωρ. = **βρίθουσι**. — **παιδικοὶ ὕμνοι** νεανικά τραγούδια. — **φλέγονται** ἀνάπτουν, ἀντηχοῦν ἐνθουσιωδῶς.

β) Τὸ ποίημα τοῦτο εἶναι ὁ μόνος διασωθεὶς παιὰν τοῦ Βακχυλίδου.
 Ὁ παιὰν ἦτο : 1) ἄσμα εἰς τὸν Ἄρην πρὸ τῆς μάχης (ἐ μ β α τ ἡ ρ ι ο ε)·
 2) ἄσμα εὐχαριστήριον πρὸς τοὺς θεοὺς μετὰ τὴν νίκην (ἐ π ι ν ἰ κ ι ο ν)·
 3) ἄσμα εἰς Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν εὐχαριστήριον διὰ τὴν ἐκ
 κακοῦ τινοῦ λύτρωσιν· 4) ἐπιτραπέζιος προσευχὴ κατὰ τὸ
 συμπόσιον.

Κατὰ τὸν παιᾶνα τοῦτον ὁ γλύπτης Κηφισόδοτος (ἀκμάσας τὸ α΄
 ἡμισυ τοῦ δ΄ π. Χ. αἰῶνος) κατεσκεύασε τὴν θεὰν Εἰρήνην φέρουσαν
 εἰς τὰς χεῖρας τὸν Πλοῦτον).

80 (2). Μία ἡ ὁδὸς τῆς εὐτυχίας.

α) εἰς ὄρος (εὐτυχίας ἐστίν) ὑπὸ ἓνα μόνον ὄρον ἐξασφαλίζεται
 ἡ εὐτυχία. — ἀπενθῆς ἀπαθής, ἡρεμος. — διατελῶ βίον διάγω τὸν
 βίον, ζῶ. — ἀμφιπολῶ σκέπτομαι. — τὸ δὲ παρ' κτλ., ἡ σειρά: ἰά-
 πτεται δὲ ἐόν κέαρ παρ' ἄμαρ τε καὶ νύκτα χάριν μελλόντων
 (συμβῆναι). — ἰάπτομαι βλάπτω. — τὸ κέαρ (κῆρ) καρδία. — παρ'
 ἄμαρ τε καὶ νύκτα ἡμέραν καὶ νύκτα. — ἄκαρπον ἔχει πόνον μα-
 ταίως μοχθεῖ.

β) θυμὸν ἀπενθῆ· ἡ ἀπάθεια ὡς προϋπόθεσις τῆς εὐτυχίας ἀπετέ-
 λεσε βραδύτερον τὴν βᾶσιν τῆς θεωρίας τῶν Στωϊκῶν φιλοσόφων, οἱ
 ὅποιοι ἔλεγον: « μένε καὶ κράτει »· πρβλ. Ἀρχιλόχου «Θάρρος εἰς τὰς
 δοκιμασίας» (48, 5).

81 (3). Διθύραμβος (εἰς τὸν Θησέα).

α) Στ. 1-15. (στροφή α΄): τᾶν ἱερᾶν Ἀθανᾶν τῶν ἱερῶν Ἀθη-
 νῶν (δαρ. ἡ γεν. πληθ. ἔχει κκτάληξιν ἄν ἀντί ὦν Ἀττ.). — ἀβρόβιος
 ἀβροδίαιτος, ἐπιχαρίτως ζῶν. — Ἴωνες· οὗτο καλοῦνται οἱ Ἀθηναῖοι,
 ὡς οἱ κυριώτεροι ἀντιπρόσωποι τῆς Ἴωνικῆς φυλῆς. — τί διατί. — νέον
 νεωστή, πρὸ ὀλίγου. — ἔκλαγε, ἀόρ. β΄ τοῦ κλάζω = ἡχῶ ἰσχυρῶς,
 δξέως (κλαγγὴ τῶν ὅπλων). — χαλκοκώδων χαλκόστομος, χαλκῆ. —
 ἀοιδά, ἐνταῦθα = σάλπισμα. — δυσμενῆς ἐναντίας, ἐχθρός. — ἀμφι-
 βάλλω περικυκλῶ ἢ σειρά τῶν λέξε· ἀμφιβάλλει ὄρια ἀμετέρας χθο-
 νός. — κακομάχανος ὀλέθριος, δόλιος, κακοῦργος. — ἀέκατι (ἐπιρ.)
 ποιμένων παρὰ τὴν θέλησιν τῶν ποιμένων. — σεύοντ(ι) = σεύουσιν
 ἀπάγουσι. — μῆλα αἰγοπρόβατα (ἀγέλας... μῆλων). — ἀμύσσω (ἀμυ-
 χῆ) σπαράσσω, σχίζω. — φθέγγευ = φθέγγου ὀμίλει, λέγε. — εἶ τιτι

βροτῶν περισσότερο παντός ἄλλου θνητοῦ.— ἔμμεναι καὶ τιν = εἶ-
ναι καὶ σοὶ ὅτι ἔχεις καὶ σύ.

Στ. 16 - 30. (στροφή β')· νέον, στ. 3.— ἀμείβω ποσὶν ἀλλάσσω
τόπον, διαβιβάζω.— δόλιχος μακρὸς.— κέλευθος ὁδός.— δολιχὰν Ἴσ-
θμίαν κέλευθον τὴν μακρὰν (διὰ) τοῦ Ἴσθμοῦ ὁδόν.— κᾶρυξ = κη-
ρυξ.— ἄφατος ἀνέκφραστος, ἀνεκδιήγητος (μέση λέξις ἐνταῦθα ἐπὶ
καλοῦ)· ἄφατα ἔργα γενναῖα πράξεις!— κραταιοῦ φωτός, ἐννοεῖ τὸν
Θησέα.— ὑπέρβιος βίαιος, σκληρὸς.— ἔπεφνεν, ἀφ. β' τοῦ ἀχρήστου
ῥ. φένω = φονεύω.— φέρτατος καὶ φέριστος (συγκρ. φέρτερος) =
ὑπεροχώτατος (φέρτατος ἰσχυῖ = ἰσχυρότατος).— Κρονίδα τέκος τέ-
κνον τοῦ Κρονίδου (τοῦ υἱοῦ τοῦ Κρόνου, δηλ. τοῦ Διός).— σεισίχθων:
ἐπίθ. τοῦ Ποσειδῶνος ὡς σειόντος τὴν γῆν.— σῦς, σὺς ἀγριόχοιρος.—
νάπη καλὰς σύνδενδρος (λόγγος).— ἀτάσθαλος ἀκατάστατος || μοχθη-
ρὸς, κακοῦργος.— ἔσχε κατέλαβε.— πολυπήμων ὁ προκαλῶν πολλοὺς
πόνους, ἄλεθριος.— ἐξέβαλε ἀπέρριψε, ἐπέταξε.— ἀρείων γενναίστε-
ρος.— ὅπα τελεῖται τοῦ θά καταλήξουν.

Στ. 31 - 45. (στροφή γ')· πολεμήσιος πολεμικός.— πολλὰν πολλήν.
— ὀπάων ὀπαδός, ἀκόλουθος || δοῦλος.— ἔμπορος ὁδοπῆρος, ταξιδιω-
της.— οἶ(α) ὡς, ὡσάν.— ἀλάτας ἀλήτης, πλάνης.— ἀλλοδαμία ξένη
χώρα.— ὦδε οὕτω (ὡς περιεγράφη ὑπὸ τοῦ κήρυκος).— θρασὺς τολ-
μηρὸς.— ὄρμᾶ παρορμᾶ, παραινεῖ.— μῆσεται, μέλων τοῦ μῆδομαι =
σκέπτομαι, σχεδιάζω νὰ ἐκτελέσω.— ὄφρα ἵνα (ἐνταῦθα μὲ ὀριστικήν).—
αἰὲν ἔρδοντα (ἐνν. ὑποκμ. τινά, ἀντικμ. κακόν).— μὴ ἔντυχεῖν
(= ἐντυχεῖν) κακῶ νὰ μὴ συναντήσῃ κακόν.

Στ. 46 - 60. (στροφή δ')· φῶτε, αἰτ. δυῖν. συναπτομένη μὲ αἰτ.
πληθ. (μόνους).— ὀμαρτέω τινί (καὶ ἄμαρτέω) συνοδεύω τινά.— οἶ
= αὐτῶ (ἀντικμ. τοῦ ἄμαρτεῖν).— φαίδιμος λαμπρὸς, ἐνταῦθα = ἰσχυ-
ρὸς.— ἔλεφαντόκοπος ὁ ἔχων ἔλεφαντίνην λαβήν.— ξεστός ἄκων σιλι-
πυὸν ἀκόντιον.— χεῖρ, ποιητ. δοτ. πληθ. χέρεσσ(ι) = χερσί.— κηῦτυ-
κτον = καὶ εὐτυκτον (θ. τοῦ ῥ. τεύχω = κατασκευάζω) καλῶς κατεπ-
ρασμένην.— κυνέα περικεφαλαία.— κρατὸς πέρι (ἀναστρ.) περὶ τὴν
κεφαλήν (ὄνομα ἀχρηστον «κράς», εὐχρηστος ὁ τύπος τὸ κάρη ἢ κε-
φαλή).— πυρσοχαίτης πυρρόθριξ, ξανθός.— ἀμφί, εἰς τὸ στέρνοισ.—
χλαμὺς (ῆ) βραχὺς μανδύας, ἔνδυμα τῶν ἐφήβων ἱππέων.— οὐλιος

μάλλιμος.— **Θεσσαλὸν** Θεσσαλικήν.— **ὀμμάτων ἄπο** (ἄναστρ.) ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν, ἀπὸ τοῦ βλέμματός.— **στίλβειν** ὅτι σπινθηροβολεῖ.— **Λαμνία** (Λημνία) **φλόξ**· φλόξ τῆς Λήμνου, ὅπου ἐπιστεύετο, ὅτι εἶχε τὸ ἐργαστήριόν του ὁ Ἡφαιστος.— **φοίνισσα** ἐρυθροπέχη.— **πρώθιος** ὁ ἐν ἀρχῇ τῆς ἐφίβιακῆς ἡλικίας, νέος.— **ἀρήϊος** πολεμικός.— **ἄθρυμα** παιγνίδιον, τέρψις.— **μέμναμαι** ἔχω εἰς τὸν νοῦν μου, ἐνδιαφέρομαι, φροντίζω.— **χαλκεόκτυπος** χαλκόβροντος.— **δίξημαι** ζητῶ νὰ εὔρω.— **φιλάγλαος** ὁ ἀγαπῶν τὴν λαμπρότητα, φιλόκαλος.

β) Ὁ **διθύραμβος** εἶναι ἐν ἓκ τῶν εἰδῶν τῆς λυρικῆς ποιήσεως, συνοδούμενον μετὰ τῆς λατρείας τοῦ Διονύσου. Κατὰ τὰς Διονυσιακὰς διγλ. ἐορτὰς πολλοὶ ἐορτασταί, μετημμεσιμένοι εἰς σατύρους, τραγῳδοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Διονύσου, ὠρχοῦντο περὶ τὸν βωμὸν αὐτοῦ ἐξυμνοῦντες καὶ μιμούμενοι ἐν ἐκστάσει καὶ τολμηρᾷ ποιήσει τὰ παθήματα ἢ τὰς φαιδρὰς περιπετείας τοῦ θεοῦ.

Τὰ ἄσματα ταῦτα συνοδούμενα καὶ ὑπὸ αὐλοῦ, κατ' ἀρχὰς ἦσαν ἄτακτα κατὰ τὸ μέλος, τὴν ποιήσιν καὶ τὸν ῥυθμὸν, διεμορφώθησαν δὲ τεχνικῶς τὸ πρῶτον ὑπὸ Ἀρίωνος τοῦ Μηθουναίου (περὶ τὸ 625 π. X.). Ἐκτοτε ὁ ἀριθμὸς τῶν χορευτῶν ὠρίσθη εἰς 50, ἐκ τῶν ὁποίων εἷς ἀποσπώμενος ἀνέβαινεν ἐπὶ τραπέζης ἢ ἄλλου βήθρου, διὰ νὰ εἶναι ὄρατός (κ ο ρ υ φ α ῖ ο ς τοῦ χοροῦ, ἐξάρχων τὸν διθύραμβον) καὶ ὑποδύμενος τὸν Διόνυσον διελέγετο πρὸς τὸν χορὸν περὶ τῶν περιπετειῶν του.

Βραδύτερον ὁ διθύραμβος ἀπέβαλε τὸν ἀποκλειστικὸν χαρακτῆρα τῆς λατρείας τοῦ Διον., αἱ δὲ ὑποθέσεις ἐλαμβάνοντο καὶ ἐξ ἄλλων μύθων ἀναφερομένων εἰς ἕρωας.

Εἰς τὸν διθύραμβον τοῦτον περιγράφεται ἡ πορεία τοῦ Θεσέως πρὸς τὰς Ἀθήνας. Κ ο ρ υ φ α ῖ ο ς προφανῶς εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ πατὴρ τοῦ Θεσέως Αἰγέως, χ ο ρ ὀ ς δὲ πόλιτις Ἀθηναῖος.

Στ. 15. **Πανδίων**· υἱὸς τοῦ Κέρκωπος καὶ πατὴρ τοῦ Αἰγέως, βασιλεύσας ἐν Ἀθήναις περὶ τὸ 1300 π. X.— **Κρέουσα**· θυγάτηρ τοῦ Ἐρεχθέως, βασιλέως τῶν Ἀθηναίων.

Στ. 20. **Σίνις** (Σίνιδος)· ὁ ληστής Πιτυοκάμπτης, ὁ ὁποῖος συγκλίνων τὰς κορυφὰς δύο πεύκων καὶ προσδένων εἰς ἑκατέραν τὰ σκέλη τῶν διαβατῶν διεμέλιζεν αὐτοὺς.

Στ. 21. **Λυταῖος**· ἐπώνυμον τοῦ Ποσειδῶνος, ὡς λύσαντος (διαρρή-

ξαντος) τὰ Τέμπη, ἵνα χύνονται εἰς τὴν θάλασσαν τὰ ὕδατα, τὰ ὅποια κατέκλυζον τὴν Θεσσαλίαν.

Στ. 24. Κρεμμυῶν (καὶ Κρομμυῶν): ὄχυρά θέσις ἐντεῦθεν τοῦ Ἴσθμοῦ ἐν Μεγαρίδι (περὶ τοὺς σημ. Ἐγ. Θεοδώρους).

Στ. 25. Σκιέρων (καὶ Σκίρων): περιβόητος κακοῦργος, ὁ ὅποιος εἰς τὴν παρὰ τὰ Μέγαρα ἀπόκρημον τοποθεσίαν, τὴν σημερινὴν « Κακὴν Σιάλαν », ἠνάγκαζε τοὺς διαβάτας νὰ κύψουν διὰ νὰ πλύνουν τοὺς πόδας των καὶ διὰ λακτίσματος τοὺς κατεκρήμιζεν ἐκ τῆς βραχῶδους ἀκτῆς (Σκιρωνίδες πέτραι) εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐφρονεῖθη ὑπὸ τοῦ Θεσέως κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Στ. 26. Κερκυῶνος παλαίστρα: μετὰ τὸ ἀνωτέρω κατόρθωμα ὁ Θησεὺς ἐφόνευσε τὸν φανερόν ληστήν Κερκυῶνα, ὁ ὅποιος παρὰ τὴν Ἐλευσίνα ἠνάγκαζε τοὺς διαβάτας νὰ παλαίσουν πρὸς αὐτὸν καὶ ἤττωμένους ἐφόνευσεν αὐτούς.

Στ. 28. Προκόπτας: ἄλλος διαβόητος κακοῦργος. Οὗτος διαιτώμενος παρὰ τὸν Ἄττικὸν Κηφισὸν καὶ κρατῶν σφύραν ἠνάγκαζε τοὺς διαβάτας νὰ ἐξαπλώνωνται ἐπὶ σιδηρᾶς κλίνης καί, ἂν μὲν οἱ πόδες ἐξεῖχον, ἀπέκοπτε τὸ ἐξέχον μέρος αὐτῶν, ἐὰν δὲ ἦσαν βραχυτέροι, ἐτάνυε καὶ ἐξήρθρωνεν αὐτούς. Ἦτο γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Προκρούστης.

82 (4). Ἐπίνικος Ἀργεῖω, Κεῖω παιδί, πύκτη Ἴσθμια.

α) **Στ. 1 - 5. αἶξον**, προστ. τοῦ αἶσσω (ἕττω, διᾶττω) ὄρμῳ, πετῶ (πρβλ. διᾶττων ἀστήρ).— **σεμνοδότειρα** ἢ φέρουσα σπουδαίας εἰδήσεις.— **Κέως = Κέως.**— **χαριτώνυμος** εὐχάριστος, εὐφρόσυμος.— **μάχας (-ης)** θρασύχειρος εἰς ἀγώνισμα, τὸ ὅποιον ἀπαιτεῖ στιβάρως χεῖρας (πυγμάς).— **ἄρατο**, τοῦ αἶρομαι κερδίζω, κατάγω.

Στ. 6 - 10. ἀνέμνασεν (ἀνέμνησεν) ἔφερον εἰς τὸν νοῦν μας.— **καλῶν** (οὐδ. γεν. πλ.) ὥραίας ἀναμνήσεις (ἐνδόξων νικῶν).— **ᾄσα**, συναπτέον εἰς τὸ ἐπεδείξαμεν.— **αὐχὴν λαιμῶς** (στενὸν γῆρας).— **ζάθεος** ἱερώτατος.— **Εὐξαντὶς ἢ Κέως.**— **ἐβδομήκοντα σὺν στεφάνοις** δι' ἐβδομήκοντα νικῶν.

Στ. 11 - 14. Μοῦσα αὐθιγενῆς Μοῦσα ἐγχώριος (δηλ. ἐγὼ ὁ συμπολίτης τοῦ νικητοῦ καλῶ τήν...)· διότι ὁ Βακχυλίδης ἦτο Κεῖος.—

γλυκεϊαν καναχάν αὐλῶν, τὸν γλυκὺν τῶν αὐλῶν ἦχον.— γεραίρω τιμῶ, ἐξυμῶ.— ἐπινικίους, ἐνν. ἄσμασι.— Πανθειδᾶς (- δης), πικτήρ τοῦ νικητοῦ.

β) Τὸ ποίημα τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν λεγομένων ἐπιόντων. Οἱ ἐπιόντοι (ὕμνοι) ἦσαν λυρικά ἄσματα ὑμνοῦντα τοὺς νικητὰς τῶν Πανελληνίων ἀγώνων, ἤδοντο δὲ ὑπὸ χοροῦ ἐκ νέων ἐορταζόντων τὴν νίκην.

Στ. 1. Φῆμα· προσωποποίησις τῆς φήμης, ἡ ὁποία παρουσιάζεται ὡς « σεμνοδότειρα » θεὰ (ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχε καὶ βωμὸς αὐτῆς).

Στ. 2. Κέον ἱεράν, διότι ἐτέλει ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν θεῶν.

Στ. 8. Εὐξαντίδα· ἡ Κέως λέγεται Εὐξαντίας, διότι ἐπώνυμος τῆς νήσου ἦτο ὁ Εὐξάντιος, υἱὸς τοῦ Κρητὸς Μίνω καὶ τῆς Κείας νύμφης Δεξιθέας.

— Πόθεν ἐλήφθησαν αἱ ὀνομασίαι τῶν τριῶν τμημάτων (στροφῶν) ; Πῶς ἐχορεύοντο ; Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεως τοῦ Βακχυλίδου ;

ΠΙΝΔΑΡΟΣ

Ὁ Πίνδαρος (522 - 442 π. Χ.) ἔφερε τὴν χορικὴν ποίησιν εἰς ἄφθοστον ὕψος. Ἐγεννήθη εἰς Κυνὸς Κεφαλᾶς τῆς Βοιωτίας, ὀλίγον ἔξω τῶν Θηβῶν, καὶ ἐπωνομάσθη Θηβαῖος. Κατήγετο ἐκ τοῦ ἐπιφανεστάτου γένους τῶν Αἰγιδῶν. Ἐσπούδασεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἔγινε νεώτατος ἀκόμη γνωστὸς ὡς χορικὸς ποιητής. Ἐπαρελθὼν εἰς τὰς Θήβας παρέμεινεν ἐπὶ τι διάστημα ἀδρανῆς, διότι αἱ Θῆβαι εἶχον ταχθῆ ὑπὲρ τῶν Μήδων, ἡ δὲ πανελλήνιος δόξα ἐστεφάνωνε τότε τὸν Σιμωνίδην, τὸν ὕμνητὴν τῶν ἐλληνικῶν ἀγώνων. Ἀλλ' ἡ ἐλληνικὴ του ψυχὴ γρήγορα τὸν ὤθησε νὰ λάβῃ τὴν πρέπουσαν θέσιν καὶ συγκεινημένος ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴν νίκην ἐξύμνησε τὴν δόξαν τῶν Ἀθηναίων καὶ τὰς θυσίας τῶν Ἀθηναίων διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος. Αἱ Ἀθηναῖοι τότε ἐτίμησαν ἐξαιρετικῶς τὸν ποιητὴν, ἡ δὲ φήμη του διεδόθη πανταχοῦ. Φιλοξενεῖται ὑπὸ τῶν ἡγεμονικῶν αὐλῶν καὶ πλείστων ἐπιφανῶν οἴκων τῆς Ἑλλάδος. Ἰδιαιτέρως ἐδοξάσθη ὡς ἄριστος μουσικὸς καὶ ὕμνητὴς τῶν ἀθλητικῶν ἀγώνων, οἱ δὲ σφριζόμενοι 45 ἐπιόντοι πρὸς τιμὴν νικητῶν ἐξ ἄλων τῶν πόλεων τῆς Ἑλλάδος, μαρτυροῦν τὴν πανελλήνιον φήμην του. Ἐτιμήθη ἐπίσης καὶ ὡς θρησκευτικὸς ποιητής, αἱ δὲ διάφοροι πόλεις τῆς Ἑλλάδος εἰς αὐτὸν ἀνέθετον τὴν σύνθεσιν ὕμνων καὶ παιάνων

πρὸς τιμὴν τῶν Θεῶν. Ἄλλὰ καὶ ποικίλα ἄλλα εἶδη ποιημάτων συνέθεσε. Ὅλα τὰ ποιητικὰ του δημιουργήματα συνεκεντρώθησαν ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων θαυμαστῶν του εἰς 17 βιβλία. Ἐκ τούτων ἐσώθησαν μόνον τέσσαρα, τὰ περιέχοντα τοὺς ἐπιτίκους. Ἀπὸ τὰ ἄλλα μόνον ἀποσπάσματα ἔχομεν τῶν διαφόρων ποιητικῶν εἰδῶν, ἱκανὰ ὅμως νὰ ἐπισφραγίσουν τὴν δόξαν του.

83 (1). Προσόδιον (εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος).

α) Στ. 1 - 6. θεόδματος (θεός - δέμω = κτίζω) θεόκτιστος (ἡ νῆσος Δῆλος).— λιπαροπλόκαμος ἢ ἔχουσα λαμπροὺς πλοκάμους (ὠραισιπέξουδη).— ἱεροεστάτον ποθητότατον (ἐκ τούτου ἢ δοτ. παιδεῖσαι).— ἔρνος βλαστέρι.— ἀκίνητος ἄσειστος, στερεός.— τέρας θαῦμα.— ἄν = ἦν.— κικλήσκουσιν (αἰολ. θαμιστ. τύπος) = καλοῦσιν.— τηλέφαντος (τῆλε - φαίνομαι) ὁ μακρόθεν φαινόμενος.— κυάνεα χθῶν θάλασσα.

Στ. 7 - 14. τὸ πάροιθε πρότερον.— ἦν φορητὰ ἐφέρετο, ἔπλεεν (ἀνὰ τὴν θάλασσαν).— ῥιπαῖσιν, ποιητ. αἴτιον (ῥιπή = ὄρμη).— ἁ Κοιογενῆς ἢ κόρη τοῦ Κοίου (ἢ Αἰγῶ).— αἱ ὠδίνες οἱ πόνοι (τοῦ τοκετοῦ).— ἀγχίτοκος ἐτοιμώμενος.— θυῖω (θυῦω) μαίνομαι, ὑποφέρω (= ὅταν ὑποφέρουσα ἀπὸ τοῦ πόνου τοῦ ἐπικειμένου τοκετοῦ).— ἐπέβα νιν ἐπάτησεν ἐπ' αὐτῆς (τῆς Δῆλου).— δὴ τότε τότε πλέον.— ὄρθαι... κίονες κατακίρυφοι κίονες.— ἀπώρουσαν ἐξεπετάχθησαν (τοῦ ἀπορούω, ἀναπηδῶ).— πρέμνον ῥίζαι, πυθμὴν τῆς θαλάσσης (: πρέμνων χθονίων ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς θαλάσσης).— ἄν δὲ σκέθον (= ἀνέσχεθον δὲ) καὶ ἐκράτησαν ἐπάνω τους.— πέτραν τὴν βραχώδη νῆσον.— ἀδαμαντοπέδιλοι (κίονες) ἔχοντες ἀδαμντήνην (στερεὰν) βάσιν.— τεκοῖσ' = τεκοῦσα.— ἐπόψατο (ποιητ. ἀόρ. τοῦ ἐφορῶ) ἠτύχησε νὰ ἴδῃ.— ἡ γέννα τὰ τέκνα.

β) Τὸ ποίημα τοῦτο ἦτο προσόδιον, ἦτοι ἄσμα ἄδόμενον μὲ συνοδείαν αὐλοῦ ὑπὸ χοροῦ προσερχομένου εἰς ναὸν ἢ βωμόν. Τὸ παρὸν προσόδιον συνέθεσεν ὁ Πίνδαρος κατὰ παραγγελίαν τῶν Κείων, ἄδεται δὲ ὑπὸ χοροῦ Κείων προσερχομένων εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος.

Στ. 2. ἔρνος (βλαστὸς) λέγεται ἢ Δῆλος ὡς βλαστήσασα ἐκ τῆς θαλάσσης. — παιδεῖσαι Λατοῦς, βλ. Θεόγινδος «Εἰς Ἀπόλλωνα» (σελ. 102).

Στ. 7. ἦν τὸ πάροιθε φορητά· ἐπιστεύετο, ὅτι ἡ Δῆλος ἦτο πλωτή, ἀλλὰ κατέστη ἀκίνητος, ἀφ' ὅτου ἡ Λητώ ἐγέννησεν ἐκεῖ τὰ δίδυμα τέκνα τῆς· διὰ τοῦτο καὶ ἐν στ. 3 ὀνομάζει αὐτὴν ἀκίνητον τέρας (ἀκλόνητον θαῦμα).

Στ. 9. Κοιογενής· ἡ Λητώ ἦτο θυγάτηρ τοῦ Τιτᾶνος Κοίου καὶ τῆς Φοίβης.

—Προσέξατε τὰς μεταφορὰς, τὰ κοσμητικὰ ἐπίθετα, τὰ ποιητικὰ σύνθετα (διὰ τὰ τελευταῖα βλ. «Σαλαμίνα», εἰς σημειώσεις, σελ. 93, στ. 6).

84 (2). Διθύραμβος πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου.

α) **Στ. 1-5.** ἴδετε, ἐπιβλέφατε (λέγει πρὸς τοὺς θεοὺς ὁ Πίνδαρος παρεργόμενος ἐπὶ τὴν ἐρχήσασθαι ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ χοροῦ).— ἐν = εἰς πρὸς.— ἐπὶ... πέμπετε καταπέμψατε ἐπ' αὐτόν.— κλυτὰν χάριν τὴν θεῖαν χάριν σας.— πολύβατος πολυπάτητος, πολυσύγκλαστος.— οἶ τε = οἶ.— ὄμφαλὸς κέντρον τῆς πύλεως.— θυοίεις εὐώδης, μισχοβολισμένος (ἀπὸ τὰ θυμιάματα).— οἰχνέω συχνάζω, ἐπισκέπτομαι συχνά (ἐξ οὗ θέμ. καὶ τὸ οἰχομαι).— πανδαίδαλος κατὰτεχνος, κατασκευασμένος μὲ τέχνην (ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Δαιδάλου ὡς συμβολίζοντος τὴν ἐπιτηδειότητα εἰς τὴν κατασκευὴν τεχνικῶν ἔργων).

Στ. 6-12. ἰόδετος πεπλεγμένος ἀπὸ ἰα («μενεξεδοπλεγμένος» κατὰ Βουτιερίδην).— λάχετε δεχθήτε.— ἑαρίδρεπτος ὁ κατὰ τὸ ἕαρ δρεπόμενος («ἀνοιξιόατικός» Βουτ.).— λοιβὰ σπονδή, προσφορά (πρὸς τοὺς θεοὺς).— Διόθεν κατ' ἐντολήν τοῦ Διὸς.— ἀγλαῖα λαμπρότης: σὺν ἀγλαῖα... αἰοιδᾶν = μὲ τὴν λαμπρότητα τῶν ὄδων (μὲ τὰ χαρούμενα τραγούδια μου).— πορευθέντ(α), ὑποκ. μέ.— κισσοδέτας (ὁ Διόνυσος) κισσοστεφανωμένος· (ἡ σειρά: ἴδετέ με πορευθέντα σὺν ἀγλαῖα αἰοιδᾶν ἐπὶ κισσοδέταν θεόν).— Βρόμιος, Ἐριβόας· τὰ ἐπίθετα ταῦτα ἀπεδίδοντο εἰς τὸν Διόνυσον ὡς θεὸν τῆς εὐθυμίας, ἡ ὑποία πολλάκις ἐκδηλοῦται θορυβῶδως: βρόμιος=θορυβώδης, ἐκ τοῦ βρόμος=κρότος, πάταγος· ἐριβόας = ὁ ἰσχυρῶς βοῶν, ἐκ τοῦ ἐριβοᾶω.— μελπήμεν (κυρίως τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ πορευθέντα) = διὰ νὰ ψάλω.— γόνος υἱός.— ὑπάτων πατέρων, τοῦ Διὸς.— γυναικῶν Καδμεῖᾶν (=Θηβαίδων), τῆς Σεμέλης (οἱ πληθ. μεγαλοπρεπείας).

Στ. 13 - 18. ἐναργῆς ὀλοφάνερος.— σάματα σημεῖα, προμηνήματα.— τέλεα αἰ τελεταί, αἰ (ἐαριναὶ Διονυσιακαὶ) ἑορταί.— οὐ λανθάνει. ἐνν. ἡμᾶς, τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ἐορτάζοντας· (ἢ σειρά· ἐναργέα σάματα τελέων οὐ λανθάνει ἡμᾶς = τὰ ὀλοφάνερα προμηνήματα τῶν ἐαρινῶν ἑορτῶν τοῦ Διονύσου δὲν μᾶς ξεφεύγουν (διότι βλέπομεν τὴν ἐαρινὴν ὄψιν τῆς φύσεως). — φοινικοέανος κοκκινόπεπλος (ἐκ τοῦ φοῖνιξ = κόκκινος καὶ ἐάνος = πέπλος), ἐπίθ. τῶν Ὁρῶν.— οἰχθέντος = ἀνοιχθέντος.— ἐπάγησιν ἐπιφέρωσιν, (αὐται, αἰ Ὁραι)· ἢ σειρά· ὁπότε, οἰχθέντος θαλάμου φοινικοεάνων Ὁρῶν ἐπάγησιν εὐοδμον ἔαρ.— νεκτάρεις, θεῖος, εὐδότης (ἐκ τοῦ νέκταρ = τὸ ποτὸν τῶν θεῶν). — βάλλεται ῥίπτονται, ἐκσφενδονίζονται, — ἄμβροτος ἀθάνατος· ἐπ' ἄμβρόταν χθόνα ἐπὶ τῆς ἀθανάτου (τῆς ἀγχιράστου) γῆς.— ἐρατὸς πολητὸς, εὐχάριστος.— φόβη φύλλωμα, ἀνοδοέσμαι.— κόμαισι μείγνυται περιπλέκονται μὲ τὴν κόμην, στεφανώνουσι τὴν κεφαλὴν.— ἀχεῖτε (= ἤχεῖτε), ὕμνευτε.— ὄμφαι μελέων μελοδικαὶ φωναί, ἄσματα τοῦ χοροῦ· (κυρίως ὄμφη = φωνὴ τοῦ μαντείου). — σὺν αὐλοῖς μὲ συνοδεῖαν αὐλῶν.— Σεμέλαν, τὴν μητέρα τοῦ Διονύσου.— ἐλικάμπυξ, ἡ φέρουσα στρογγύλον διάδημα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.

β) Τὸν παρόντα διθυράμβον συνέθεσεν ὁ Πίνδαρος ἴσως ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν «μεγάλων Διονυσίων», διεσώθη δὲ ὑπὸ τοῦ Διονυσίου Ἀλικαρνασέως, ὁ ὁποῖος περιέλαβε τοῦτον εἰς τὸ ἔργον του «Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων». — Περὶ τοῦ Διθυράμβου βλέπε εἰς σελ. 141.

Στ. 1. ἴδεν· ἐν χορόν, Ὁλύμπιοι· ὁ Πίνδαρος ἀρχίζει τὸ ἄσμα του ἐπικαλούμενος τὴν χάριν τῶν Ὀλυμπίων, ἐνῶ μετὰ τοῦ χοροῦ παρέρχεται ἐπὶ τὴν ἀρχίστραν.

Στ. 3. ὄμφαλὸς τοῦ ἄστεως ἦτο ἡ ἀγορὰ (τὸ κέντρον τῆς πόλεως), ὅπου καὶ ὁ βομῆς τῶν 12 θεῶν, ὁ ἰδρυθεὶς ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου. Ὀνομάζει αὐτὸν πυλῦβατον, διότι ἐκεῖ συνήρχοντο τὰ πλήθη τῶν Ἀθηναίων.

Στ. 5. πανδαίδαλος (κατάτεχνος), διότι ἡ ἀγορὰ ἦτο κεκοσμημένη μὲ διάφορα ἔργα τέχνης, ἀγάλματα κτλ. Διὰ τοῦτο καὶ εὐκλεῆς (συγκεντρώνουσα καὶ ἐπιδεικνύουσα τὴν δόξαν τοῦ ἄστεως). — κισσοδέταν Θεόν· ὁ Διόνυσος παρίστατο κατὰ τὴν φαντασίαν τῶν ἀρχαίων ὡς κισσοστεφάνωτος· ὁ κισσὸς καὶ ἡ ἄμπελος ἦσαν ἱερὰ φυτὰ τοῦ Διονύσου.

Στ. 11. γόνον κτλ. Ὁ Διόνυσος ἦτο υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέ-

λης. Ὁ Ζεὺς ὀνομάζεται ὕπατος πατὴρ (κατὰ τὸν Ὅμηρον εἶναι «ὁ ὕπατος κρειόντων» καὶ «πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε»). Ἡ Σεμέλη ἦτο κόρη τοῦ Κάδμου καὶ τῆς Ἀρμονίας.

Στ. 14. Αἱ Ὑραι (π ρ ο σ ω π ο π ο ι ο ὕ σ α ι τὰς ἐναλλαγὰς τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους) κατὰ τὴν μυθολ. παράδοσιν ἦσαν κεκλεισμένοι ἐντὸς τοῦ οὐρανοῦ θαλάμου των· αἱ θύραι τούτου ἤνοιγον κατὰ τὴν ἑναρξιν ἐκάστης ἐποχῆς, αἱ δὲ Ὑραι ἐξήρχοντο συνοδεύουσαι τὴν νέαν ἐποχὴν τοῦ ἔτους καὶ ἐγκαθιστῶσαι αὐτὴν ἐπὶ τῆς φύσεως. Κατὰ τὴν ἀνοιξιν αἱ Ὑραι εἶναι κοκκινόπεπλοι συμβολίζουσαι τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα τῆς γῆς καλυπτομένης ἀπὸ πλεῖστα κοκκινόχρωμα ἄνθη. — Τὸ ποίημα εἶναι κατὰ μέρος ἀπὸ μεταφορᾶς, περιφράσεις, ἀντωνομασίας, κοσμητικὰ ἐπίθετα, ποιητικὰ σύνθετα, εἰκόνας.

— *Νὰ ἐύρεθοῦν, ν' ἀναλθοῦν καὶ ν' ἀξιολογηθοῦν. Προσέξτε τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ ἔθους καὶ τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐκφράζεται ἡ ἐνθουσιαστικὴ διάθεσις τοῦ ποιητοῦ.*

85 (3). Διθύραμβος πρὸς τιμὴν τῶν Ἀθηναίων.
(Ἀπόσπασμα)

α) λιπαρὸς περιλάμπρος.— ἰοστέφανος ἑσπεφανωμένος μὲ ἴα.— αἰοίδιμος πολυῦμητος (ἐκ τοῦ αἰοιδῆ).— δαιμόνιος θεῖος, θεσπέσιος (δαίμων = θεός, θεῖον πνεῦμα).— ὄθι ὄπου.— ἐβάλλοντο ἐθεμελίωσαν, ἑστερέωσαν.— φαινὸς φωτεινός, ἀκτινοβόλος.— κρηπίς βᾶσις, θεμέλιον.

β) Μολονότι ἡ πατρὶς τοῦ ποιητοῦ « ἐμήδισεν », ὁ Πίνδαρος δὲν ἔμεινεν ἀσυγκίνητος ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τῶν Ἀθηναίων κατὰ τῶν Περσῶν. Ὑμνεῖ λοιπὸν ἐν διθύραμβῳ τὴν συμβολὴν τῶν Ἀθηναίων εἰς τὴν νίκην τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκφράζει τὴν ἀγάπην του πρὸς τὰς Ἀθῆνας.

Στ. 2. Ἑλλάδος ἔρεισμα, διατί ;

Στ. 3. Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον λείπει μέγα τμήμα, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Πίνδ. ἐξήγει διατί ὀνομάζει τὰς Ἀθῆνας « Ἑλλάδος ἔρεισμα ».

86 (4). Παιὰν ἐπὶ τῇ ἐκλείψει τοῦ ἡλίου.

α) **Στ. 1 - 6. πολύσκοπος** ὁ πολλὰ ἐξετάζων, ὁ ἐπιβλέπων τὰ πάντα.— **μήσσαι, μέλ. τοῦ μήδομαι** σχεδιάζω, μηχανεύομαι.— **μάτερ**

ὀμμάτων τροπὴ τῆς ὀράσεως, πηγὴ τοῦ φωτός (« σὺ τῶν ματιῶν ἡ μάνα » κατὰ Μενάρδον).— ἐν ἡμέρᾳ κατὰ τὴν ἡμέραν, ἐνῶ εἶναι ἡμέρα.— κλέπτομαι ἐξαφάνιζομαι, σβήνω.— ἔθγκας ἔκαμες.— ἀμάχανος ἀνίσχυρος.— ἰσχύς ἡ σωματικὴ δύναμις.— σοφίας ὁδός (π ε ρ ἰ φ ρ α σ ι ς) σοφία, νοῦς.— ἐπίσκοτος σκοτεινός.— ἐπίσκοτον ἀτραπὸν σκοτεινὸν μονοπάτι (πρὸς τὸ ὅποιον δηλ. ἐτράπη ὁ ἥλιος ἐκφυγὼν ἀπὸ τὸν κανονικὸν φωτεινὸν δρόμον του).— ἐσσυμένα, μτχ. πρkm. τοῦ σεύομαι κινεῖσθαι ταχέως, ἐκτρέπομαι.— ἐλαύνω (μτβτ.) φέρω.— νεώτερον, εἰς παρομοίᾳς ἐκφράσεις σημαίνει : κακόν.— πάρος προηγουμένως ἢ πάρος, β' ἔρ. συγκρ. πρὸς τὸ νεώτερον (: προηγουμένως κακόν, τὸ ὅποιον ὑπῆρχε προηγουμένως ;).

Στ. 7 - 10. Πρὸς Διὸς δι' ὄνομα τοῦ θεοῦ.— ἵπποσῶα (θηλ. τοῦ ἵπποσῶας) ἡ δίδουσα δρόμον εἰς τοὺς ἵππους (ἐκ τοῦ ἵππος καὶ σεύω = κινῶ).— θοός ὁ ταχύπους· θοάς, θηλ. κλπ. πληθ. εἰς τὸ ἵππους, ἐκ τοῦ ἵπποσῶα (: ἡ σύρουσα ταχύποδας ἵππους).— ἀπήμων ἄλυπος (ἀ - πῆμα).— ὄλβος εὐτυχία (εἰς ὄλβον, δηλοῦ ἀποτελεσμα : ὥστε νὰ ἐπέλθῃ εὐτυχία, πρὸς εὐτυχίαν).— τράπιο (δηλοῦ εὐχὴν) εἶθε νὰ τραπῆς, νὰ ἀκολουθήσῃς πλέον τὴν κανονικὴν τροχίαν σου (ὥστε νὰ φέρῃς εἰς τὰς Θήβας κάποιαν καλὴν εὐτυχίαν).— πάγκοινον παγκόσμιον.— τέρας θαῦμα.

Στ. 11 - 12. ἦρ(α) ἄρχε. — ἀτασθαλία ἀμαρτία. — κοτεσσαμένα, τοῦ κοτέω ὀργίζομαι, μνησικακῶ.— πάμπαν καθ' ὀλοκληρίαν. — ἐξαιρέω ἐξαφάνιζω.— αἰὼν ἢ ζωὴ, ὁ κόσμος.— ἀγνὸν ἀμόλυτον. — σᾶμα προμήνημα.— καρποῦ φθίσις σιτοδεία, λιμός.— νιφετὸς χιὼν πίπτουσα, χιόνι.— σθένος νιφετοῦ δυνατὸ χιόνι, ἄφθονα χιόνια. — ὑπέρφατος ἀνώτερος περιγραφῆς, πρωτοφανής.— οὐλόμενος κατηραμένος.— κενέωσις κένωσις, ἀδειασμα· πόντου κενέωσις κατακλυσμός τῆς θαλάσσης.— ἄρ(α) ἴσως.— ἀμ πέδον ἀνὰ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς.— παγετὸς χθονὸς ψῦξις τῆς γῆς.— νότιος ὑγρός, βροχερός.— ζάκοτος λίαν ὀργισμένος, λυσσώδης (ἐκ τοῦ ἐπιτατ. ζα καὶ κοτέω).— (θέρος) ῥέον ἔχον βροχάς.— κατακλύσαισα (δωρ.) ἀροῦ πνίξις μὲ κατακλυσμὸν.— θήσεις θὰ κάμῃς, θὰ δημιουργήσῃς.— οὐδὲν ὅ,τι οὐδόλως δι' ὅ,τι (: οὐδόλως θρηνῶ διὰ ὅ,τι θὰ πάθω μαζί μὲ ὅλους). β) ὁ παρὼν παιῶν (βλ. σελ. 139 περὶ παιᾶνος), ἐψάλλε πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα ἐπὶ τῇ σχεδὸν ὀλικῇ ἐκλείψει τοῦ ἡλίου, ὁ ὅποια συνέβη τὴν 30

Ἀπριλίου 463 π. Χ., ὄραν 2 μ. μ. Ἡ ἔκλειψις τοῦ ἡλίου ἐθεωρεῖτο κακὸς οἰωνὸς προκαλῶν πανικόν. Ὁ Πίνδαρος ἐκφράζει τοὺς φόβους του μὲ τοὺς στίχους του, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν μουσικὴν καὶ μὲ τὰ κινήματα τοῦ χοροῦ, ὁ ὁποῖος στρέφεται πρὸς τὸν ἡλίον καὶ ψάλλει.

Στ. 1. Ἀκτις ἀελίου (κατὰ συνεκδοχὴν) ἀντί : ἀκτινοβόλε ἡλια (Ἐ Σοφοκλῆς εἰς τὴν «Ἀντιγόνην» στ. 100 ἔχει τὴν ἰδίαν φράσιν. Καὶ ὁ Χορτάτζης εἰς τὴν «Ἐρωφίλην» λέγει : «Ἀκτίνα τ' οὐρανοῦ χαριτωμένη »).

Στ. 7. ἵπποσόα θοάς· ἐφαντάζοντο, ὅτι ὁ ἡλιος ἐπέβαινε τεθρίππου ἄρματος.

Στ. 19 - 20. ἡ γαῖαν κατακλύσαισα κτλ. ὅπως ἐγένεν ἐπὶ Δευκαλίωνος, ὅτε διὰ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐξηφανίσθη τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ ἐδημιουργήθη νέον διὰ λίθων, τοὺς ὁποῖους ἔρριπτον ὀπισθὲν των οἱ διασωθέντες Δευκαλίων καὶ Πύρρα.

—Τί ἐκφράζων αἱ συνεχεῖς ἐρωτήσεις τῶν στίχων 1 - 5 καὶ 11 - 20 ; Ποῖον νόημα ἐγκλείει ὁ τελευταῖος στίχος ; Ποῖα τὰ αἰσθητικὰ στοιχεῖα τοῦ ποιήματος ;

87 (5). Ἐπίνικος εἰς Ὀλυμπιονίκην.

Ἄσωπίχῳ Ὀρχομενίῳ παιδί σταδιεῖ (476 π. Χ.).

Ἐπίνικος (βλ. σελ. 143), διὰ τοῦ ὁποῖου ὑμνεῖται ὁ νέος (ὁ παῖς) Ἄσωπιος, ὁ υἱὸς τοῦ Κλεοδάμου ἐξ Ὀρχομενοῦ τῆς Βοιωτίας, νικήσας τὸν ἀγῶνα τοῦ σταδίου (σταδιεῖς, σταδιοδρόμος). Στάδιον ἦτο ὁ ἀπλοῦς δρόμος ἀπὸ τῆς ἀρετηρίας μέχρι τοῦ τέρματος τοῦ σταδίου, 192 μ.

α) **Στ. 1 - 10.** Καφισίων, τοῦ Κηφισοῦ τῆς Βοιωτίας.— λαχοῖσαι (λαχοῦσαι), μὲ γεν. : διὰ κλήρου λαβοῦσαι.— ται τε καὶ αἱ ὁποῖαι.— ναίω κατοικῶ.— καλλίπωλος ἡ τρέφουσα ὄραιους ἵππους, εὐπίπος.— ἔδρα χώρα.— λιπαρὸς περιλαμπρος (ἔδω : πλοῦσιος) ἡ γεν. εἰς τὸ Ἐρχομενοῦ (= Ὀρχομενοῦ).— αἰδιδιμος πολυῦμνητος.— παλαιγόνος παλαιός, ἀρχαῖος.— Μινυᾶν γεν. πλ. (Μινύαι οἱ παλαιοὶ κάτοικοι τοῦ Ὀρχομενοῦ).— ἐπίσκοποι προστάτιδες.— κλυτ(ε) εἰσακούσατε.— ἀνεται. γ' ἐν. παθ. τοῦ ἀνω (καὶ ἀνωμι καὶ ἀνύτω) φέρω εἰς πέρας, κατορθώνω (: πάντα ἀνεται ἕλα κατορθώνονται).— βροτοῖς, ποιητ. αἴτιον.— εἰ σοφὸς κτλ., ἐπεξήγησις εἰς τὸ τερπνὰ καὶ γλυ-

κέα (δὴλ. ἐὰν κανεῖς θὰ γίνῃ σοφὸς κτλ.).—**ἀγλαός**, ἐδῶ : ἐνδοξος (τὸ νόημα : μὲ τὴν βοήθειάν σας λαμβάνουν οἱ ἄνθρωποι ὅλα τὰ τερπνά καὶ γλυκέα χαρίσματα, ὅπως εἶναι ἡ σοφία, τὸ κάλλος, ἡ δόξα).

Στ. 11 - 17. **σεμνᾶν**, γεν. πληθ.—**ἄτερ** (μὲ γεν.) ἄνευ.—**κοιρανέω** (ἐκ τοῦ **κοίρανος**= ἄρχων), κυβερνῶ, διακοσμῶ (**κοιρανέοντι**, γ' πληθ.).—**δαῖς** (γεν. **δαιτός**) γεῦμα, συμπόσιον.—**ταμίας** οἰκονόμος, ὁ διευθύνων καὶ ἐπιμελούμενος (**ταμίαι**, κτηγμ. = αἱ Χάριτες φροντίζουν δι' ὅλα).—**θέμεναι** (μτχ. ἐπιθ.) αἱ ὁποῖαι ἔθεσαν, ἔστησαν.—**θρόνους** (ἀντικ. τοῦ **θέμεναι**) τοὺς θρόνους των.—**αἰέναιος** αἰώνιος.—**σέβοντι** (= **σέβουσι**) **σέβονται**.—**τιμὰ** ἐξουσία.

Στ. 19 - 35. **πότνια** σεβαστή.—**φιλησίμολπος** ἡ ἀγαπῶσα τὴν χοροφθίαν.—**ἐπακοέω** ἐπακούω, εἰσακούω (**ἐπακοοῖτε**, εὐκτ. εὐχετική).—**ἐρασίμολπος**, συνώνυμον τοῦ **φιλησίμολπος**.—**Φιδοῖσα** (**ἰδοῦσα**), χάριν τοῦ μέτρου ἀναφέρεται πρὸς τὴν τελευταίαν, ἀντὶ **ἰδοῦσαι** : ἐπὶ τῇ **θέξ...**—**κῶμος** ἐπινίκιος πομπή.—**ἐπ' εὐμενεῖ τύχα** διὰ τὸ εὐτυχὲς γεγονός.—**κοῦφα βιβῶντα** βαίνοντα μὲ ἐλαφρὰ βήματα (**βιβᾶω** καὶ **βίβημι** = βαίνω).—(**ἐν**) **Λυδῶ** τρόπῳ μὲ λυδικὴν ἁρμονίαν.—**ἐν μελέταις τ'** καὶ μὲ ἐπιμελετημένους στίχους.—**αἰδῶν** ὑμῶν, ἵνα ὑμνήσω.—**ἔμολον** ἤλθον (α' πρῶσ. διότι ὀμίλει διὰ τοῦ χοροῦ) τὸ ἔμολον ἄορ. β' τοῦ **βλώσκω** ἔρχομαι, πηγαίνω.—**οὐνεκα** ἐπειδὴ.—**᾽Ολυμπιονίκος**, κτηγμ. (εἶναι ᾽Ολυμπιονίκης).—**ἅ Μινύεια** (πόλις), δὴλ. ὁ ᾽Ορχομενός.—**σεῦ ἕκατι** ἐξ αἰτίης σου (μὲ τὴν βοήθειαν ὑμῶν τῶν Χαρίτων).—**μελαντειχῆς** ὁ ἔχων μαύρους τοίχους, ὁ σκοτεινός.—**Φαχοῖ** (᾽Αχοῖ, ᾽Ηχοῖ), κλητ. : σὺ ὦ Ἰχθῶ.—**πατρί**, εἰς τὸν πατέρα τοῦ νικητοῦ Ἀσωπίου (δὴλ. εἰς τὸν Κλεόδαμον).—**κλυτός** ἐνδοξος, περίφημος.—**φέροισα** (**φέρουσα**) ἵνα φέρῃς.—**ἄφρα...** εἴπης, ἐπεξηγησις εἰς τὸ ἀγγελίαν.—**υἰόν**, προληπτ. ἀντί : ὅτι **Φοι υἰός...**—**νεάν χαίταν** τὴν νεανικὴν του κόμην.—**παρ' εὐδόξοις κόλποις Πίσσης**, εἰς τὴν ἐνδοξὸν κοιλιάδα τῆς Πίσσης (ὑπὸ τὸ Κρόνιον ἕρος, ὅπου ἐτελέσθησαν οἱ ἀγῶνες).—**πτεροῖσι κυδίμων ἀέθλων** (οὐδ.) μὲ τὰ πτερὰ τῶν ἐνδόξων ἐπάθλων, δὴλ. μὲ τὰς ταινίας τὰς κρεμασμένας ἐκατέρωθεν τῶν ἐνδόξων ἐξ ἐλαίας στεφάνων (**κύδιμος** = ἐνδοξος).

β) Ὁ ὕμνος ἀπευθύνεται πρὸς τὰς τρεῖς Χάριτας, ᾽Αγλαίαν, Εὐφροσύνην καὶ Θάλειαν, αἱ ὁποῖαι ἦσαν τέκνα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρυνόμης.

Αἱ Χάριτες ἦσαν ἡλικιακαὶ θεότητες, ἐξωραϊζούσαι τὴν φύσιν, φαιδρύνουσαι τὰ ἔμψυχα ὄντα καὶ ἐπιδαφιλεύουσαι πλούσια δῶρα εἰς τὸν ἄνθρωπον (σοφίαν, κάλλος, δόξαν κτλ.).

Στ. 1. Καφισίων ὑδάτων· ὁ παλαιὸς Ὀρχομενὸς ἔκειτο πλησίον τοῦ Βοιωτικοῦ Κηφισοῦ.

Στ. 2. καλλίπωλος· διότι ἐφημιζέτο διὰ τοὺς ἵππους, τοὺς ὁποίους ἔτρεφε.

Στ. 5. Εἰς Ὀρχομενὸν κατῴκειον παλαιότερον οἱ Μινύαι· οὗτοι κατῆλθον ἐκ Θεσσαλίας ὑπὸ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν Μινύαν καὶ ἱδρυσαν τὸ κράτος τῶν Μινυῶν μὲ πρωτεύουσαν τὸν Ὀρχομενόν, προώδυσαν δὲ καὶ ἐπλούτησαν διὰ τοῦ ἐμπορίου.

Στ. 25. Λυδῶ τρόπῳ· ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ μουσικὴ εἶχεν ἐξ ἁρμονίας : δωρικὴν, φρυγικὴν, λυδικὴν, αἰολικὴν, ἰωνικὴν καὶ μιξολυδικὴν· ἐκ τούτων ἡ λυδικὴ ἦτο ἀπαιωτέρα καὶ γλυκυτέρα τῶν ἄλλων, διὰ τοῦτο ἤρμοζε περισσότερο εἰς ὕμνον τῶν Χαρίτων.

Στ. 30. Ἥχῳ· οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες προσωποποίησαν τὴν καὶ τὴν ἡχὴν ἐπλασαν περὶ αὐτῆς πολλοὺς μύθους. Κατὰ τὸν ἐπικρατέστερον ἡ Ἥχῳ ἦτο ὠραισιώτης Νύμφη γαλουχηθεῖσα καὶ ἀνατραφεῖσα ὑπὸ τῶν ἄλλων νυμφῶν, ἐκπαιδευθεῖσα δὲ ὑπὸ τῶν Μουσῶν εἰς τὴν τέχνην τοῦ ἔξματος, τοῦ ἀλοῦ καὶ τῆς σύριγγος. Ἐπειδὴ ὅμως περιεφρονήθη ὑπὸ τοῦ Ναρκίσσου, καταφεύγει εἰς τὰ βόθρα τῶν μονήρων ἀντρων, διὰ τὴν ἀποκρύψῃ τὴν ἐντροπὴν τῆς, ἔνθα ἡ λύπη καὶ ἡ ὀργὴ τὴν καταβάλλουν : τὸ σῶμά τῆς τήκεται, τὸ αἷμά τῆς ἐξατμίζεται· μόνον ἡ φωνὴ καὶ τὰ ὄσπᾶ τῆς ἀπομένουν. Καὶ ἡ μὲν φωνὴ διατηρήθη· τὰ ὄσπᾶ τῆς ὅμως ἔλαβον μορφήν βράχου. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲν τὴν βλέπουν πλέον ἐπὶ τῶν ὄρεων· ἀλλ' ἀπὸ τὰ βαθεὰ σπήλαια, ἔνθα κρύπτεται, ἀπαντᾷ ἀκόμη πρὸς τοὺς καλοῦντας αὐτὴν (Ovid. Metam. III, 342). Ἡ Ἥχῳ ἔχει τὴν δύναμιν νὰ διαβιβάσῃ — ὕψος καὶ ἡ Φῆμη — μακρονὰς ἀγγελίας· ὁ ἀντίλαλος τῆς ἐπινικίου ἐορτῆς δύναται, κατὰ τὸν ποιητὴν, νὰ φθάσῃ καὶ μέχρι τοῦ Ἄδου, διὰ τὴν νὰ φέρῃ εἰς τὸν πατέρα τοῦ νικητοῦ τὸ ἀγγελμα τῆς νίκης τοῦ υἱοῦ του.

— Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεως τοῦ Πινδάρου ; Ὁμοιότητες καὶ διαφοραὶ μεταξὺ τῶν διδαχθέντων εἰδῶν τῆς χορικῆς ποιήσεως (προσόδισ, διθύραμβος, παιάν, ἐπίνικος).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

	Σελ.
1. Ὁ γραπτός λόγος εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα	9
2. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς λυρικῆς ποιήσεως	10
3. Εἶδη τῆς λυρικῆς ποιήσεως	11
4. Α'. Ἐλεγειακὴ ποιήσις	11
5. Β'. Ἰαμβικὴ ποιήσις	12
6. Γ'. Μελικὴ ποιήσις	13
7. Δ'. Χορικὴ ποιήσις	13
8. Διλεκτικὰ διαφωρα	14

Α'. ΕΛΕΓΓΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

1. Η ΕΛΕΓΕΙΑ

Σελ.		Σελ.	
ΚΑΛΛΙΝΟΣ	Κεμ. Σημ.	Κεμ. Σημ.	Σελ.
1. Πολεμικὸν σάλπισμα	19 81	11 (3). Ὑποθῆκαι εἰς ἑαυτὸν	28 96
ΤΥΡΤΑΙΟΣ		ΖΕΝΟΦΑΝΗΣ	
2 (1). Ὑποθῆκαι	20 84	12. Συμπόσιον	29 98
3 (2). Ὑποθῆκαι	21 86	ΘΕΟΓΝΙΣ	
4 (3). Ἐμβατήριον	23 88	13 (1). Εἰς Ἀπόλλωνα	31 102
ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ		14 (2). Ὑποθῆκαι εἰς Κύρνον :	
5 (1). Ἡ ἀπολεσθεῖσα ἀσπίς	23 89	Ὀὐδὲν φίλτερον πάτρης	31 102
6 (2). Δὲν ὄφελον οἱ ὀρθῆνοι	24 89	15 (3). Ἦν δὲ κακοῖσι συμμί-	
ΜΙΜΝΕΡΜΟΣ		σγῆς	32 103
7 (1). Ἡ νεότης	24 90	16 (4). Ὁ διπρόσωπος φίλος	32 103
8 (2). Τὸ γῆρας	25 91	17 (5). Εἰλικρίνεια	32 104
ΣΟΛΩΝ		18 (6). Σπάνιος ὁ πιστὸς φί-	
9 (1). Σαλαμίς	26 92	λος	33 104
10 (2). Ὑποθῆκαι εἰς Ἀθηνάι-		19 (7). Ἦ πενία	33 105
ως	26 94	20 (8). Ἦ ἐλπίς	33 105
		ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ὁ ΚΕΙΟΣ)	
		21. Ὑποθῆκαι εἰς νέον	34 106

2. ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

	Σελ. Κεim. Σημ.		Σελ. Κεim. Σημ.
ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ			
22(1). Εἰς τοὺς Μικραθωνομά- χους Ἀθηναίους	36 107	34(4). Εἰς ἀπολέσαντα χρυσὸν καὶ εὐράντα βρόχον.	39 110
23(2). Εἰς Θεμιστύλας	36 107	ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ	
24(3). Ἐπιτύμβιον εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Θεμιστύ- λαις	36 108	35. Εἰς Εὐρυπύδην	39 111
25(4). Εἰς τοὺς πεσόντας με- τὰ Λεονίδου	37 108	ΑΝΑΚΡΕΩΝ	
26(5). Εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Σαλαμῖνι Κορινθίους	37 108	36. Ἡ μωκομένη βουδῶ	40 111
27(6). Εἰς πεσόντας ἥρωας	37 109	ΦΙΛΙΠΠΟΣ	
28(7). Εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν Μη- δικῶν πεσόντας ἥρωας	37 109	37. Εἰς Φειδίαν ποιήσαντα τὸν Ὀλύμπιον Δία	40 111
29(8). Σκοπτικὸν εἰς Τιμοκρέ- οντα Ῥόδιον.	38 109	ΠΑΛΛΑΔΑΣ	
30(9). Εὐδράπελον ἀφιέρωμα.	38 109	38. Συμβουλή πρὸς ὑπομονήν	40 112
ΠΛΑΤΩΝ		ΑΔΕΣΠΟΤΑ	
31(1). Εἰς τοὺς μακρὰν τῆς πατρίδος κατοικοῦντας Ἑρετριεῖς.	38 110	39. Εἰς νεαρὸν παρθένον	41 112
32(2). Εἰς φίλον του οὐρανο- δύτην μετὰ θάνατον	39 110	τεκνον Καλλικράτειαν	41 112
33(3). Εἰς Σαπφῶ	39 110	40. Εἰς τὴν μακρόβιον καὶ πολυ- 41. Εἰς ἄγαλμα Νύμφης ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθὲν	41 112
		42. Εἰς ἄγαλμα Σατύρου ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθὲν	42 113
		43. Ἐπὶ ἀνδριάντος Δημοσθέ- νους.	43 113

Β'. ΙΑΜΒΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

	Σελ. Κεim. Σημ.		Σελ. Κεim. Σημ.
ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ			
α'. τρίμετρα		47(4). Ἐκ Θεῶν τὰ πάντα	46 115
44(1). Περιγραφή τῆς Θάσου	45 114	48(5). Θάρρος εἰς τὰς δοκιμα- σίας	46 115
45(2). Ἀδιαφορία διὰ τὰ ἐγ- κόσμια	45 114	49(6). Τὰ πάντα πιθανά	46 116
β'. τετράμετρα		ΣΟΛΩΝ	
46(3). Ἡ Μ γαλαυχία	45 115	α'. τρίμετρα	
		50(1). Ὁ σκοπὸς τῆς νομο-	

	Σελ.	Κεμ. Σημ.
θεσίας του	47	117
Β'. τετράμετρα		
51(2). Ἀφροκέρδεια	48	118

	Σελ.	Κεμ. Σημ.
ΣΗΜΩΝΙΔΗΣ (ΑΜΟΡΓΙΝΟΣ)		
52(1). Ματαιότης τῶν ἀνθρώπων	49	119
53(2). Χαρακτῆρες γυναικῶν	50	120

Γ'. ΜΕΛΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

	Σελ.	Κεμ. Σημ.
ΑΛΚΑΙΟΣ		
54(1). Ἡ αἴθουσα τῶν ὀπλῶν	55	122
55(2). Ἡ πόλις ἐν τριωνυμῷ	55	123
56(3). Καταπολέμησις τοῦ χειμῶνος	56	124
57(4). Συμποσιακὸν ἔσμα	56	124
58(5). Χαιρετικὰ	56	125
ΣΑΠΦΩ		
59(1). Ὁδὴ εἰς τὴν Ἀφροδίτην	56	125
60(2). Ἡ ξενιτεμένη φίλη	58	126
61(3). Εἰς γυναῖκα ἄμουσον	58	127

	Σελ.	Κεμ. Σημ.
62(4). Εἰς ὠραῖαν κόρην ἀκόμη ἀνύπανδρον	59	128
63(5). Ἄ'Υπεροχλῶν	59	128
64(6). Ῥέμβη	59	128
65(7). Γαμβρός	60	129
66(8). Ὁ θυρωρός	60	129
ΑΝΑΚΡΕΩΝ		
67(1). Παραγγεῖλαι διὰ τὸ συμπόσιον	60	130
68(2). Στεναγμαὶ γήρατος	61	130
69(3). Γεροντικὰ παράπονα	61	131

Δ'. ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

	Σελ.	Κεμ. Σημ.
ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΣ		
70. Ἀποσπάσματα	65	132
ΑΛΚΜΑΝ		
71(1). Νυκτερινὴ ἡρεμία	65	133
72(2). Τὸ γῆρας	66	133
ΣΤΗΣΙΧΟΡΟΣ		
73. Νυκτερινὴ ἐπιστροφή τοῦ ἡλίου	66	134
ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)		
74(1). Ἐγκώμιον εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Θερμοπύλαις	67	135
75(2). Ἀσταθῆ τὰ ἀνθρώπινα	67	136
76(3). Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου	68	136
77(4). Ἡ Ἀρετὴ	68	136

	Σελ.	Κεμ. Σημ.
78(5). Ἐπίκρισις ἐπιτυμβίου ἐπιγράμματος	68	137
ΒΑΚΧΥΛΙΔΗΣ		
79(1). Παιὼν εἰς τὴν εἰρήνην	69	138
80(2). Μία ἡ ὁδὸς τῆς εὐτυχίας	69	139
81(3). Διθύραμβος (εἰς τὸν Θησέα)	70	139
82(4). Ἐπίνικος Ἀργεῖου, Κεῖοφ παιδί, πύκτη, Ἰσθμια	72	142
ΠΙΝΔΑΡΟΣ		
83(1). Προσῳδῖον (εἰς τὸν ναῦν τοῦ Ἀπόλλωνος)	73	144

	Σελ. Κεim. Σημ.	Σελ. Κεim. Σημ.
84 (2). Διθύραμβος (πρὸς τι- μὴν τοῦ Διονύσου) ...	74 145	87 (5). Ψει τοῦ ἡλίου) 75 147
85 (3). Διθύραμβος (πρὸς τι- μὴν τῶν Ἀθηνῶν) ...	75 147	Ἐπίνομος εἰς Ὀλυμ- πιονίχην Ἀσωπίχῳ Ὀρχομενίῳ παιδί στα- διεῖ 76 149
86 (4). Παιάν (ἐπὶ τῆς ἐκλεί-		

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν «Ἐκλογῶν» τοῦ κ. ΜΙΑΤΙΑΔΟΥ ΤΣΕΛΙΟΥ ἐλήφθησαν :

1) Τὰ ὑπ' ἀριθ. 4, 5, 6, 27, 35, 36, 44, 45, 46, 50, 51, 57, 58, 63, 64, 65, 66, 69, 72, 78, 81 ποιήματα.

2) Αἱ ἀντίστοιχοι ἐρμηνευτικαὶ σημειώσεις τῶν ἀνωτέρω ποιημάτων.

Ἡ λοιπὴ ὄλη τοῦ παρόντος βιβλίου ἐλήφθη ἐκ τῶν «Ἐκλογῶν» τοῦ κ. ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΚΡΗΤΙΚΟΥ.

Ἡ εἰκονογράφησις τοῦ βιβλίου ὀφείλεται εἰς τὸν κ. Κ. ΓΡΑΜΜΑΤΟΠΟΥΛΟΝ

Ἐπιμελητῆς ἐκδόσεως I. ΒΑΜΒΑΚΙΔΗΣ (ἀπ. Δ. Σ. ΟΕΣΒ 1036/4 - 4 - 1960)

Τὰ ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιοσῆμα, εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

Ἐπίσημον στερούμενον τοῦ βιβλιοσήμου τούτου θεωρεῖται κλεψίτυπον. Ὁ διαθέτων, πάλιν ἢ χρησιμοποιοῦν αὐτὸ διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 1946 (Ἔφ. Κυβ. 1946, Α 108).

ΕΚΔΟΣΙΣ Β', 1960 (V1) – ΑΝΤΙΤΥΠΑ 10.000 – ΣΥΜΒΑΣΙΣ 976/7.4.60

Ἐκτύπωσις καὶ βιβλιοδεσία: Ω. Ν. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ — Πρετεντέρη, 10

77
12